

Predmet: Branimir Glavaš i dr.

Županijski sud u Zagrebu, Republika Hrvatska

Broj predmeta: X- K-rz-1/07

Optužnice: K-DO-105/05 od 27.4.2007.godine, Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu; K-DO-76/06 od 16.4.2007.godine, Županijsko državno odvjetništvo (u daljem tekstu ŽDO) u Osijeku

Krivično delo: ratni zločini protiv civilnog stanovništva, član 120. stav 1.Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (u daljem tekstu OKZ RH)

Optuženi: **Branimir Glavaš**, po obe optužnice

Ivica Krnjak, po optužnici K-DO-76/06

Gordana Getoš-Magdić, po optužnici K-DO-76/06

Mirko Sivić, po optužnici K-DO-76/06

Dino Kontić, po optužnici K-DO-76/06

Tihomir Valentić, po optužnici K-DO-76/06

Zdravko Dragić, po optužnici K-DO-76/06

Sudsko veće: sudija Željko Horvatović, predsednik Veća
sudija Rajka Tomerlin Almer, članica Veća
sudija Sonja Brešković Balent, članica Veća
sudija Ljubica Magdalenić, dopunski sudija

Tužioc: Jasmina Dolmagić, zamenica ŽDO u Zagrebu

Miroslav Kraljević, zamenik ŽDO u Osijeku, privremeno upućen u Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu radi postupanja u ovom predmetu.

Punomoćnik oštećenog: advokat Ljiljana Banac (za oštećenog Radoslava Ratkovića)

Branioci optuženih: advokati Dražen Matijević, Ante Madunić i Veljko Miljević (za optuženog Branimira Glavaša), advokati Domagoj Rešetar i Petar Šale (za optuženog Ivicu Krnjaka), advokati Antun Babić i Tajana Babić (za optuženu Gordanu Getoš Magdić), advokat Selim Šabanović (za optuženog Mirka Sivića), advokat Radan Kovač (za optuženog Dina Kontića), advokat Petar Sabolić (za optuženog Tihomira Valentića), advokat Milan Jungić (za optuženog Zdravka Dragića)

Javnost: Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine (Fond za humanitarno pravo (FHP), Srbija, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, Documenta), Hrvatski helsinški odbor za ljudska prava, misija OEBS-a u Hrvatskoj, HVIDRA, prijatelji i rodbina optuženih i mediji.

Glavni pretres: 15.10.2007.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, član Regionalnog tima za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Veće je na osnovu nalaza i mišljenja veštaka medicinske struke utvrdilo da je optuženi Branimir Glavaš sposoban da učestvuje u krivičnom postupku.

Zahtev za izuzeće predsednika Veća

Branilac optuženog Branimira Glavaša, advokat Veljko Miljević je zatražio izuzeće predsednika Veća iz razloga što je, prema pisanju štampe, kao sudija Vojnog suda u Zagrebu 1992.godine, na osnovu zakona o oprostima (amnestiji), doneo oslobađajuću presudu u postupku protiv četvorice pripadnika Zbora narodne garde zbog krivičnog dela ubistva. Predsednica Županijskog suda u Zagrebu je odbila kao neosnovan ovaj predlog za izuzeće.

Zahtevi za odlaganje glavnog pretresa

Branioци optuženog Branimira Glavaša, advokati Ante Madunić i Dražen Matijević, tražili su da se glavni pretres odloži do okončanja postupka pred Ustavnim sudom, povodom ustavne tužbe koju je advokat Madunić podneo na odluku Vrhovnog suda o prenošenju nadležnosti iz Županijskog suda u Osijeku u Županijski sud u Zagrebu. Veće je odbilo ovaj predlog kao neosnovan.

Branioци optuženih Ivica Krnjaka i Gordane Getoš-Magdić, advokati Domagoj Rešetar i Antun Babić su zatražili odlaganje glavnog pretresa zbog toga što njihovim branjenicima nije dostavljena optužnica posl. br.K-DO-105/05 od 27.4.2007.godine, što je Veće odbilo, jer, iako se po obe optužnice vodi jedinstveni postupak, prethodno pomenutom optužnicom se tereti samo Branimir Glavaš, a ne i ostali optuženi pa nije ni bilo potrebe da im se ta optužnica dostavi.

Čitanje optužnice

Optuženi su razumeli optužnicu i ne osećaju se krivim za dela za koja se terete.

Glavni pretres: 17.10.2007.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predlozi dokaza

Zamenica ŽDO u Zagrebu Jasmina Dolmagić je predložila da se izvedu dokazi koji su navedeni u optužnici posl. br. K-DO-105/05 od 27.4.2007. godine, s tim što je odustala od predloga da se, kao dokaz, pregledaju snimci Dnevnika Hrvatske televizije od 26.7.2005. godine, emisije *Nedjeljom u 2* i video snimci televizijskih priloga sa optuženim Branimirom Glavašem (prilozi 205 i 205a).

Zamenik ŽDO u Osijeku, Miroslav Kraljević je predložio da se izvedu dokazi koji su navedeni u optužnici posl. br. K-DO-76/06 od 16.4.2007. godine, ali je odustao od izvođenja dokaza uvidom u fotodokumentaciju sačinjenu u vezi s veštačenjem ličnog vozila.

Punomoćnica oštećenog Radoslava Ratkovića, advokat Ljiljana Banac se pridružila dokaznim predlozima zamenika ŽDO i nije imala druge dokazne predloge.

Zahtev za izuzeće tužilaca

Veće je odbacilo kao neblagovremen zahtev za izuzeće oba prisutna zamenika ŽDO, ŽDO u Zagrebu i Osijeku, Višnje Lončar i Davora Petričevića, te Glavnog državnog odvjetnika Mladena Bajića, koji je podneo branilac optuženog Ivica Krnjaka, advokat Domagoj Rešetar, jer ŽDO nije pokrenulo krivični postupak protiv lica koje svjedok Tihomir Apari navodi kao lica koje je lišilo života oštećenog Bogdana Počuću, što dovodi u sumnju njihovu nepristrasnost. Naime, zahtev je podnet iz razloga koji nisu predviđeni kao razlozi za obavezno izuzeće, a po tom osnovu se izuzeće može tražiti do početka glavnog pretresa koji je već počeo čitanjem optužnica.

Branilac Veljko Miljević, kao i njegov branjenik Branimir Glavaš, predložili su da sud naloži državnom odvjetništvu da, radi lakšeg praćenja postupka i pošto se radi o istovrsnim krivičnim delima učinjenim u vremenskom kontinuitetu, spoji obe optužnice u jedan optužni akt i da ga dostavi svim optuženima. Veće je konstatovalo da nema zakonsku mogućnost da raspolaže pravom tužioca da odredi način sastavljanja optužnice.

Zapažanje:

Branioци optuženih u osnovi traže da se formalno dva krivična dela, koja se optuženom Branimiru Glavašu stavljaju na teret, označe kao jedno (produženo) krivično delo u okviru jedinstvenog optužnog akta, koji bi morao biti dostavljen svim optuženima, čime bi se postupak vratio u fazu podizanja optužnice i samim tim usporio.

Glavni pretres: 18.10.2007.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Izjašnjenje odbrane

Odbrana optuženog Branimira Glavaša se protivi čitanju zapisnika o saslušanju svjedoka pod šifrom 06, jer je svjedok saslušan suprotno odredbi 238.c ZKP i predlaže da se taj zapisnik izdvoji iz spisa. Isto je predložio i u pogledu svih zapisnika o saslušanju Krunoslava Fehira. Ovo iz razloga što ovaj svjedok ne može biti krunski svjedok, jer prema odredbi člana 32. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organizovanog kriminala (USKOK) to ne može biti izvršilac krivičnog dela ubistva, a Fehir to jeste prema ličnom, javnom priznanju. Takođe, suprotno zakonu je izvršeno prevođenje osumnjičenog u status krunskog svjedoka, a da tome optuženi Branimir Glavaš i njegovi branioци nisu bili obavješteni pa nisu ni mogli iskoristiti svoje pravo na žalbu. Usprotivio se i čitanju, te predložio izdvajanje iz spisa zapisnika o saslušanju svjedoka Nikole Vasića, jer je njegovo ispitivanje izvršeno kao hitna istražna radnja, a da za to nisu postojali zakonski uslovi, zatim svjedoka Ljepojka Rukelja, Ivana Ferenc, Tihomira Aparija te Snežane Berić, Rajka Berića, Ratka Berića i Smilje Berić, koji su saslušani u Beogradu, a branioци optuženog nije bilo omogućeno da prisustvuju njihovom saslušanju, i svjedoka Angeline Ratković, Slavka Teofilovića i Željka Vojvodića, koje nisu saslušali državni organi Republike Hrvatske. Smatra suvišnim saslušanje Angeline Ratković, jer ona ima saznanja o događajima koji nisu predmet optužbe. Saglasan je da se ostali svjedoci saslušaju u toku glavnog pretresa. Smatra i da je saslušanje svjedoka Verice Tomić suvišno, jer treba da svedoči o onome što joj je Ivica Špiranec rekao, a Špiranec će biti saslušan. Nije saglasan ni da se sasluša svjedok Milan Šipoš, jer je na njega uticala

policija dok je bio u zatvoru. Kako nemaju neposredna saznanja o onome o čemu treba da svedoče i pošto imaju neprijateljski stav prema Branimiru Glavašu, protivan je predlozima za saslušanje Ladislava Bognara i novinara Draga Hedla i Gorana Flaudera. Predložio je da se iz spisa izdvoji i ne pregleda video snimak na kojem svedok Borislav Mamula pokazuje kuću u Dubrovačkoj ulici u Osijeku, jer je snimak načinjen mimo predistražnih radnji.

Branilac optuženog Glavaša, advokat Veljko Miljević je predložio da se ne saslušaju svedoci Zdenka i Svetlana Petković, jer su njihova saznanja o nestanku Đorđa Petakovića posredna i potiču od svedoka Antuna Košira, koji će biti saslušan na glavnom pretresu.

Nije saglasan ni da se pročitaju dokazi po optužnici posl.br. K-DO-105/06 i to:

- novinski članci objavljeni u listu *Slovni tjednik: Četnički vojvoda iza rešetaka* od 20.7.1991.godine sa fotografijama, *Spriječen atentat na Glavaša* od 5.9.1991.godine,
- novinski članci objavljeni u listu *Glas Slavonije: Svjedok završio u bolnici* od 1.8.2005.godine, *Osijek spreman da se obrani* od 1.7.1991.godine i intervju sa Branimirom Glavašem *Crno-bijeli svijet*, objavljen i u knjizi *Slavonska krv*,
- novinski članak objavljen u *Jutarnjem listu* 30.7.2005.godine pod naslovom *Fehirov iskaz istinit*,
- monografija *160. brigada*,
- knjiga Zlatka Kramarića *Gradonačelnice, vrijeme je i*
- pregled video snimka reportaže *Tko brani Hrvatsku?*.

Ovo sve iz razloga što o činjenicama, na koje se ovi novinski članci odnose, postoje brojni svedoci koji imaju neposredna saznanja i oni će biti saslušani u toku ovog postupka. Objasnjava to i time da je praksa Haškog tribunala da u spis uvodi materijalne dokaze tek kada postoje svedoci koji se na njih pozovu u svom iskazu.

Dokazni predlozi odbrane optuženog Branimira Glavaša

Optuženi i njegovi branioци su predložili da se, kao svedoci, saslušaju:

- novinar HTV Aleksandar Stanković u vezi s razgovorom sa Krunoslavom Fehirom i da se pribavi transkript predsnimka njihovog razgovora,
- Fred Marguš Čepina, na okolnosti da ga je Arambašić nagovarao da lažno tereti Branimira Glavaša,
- Vladimir Faber na okolnosti da je vršio pritisak na Milana Jončića, Milana Šipoša, Boška Bogojevića, Damira Hubera i druge kako bi lažno okrivili Branimira Glavaša,
- Vladimir Šeks i Josip Perković na okolnosti koje su predmet optužnice,
- Boro Ivanović, Željko Krivić i Željko Tomljenović na okolnost bezbednosne situacije u Osijeku u kritičnom periodu,
- Džemal Paloš o postojanju vojnog skladišta u Pakračkoj poljani, distribuciji oružja i vojnom položaju nekih od optuženika,
- Darko Tolić, Branko Bolić, Franjo Marišić, Ištvan Mihalek, Stjepan Cickaj i Zvonko Borovička na okolnosti dovođenja i mučenja civila u garažama te o položaju i ovlašćenjima optuženog Glavaša,
- Boško Bogojević i dr Milorad Mišković na okolnost odnosa Branimira Glavaša prema građanima srpske nacionalnosti u kritičnom periodu,

- Boro Ivković u vezi s nestankom Đorđa Petkovića, Milan Kaplan, Rudolf Hajnar i Željko Lasić u vezi s hapšenjem porodice Berić,
- Luka Šarić, Zdenko Mitar i Ivan Čulić povodom događaja od 31. avgusta 1991. godine,
- Nikola Jaman, Krunoslav Ižaković, Nedeljko Leko, Marijan Marić, Ivica Zbožil, Damir Lončarić, Josip Krivić, Nena Mesić, Josip Vrtlarić, Nenad Ribić, Mirko Balaš, Marko Rotim, Stanko Višević, Boris Ostojić, Ivica Holjčevac, Zvonko Biljuš, Josip Marić, Dubravko Maričić, Ivica Nikšić, (ime se ponavlja jedan red više, prim BD), Božidar Jurišić, Ivica Kardoš, Tomo Bagarić, Nenad Rigić, Dubravko Jezerčić, Miro Turalija, Ratko Žuvela, Šime Bubalo i Ivica Rupanel povodom formiranja Zaštitne čete i komandovanja njome,
- bivši ministar unutrašnjih poslova Ivan Vekić u vezi s dešavanjima u Osijeku 1991. godine,
- general Vinko Vrbanac, Franjo Doboš i Branislav Jurković u vezi s komandnom strukturom u jedinicama u Osijeku i o položaju Glavaša,
- major Marko Leko u vezi s aktivnostima oštećenog Nikole Vasića,
- Damir Janušić o organizaciji sekretarijata za narodnu odbranu i vezama s vojnim i civilnim vlastima,
- Tomislav Pintarić, Imro Vrbešić, Marko Radonić i Zvonko Borovička na okolnost ko je komandovao jedinicom BOB,
- Damir Karavidović na okolnost sprovođenje odluka o zamračenju u toku rata,
- Dragica Pavlovski i Romana Borić na okolnost ko je bila sekretarica sekretara SNO, a Gordana Tomić Matoković na okolnost da je obavljala poslove sekretarice optuženog Glavaša,
- Vladimir Šimić i Viljem Marolt na okolnost kada su ostali optuženi došli u zapovedništvo grada Osijeka,
- Tihomir Jelžetić, Zlatko Boras i Božidar Buhin na okolnost Glavaševog kontakta sa M. Grošeljem i saznanja o odvođenju Nikole Vasića,
- advokat Radoslav Arambašić, bivši branilac optužene Gordane Getoš Magdić, na okolnosti kako je došlo do njenog davanja iskaza u stanici policije u Osijeku, koliko je dugo tamo zadržana, šta je sve preduzimao i sa kime se sve sastajao u Zagrebu, kada ga je ona opunomoćila, a s obzirom da je on u isto vreme i za isto krivično delo branio Freda Marguša,
- Ivan Šimić vezano za Zaštitnu četvu i komandovanje njome te dešavanjima u listu Glas Slavonije i odnosu optuženog Glavaša sa novinarom Dragom Hedlom,
- Ksenija Zbožil na okolnosti načina korišćenja garaža,
- Tomislav Pavlinek na okolnost istinitosti iskaza svedoka pod šifrom 06, a Stanko Višević na okolnost istinitosti iskaza svedoka Ivana Ferenca,
- Damir Huber o tome da je na njega vršen pritisak da neosnovano tereti optuženog Glavaša,
- Branko Zakanji i Zlatko Čurik u vezi s ličnošću i motivima krunskog svedoka Krunoslava Fehira da optuži Glavaša,
- Darija Marguša na okolnost njenog odnosa s braniocem njenog supruga Freda, i
- Boris Pavelić, novinar Riječkog lista na okolnost njegovog intervjua sa krunskim svedokom Fehirom od 25.7.2005. godine, i da se članak iz te novine pročita
-

Odbrana je još predložila da se uz učešće veštaka balističara izvrši rekonstrukcija događaja od 31. avgusta 1991. godine, kako bi se proverila istinitost iskaza Krunoslava Fehira, da se pribavi podatak u kojoj je fazi krivični postupak protiv Branimira Glavaša pred Vojnim sudom u Beogradu, da se iz kancelarije Predsednika Republike Hrvatske pribavi transkript sednice VONS-a, na kojoj je bilo reči o situaciji u Osijeku, od 20. novembra 1991. godine, da se iz zatvora u Gospiću pribavi podatak ko je sve posećivao Milana Šipoša kako bi se utvrdilo da li je na njega vršen pritisak, da se iz Županijskog suda u Osijeku pribavi spis krivičnog predmeta koji je vođen protiv oštećenog Nikole Vasića i da se pregleda ceo snimak emisije *Nedjeljom u 2* HTV-a od 29.4.2007. godine i prilozi iz Dnevnika HTV-a iz jula 2005. godine u kojima svedok Krunoslav Fehir priznaje da je učestvovao u desetinama likvidacija.

Replika tužioca

Zapisnik o saslušanju svedoka pod šifrom 06 je zakonit, baš kao i zapisnici o saslušanju Fehira, Rukelja, Vasića, Ferencica i drugih, jer je to odlukom Suda pravosnažno utvrđeno povodom prigovora protiv optužnice, da je Krunoslav Fehir postao krunski svedok u skladu sa zakonom, jer, iako je pucao u oštećenog Čedomira Vučkovića, nije prouzrokovao njegovu smrt, da nije tačno da je braniocima bilo onemogućeno da učestvuju u saslušanju porodice Berić u Beogradu pošto su bili uredno obavešteni o mestu i vremenu saslušanja, da je svedokinja Angelina Ratković dala iskaz pred istražnim sudijom u Vukovaru i da nema razloga da se zapisnik o njenom saslušanju izdvoji iz spisa. Kada je u pitanju pregled video snimka na kojem svedok Mamula pokazuje kuću u Osijeku u Dubrovačkoj ulici, snimak je načinjen u toku prekrivičnog postupka protiv NN lica pa to nije nezakonit dokaz.

Odgovor odbrane optuženog Glavaša

Rešenje kojim se određuje hitno saslušanje svedoka 06, ako je i doneto, nije pravosnažno, jer nije dostavljeno braniocima i optuženom, baš kao ni rešenje kojim je Krunoslav Fehir određen za krunskog svedoka, te da je ovaj svedok javno priznao da je izvršio više krivičnih dela ubistva. Snimak svedoka Mamule ima značaj obaveštajnog razgovora i, kao takav, nema dokaznu snagu u krivičnom postupku. Na zapisniku o saslušanju svedokinje Angeline Ratković se ne vidi u kojem krivičnom postupku je ona ispitana. Branilac je naveo da je zapisnik o saslušanju Gordane Getoš Magdić nezakonit iz još najmanje dva razloga. Najpre, njen iskaz je rezultat činjenice da je zadržana u policiji duže od maksimalnog, zakonski dozvoljenog, vremena (48 sati) i da je u krivičnoj prijavi njen iskaz naveden kao dokaz i navodno priložen uz prijavu u vreme kada je njeno saslušanje još uvek trajalo.

Advokat Ante Madunić je dodao da se status zaštićenog svedoka ne može dobiti u predistražnom, kao što je to bio slučaj sa svedokom 06, već samo u istražnom postupku (ZKP RH član 238. pod tačkama a i b), dok povodom statusa Krunoslava Fehira nisu bili ispunjeni uslovi iz člana 31. Zakona o USKOK-u.

Odbrana optuženog Ivice Krnjaka

Odbrana optuženog Ivice Krnjaka je takođe tražila da se, kao nezakonit, izdvoji iz spisa video snimak sa Borislavom Mamulom, jer je svedok i prilikom saslušanja sam naveo da

je prepoznavanje učinio nakon razgovora s policajcima iz Zagreba te da je bio pod uticajem njihove sugestije. Smatra i da je bio potreban nalog istražnog sudije da se takvo snimanje izvrši. Protivi se i saslušanju svedoka Jurice Maganića na predložene okolnosti, jer je svedok već izjavio da nije bio pripadnik Samostalne uskočke satnije (SUS), te Josipa Fehira na okolnost da je postojala jedinica kojom je Ivica Krnjak zapovedao, jer je ta činjenica nesporna. Predložio je saslušanje, u svojstvu svedoka, Tihomira Aparija na okolnosti ubistva Bogdana Počuče, zatim Josipa Zdravčevića, kojeg spominje svedok pod šifrom *Drava* i Kreša Parača u vezi s formiranjem SUS-a. Branilac je predložio da se od Ureda za odbranu Osijeka pribave podaci o tome da li su i u kom svojstvu optuženima isplaćene zarade u novembru i decembru 1991. godine kako bi se utvrdilo da li su bili pripadnici iste jedinice, kako tužilac tvrdi. Optuženi je lično predložio da se saslušaju generali Mladen Kruljac i Josip Lucić u vezi s delovanjem SUS-a.

Odbrana optužene Gordane Getoš Magdić

Branioци su dodatno predložili da se iz spisa, kao nezakoniti, izdvoje zapisnici o saslušanju optužene iz razloga što je u to vreme imala istog branioca, advokata Radoslava Arambašića, kao i Freda Marguša, koji je bio okrivljen u drugom predmetu za isto krivično dela (ubistvo dr Kutlića i pokušaj ubistava Radoslava Ratkovića) pa je branilac imao sukob interesa u odbrani ovih dvoje okrivljenih. Predloženo je još da se, kao svedoci, saslušaju Andrija Getoš, Tomislav Getoš, Ivica Magdić, Aleksandra Uzur na okolnosti hapšenja optužene i poslova koje je obavljala u kritičnom periodu, Vladimir Faber na okolnost saslušanja optužene, advokat Radoslav Arambašić, na okolnosti da li je upozorio optuženu na njena prava u krivičnom postupku, da li je bio branilac Freda Marguša i da li je u to vreme odlazio u Zagreb, sa kime se tada sastajao i o čemu je razgovarao, oštećenog Radoslava Ratkovića u vezi s njegovim iskazima koje je dao u ovom i postupku protiv Freda Marguša, kao i samog Freda Marguša povodom krivičnih dela za koje je okrivljen. Predložio je i da se izvrši uvid u spis predmeta koji je vođen protiv Freda Marguša pred Županijskim sudom u Osijeku.

Odbrana optuženog Mirka Sivića

Branilac je posebno predložio saslušanje lekara i balističara u svojstvu veštaka radi utvrđivanja vremena smrti i vrste oružja iz kojeg je ispaljen projektil pronađen u telu NN oštećenog. Predloženo je i pribavljanje medicinske dokumentacije o zdravstvenom stanju optuženog Šabanovića u vreme davanja iskaza pred istražnim sudijom, jer, iako je istražni sudija izdao naredbu za takvo veštačenje, takva dokumentacija ne postoji u spisu.

Odbrana optuženog Dina Kontića

Branilac optuženog je predložio da se, u svojstvu svedoka, saslušaju Milan Plazibat, Damir Petrović, Franjo Čavar, Marinko Puljak i Željko Špehar na okolnosti gde je i šta radio ovaj optuženi tokom novembra i decembra 1991. godine.

Odbrana optuženog Tihomira Valentića

Branilac optuženog je predložio da se kao svedoci saslušaju Branko Kovač, Pero Čizić, Zdenko Valentić, na okolnost da je do 15. novembra 1991. godine ovaj optuženi bio pripadnik 3. gardijske brigade, Stjepan Filipović i Milenko Živković na okolnost ko je zatvarao oštećene, oštećeni Radislav Ratković da opiše osobu koja je u njega pucala,

Željko Bosak, Mihajl Vilić, Zvonimir Mio i Darijan Cvetković, jer su se kao pripadnici hrvatske vojske nalazili u zgradi u Dubrovačkoj ulici, Mario Jurić i Isem Zećiri na okolnost da ne pozanju optuženog Valentića i da on nije osoba pod nadimkom Tiho i Tića. Predložili su da Sud izvrši uvid u potvrdu HV br. 2/130 od 25.11.1991. godine, fotokopiju vozačke dozvole izdate 5.5.1992. godine, čime se potvrđuje da optuženi do tada nije znao da upravlja motornim vozilom i da se od Ministarstva odbrane (MORH) i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Hrvatske (MUP RH) pribavi podatak gde su u kritično vreme potpadale službe SUZUP i SIS te kakav je bio lanac komandovanja u njima.

Odbrana optuženog Zdravka Dragića

Odbrana je dodatno predložila da se kao svedoci saslušaju Jure Radetić, na okolnost pokušaja ubistva oštećenog Ratkovića, policajci Vjekoslav Tapšani i Mario Bratić na okolnosti njegovog razgovora s optuženim pošto je priveden, advokat Damir Ratković na okolnosti razgovora koje je vodio s optuženim, kao njegov branilac u to vreme. Predloženo je i da se od Haškog tribunala pribavi podatak o dešavanjima u Osijeku u kritičnom periodu, da se nad optuženim Dragićem izvrši psihološko veštačenje kako bi se utvrdilo da li je on psihički labilna i uticaju drugih podložna osoba, da se iz spisa izdvoji zapisnik o saslušanju optuženog, jer je on tom prilikom imao branioca kojeg su mu odredili policijski službenici.

Izjašnjenje tužioca

Video snimak svedoka Mamule je zakonit, jer su policijski službenici bili ovlašćeni da snimaju na osnovu člana 177.ZKP, zapisnik o saslušanju Gordane Getoš Magdić je zakonit, iako je njen tadašnji branilac istovremeno bio i branilac Freda Marguša, jer je ovo lice okrivljeno za drugo krivično delo u drugom krivičnom postupku, zahtev za izdvajanjem ovog zapisnika je preuranjen, jer je i sam branilac predložio saslušanje svedoka na ove okolnosti i nije tačno da je optužena Gordana Getoš Magdić zadržana duže od 48 sati u policiji te da se o zakonitosti tog zapisnika već izjasnio Županijski sud u Osijeku povodom prigovora protiv optužnice.

Odluke Veća

Veće je odbilo, kao neosnovan, predlog branioca optuženog Ivice Krnjaka, advokata Domagoja Rešetara, da se ukine pritvor protiv optuženih.

Glavni pretres: 5.11.2007.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Glavni pretres je počeo iznova zbog promene dopunskog člana sudskog veća. Novi dopunski sudija je Mirko Klinžić.

Zapažanje:

Razlog za promenu dopunskog člana sudskog veća je to što sudija Ljubica Magdalenić uskoro odlazi u penziju. Ta okolnost se morala imati u vidu još u trenutku otpočinjanja glavnog pretresa.

Ponovo je utvrđena istovetnost optuženih pa su se izjasnili da nisu krivi za krivična dela koja im se stavljaju na teret.

Dokazni predlozi

Zamenici ŽDO predložili su dokaze kao i na glavnom pretresu od 17.10.2007.godine. Odbrana prvooptuženog je, takođe, predložila iste dokaze kao na zapisniku od 18.10.2007. godine, pa je dodatno predložila da se kao svedoci saslušaju Petar Biočić, Marko Jonjić, Karlo Baglama, Zvonko Kovačević-Kova i Petar Kljajić, te da se izvrši uvid u sve naredbe optuženog Glavaša, kako bi se utvrdilo da li je u periodu do 7.12.1991. godine izdao bilo kakvu naredbu.

Izjašnjenje o novim dokaznim predlozima

Zamenica ŽDO se protivi predlozima da se saslušaju Zvonko Kovačević i Petar Kljajić, smatrajući njihove iskaze nevažnim, da se izvrši uvid u sve naredbe optuženog, jer je to preširoko i unapred vodi određenom zaključku, te predlogu da se od MORH-a pribavi podatak o SUS-u, pošto je već utvrđeno da takav podatak ne postoji. Saglasna je s ostalim dokaznim predlozima.

Replika na izjašnjenje tužioca

Optuženi Glavaš je izneo dodatne argumente u prilog predloženih, a od strane tužioca osporenih, dokaza, posebno ističući značaj i položaj tih osoba u kritičnom periodu i njihova neposredna saznanja o bitnim okolnostima.

Odluka Veća

Veće je usvojilo većinu od predloženih dokaza, osim predloga da se saslušaju:

- Verica Tomić i Drago Hedl, jer ovi novinari imaju posredna saznanja, koja crpe od lica, koja će biti saslušana tokom ovog postupka
- Milorad Mišković, Zlatko Ćurik, Darija Marguš, Damir Karavidović, Dubravko Jezerčić, Dragica Pavlovski, Romana Borić, Gordana Tomić Matoković, Boris Pavelić, Aleksandar Stanković, Fred Marguš i Vladimir Faber, jer su ova lica predložena da se saslušaju na okolnosti, koje nisu predmet optužbe
- Vjekoslav Tapšanji i Mario Bratić, jer su predloženi na okolnosti koje se tiču sadržine informativnog razgovora, kojeg su obavili s optuženim Zdravkom Dragićem, a ti podaci se ne mogu koristiti kao dokaz u postupku,
- Damir Ratković, jer je suviše ispitivati ga na okolnosti, koje su vidljive iz sudskog spisa i
- Jure Radetić, jer će se na predložene okolnosti izjasniti oštećeni Ratković.

Veće je odbila da se pročitaju i pregledaju:

- novinski članaci *Svedok završio u bolnici* objavljen u listu *Glas Slavonije* 1.8.2005.godine i *Fehirov iskaz o ubojstvu je istinit*, objavljen u *Jutarnjem listu* 30.7.2005. godine, jer će se na predložene okolnosti saslušati Iвица Špiranec i Krunoslav Fehir;
- intervju Borisa Pavelića sa Krunoslavom Fehirom, objavljen u *Novom listu* 25.7.2005.godine,

- video kasetu, koju su prema kazivanju Borislava Mamule sačinili policajci u Osijeku u toku prekrivičnog postupka, a takav materijal se ne može koristiti kao dokaz u krivičnom postupku, i
- snimak intervjua sa Krunoslavom Fehirom, emitovan u emisiji *Nedjeljom u 2* 29.4.2007. godine i njegove izjave emitovane tokom jula 2005. godine u Dnevniku HTV-a.

Odbijeno je da se pribave:

- podaci u kojoj je fazi krivični postupak protiv optuženog Glavaša pred Vojnim sudom u Beogradu i podaci o posetama policijskih službenika Milanu Šipošu u zatvoru u Gospiću, jer su nebitni za ovaj postupak, dok će se podatak o tome da li je vršen pritisak na Šipoša pribaviti lično od njega prilikom saslušanja u svojstvu svedoka,
- podatak od MORH-a o tome da li su zaštićeni svedok *Drava* i Josip Zdravčević bili u kritičnom periodu pripadnici HV-a i kojoj su jedinici pripadali i gde su u kritično vreme spadale SZUP i SIS i kakav je bio njihov lanac komandovanja, jer je taj podatak nebitan, baš kao i vršenje uvida u vozačku dozvolu optuženog Valentića,
- spis krivičnog predmeta Županijskog suda u Osijeku u kojem se tereti Fred Margaš za ubistvo Miroslava Kutlića i pokušaj ubistva Radomira Ratkovića, jer je za ovaj postupak nebitan tok tog postupka, već samo presuda kojom je okončan pa će ona i biti pribavljena, i
- medicinska dokumentacija o zdravstvenom stanju Mirka Sivića u vreme njegovog saslušanja, jer nije jasno naznačeno od koga se dokumentacija treba pribaviti.

Veće je odbilo da se, kao nezakoniti, iz spisa izdvoje dokazi u vidu zapisnika o saslušanju svedoka pod pseudonimom 06, svedoka saradnika Krunoslava Fehira, svedoka-oštećenih Nikole Vasića, Snežane Berić, Rajka Berića, Ratka Berića i Smilje Berić te svedoka Ljepojka Rukelja, Ivana Ferenca, Tihomira Aparija, Angeline Ratković, Slavka Teofilovića, Željka Vojvodića i Borislava Mamule, kao i osumnjičenog Zdravka Dragića. Odlučeno je da se u skladu sa Zakonom o USKOK-u isključi javnost tokom saslušanja svedoka saradnika Krunoslava Fehira.

Odluka Vrhovnog suda Hrvatske

Vrhovni sud je u postupku po žalbama branilaca, žalbe uvažio i pobijano rešenje o izdvajanju zapisnika o saslušanju svedoka Anegeline Ratković ukinuo s obrazloženjem da je odluka o tome preuranjena, jer je potrebno pribaviti spis i utvrditi u kojem je postupku ova svedokinja saslušana. U ostalom delu, žalbe su odbijene.

Glavni pretres: 3, 4, 5. i 6.12.2007.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik Veća je na osnovu medicinske dokumentacije Zatvorske bolnice u Zagrebu utvrdio da je optuženi Branimir Glavaš 8.11.2007. godine započeo *suhi* štrajk glađu, te ga je pozvao da se izjasni da li je psihički i fizički sposoban da prati tok glavnog pretresa. Optuženi je izjavio da se oseća potpuno sposobnim.

Odbrana optuženog Branimira Glavaša

Najpre je duže izlagao o događajima koji su prethodili ratu u Hrvatskoj s početka devedesetih. Spomenuo je svoju ulogu u raspodeli oružja članovima Hrvatske demokratske zajednice (HDZ), podelu legitimacija rezervnog sastava policije tim ljudima, kako bi legalizovali naoružavanje, formiranje štaba za koordinaciju mera za suzbijanje terorističkih aktivnosti, odnosno srpskih pobuna širom Hrvatske. Od oktobra 1990. godine vršio je dužnost sekretara Opštinskog sekretarijata za narodnu odbranu u Osijeku (SNO), koji je brojao tridesetak službenika i koji se bavio logističkom podrškom, mobilizacijom i opremanjem oružjem jedinica Zbora narodne garde (ZNG). Uopšte nije bio u komandnoj strukturi, niti je imao bilo kakva vojna ovlašćenja. Nije postojala dvostruka linija komandovanja. Spomenuo je da je i sam delovao na osnovu naredaba, koje su bile pismene i usmene. Često se usmenom naredbom tražilo nešto sasvim drugo, npr. da se napadne kasarna JNA, nego u pismenoj, kako bi se to sakrilo od međunarodne zajednice, koja im tada nije bila naklonjena. S tim u vezi je priložio u spis dokument pod nazivom Predlog plana pripravnosti, redni broj 29, koji nosi oznaku strogo poverljivo i iz kojeg se vidi uloga Regionalnih kriznih štabova, SNO, policije, ZNG i ostalih. Na osnovu naredaba ministara odbrane i unutrašnjih poslova, 30.6.1991. godine je formiran Zajednički štab odbrane, koji je izdao naredbu za napad na Tenju i koji štab su činili načelnik policije Josip Reihl Kir, komandant teritorijalne odbrane Milan Lulić, komandant ZNG Eduard Bakarec i Branimir Glavaš, kao sekretar SNO. Kir se protivio odlasku hrvatskih policajaca u Tenju, smatrajući da će to Srbima delovati kao provokacija. Dan nakon napada na Tenju, Kir je ubijen. Vest o njegovoj smrti optuženi je saznao preko radia.

Za potrebe formiranja Zaštitne čete 20.6.1991.godine optuženi Glavaš je sproveo domobilizaciju i opremanje. Ta jedinica je formirana po naređenju Srećka Lovrinčevića, a njen komandant je bio Nikola Jaman. Delovala je u okviru MUP-a RH. Optuženi nije ni sa kim iz te čete imao blizak odnos, niti je u bilo koga imao posebno poverenje, jer u ratno vreme nema sentimentalnosti, ni prijateljstva. Tada još uvek nije postojala 1. bojna osiječkih branitelja (BOB). Ima status branitelja (učesnika rata za samostalnost Hrvatske) od 15.10.1990. kada je postao član BOB-a do kraja januara 1992. godine, kada je izašao iz HV-a. Pripadnik BOB-a je bio do 30.4.1991. godine. Netačno je da je imao status vojnog lica do 6.4.1992. godine. To što je legitimacije pripadnika HV-a u oktobru 1991. godine potpisivao u svojstvu komandanta, tumači time što nije postojala razlika između komandanta i ovlašćenog lica i time da su se legitimacije izdavale u SNO kako bi se sprečile zloupotrebe. Pošto je bilo mnogo tih legitimacija, njegov faksimil su koristili njegova sekretarica Gordane Tomić i šefovi u SNO.

Bio je predsednik Opštinskog odbora HDZ u Osijeku do 31.decembra 1990. godine, kada je, uz prethodnu konsultaciju s dr Franjom Tuđmanom, podneo ostavku da bi umanjio pritisak iz Beograda na predsednika, jer je optuženi predstavljen kao smetnja za politički dogovor između Srbije i Hrvatske.

U julu 1991. godine je bio predsednik Upravnog odbora *Glasa Slavonije*. Tada je glavni urednik lista Drago Hedl dao otkaz i u godinama koje će uslediti sprovodio medijsku kampanju protiv optuženog.

Slučaj garaža (optužnica br. K-DO-76/06 od 16.4.2007.godine)

Oštećenog Nikolu Vasića nije lično poznao. Znao je da je bio jedan od rukovodilaca u pošti u Osijeku i da nije bio civil, već terorista, jer su prilikom pretresa njegove kuće nađeni puška, pištolj i gas maska. Prvi put ga je video kada su ga pripadnici 106. brigade doveli u zgradu opštine Osijek, i to u atomsko sklonište gde je bio smešten Centar za obaveštavanje SNO. Bio je zamotan pa je optuženi pretpostavio da ge je neko *odvalio* kalašnjikovim po zubima. Nije mu pružena medicinska pomoć. Sa njime je razgovarao Mirko Grošelj, koji je, po Glavaševoj volji, postao načelnik Sigurnosno informativne službe (SIS). Optuženi nije preduzeo nikakvu radnju prema Vasiću. Kasnije je Vasić odveden u policiju, a u avgustu 1991.godine razmenjen, po odobrenju Vladimira Šeksa, iako je protiv njega bio u toku krivični postupak. Vasić je 5.9.1991. godine u članku u *Slobodnom tjedniku* naveden kao atentator na Glavaša. Autori teksta su zaista prethodno razgovarali s Glavašem, ali im on nije rekao kako je sprečen atentat na njega. Nije osećao potrebu da demantuje taj članak.

Ni Snežanu Berić nije lično poznao i nije znao da je dopisnik *Politike*. Za nju je čuo tek kada je privedena, a neke njene tekstove je pročitao kada se ona preselila u Beograd. 1994. godine ju je ponovo sreo, pa ga je pitala da li se seća kada su je tukli u prostorijama SNO, na šta joj je on uzvratilo da laže. Tom prilikom je pristao da joj dâ intervju, kao i još jednom nakon mirne reintegracije 1998. godine. Ne spori da je doživela neprijatnost, ali se ne smatra odgovornim za to. Ako je i ošamarena, to sigurno nije bilo u prostorijama SNO, jer je tamo svakodnevno bio veliki protok ljudi. U SNO je dovedena greškom zbog opšteg haosa koji je vladao i zadržana možda nekih 15 minuta, zatim ju je preuzela policija i na kraju je otišla u Beograd. Nju u SNO nisu doveli pripadnici Zaštitne čete, jer bi ih prepoznao. Ne seća se njenih roditelja.

Ne smatra da su Vasić i Berićeva dovedeni u SNO, umesto u policiju, zato što je on lično u jednom intervjuu pozvao građane da sve prijave o kriminalnim i protivdržavnim delatnostima podnesu SNO-u, a ne policiji, jer su oko 70 odsto policajaca bili Srbi.

Na dan ubistva Čedomira Vučkovića uopšte nije bio u SNO, već na terenu i to od podneva pa do 22časa. To potvrđuju mnogi svedoci. O tom ubistvu su obavešteni nadležni organi, koji su sproveli uviđaj, a da je hteo, optuženi je mogao to da zataška.

Slučaj selotejp (optužnica br. K-DO-76/06 od 16.4.2007.godine)

Sa tim slučajem jedino ga dovodi u vezu iskaz optužene Gordane Getoš Magdić, dat u policiji pod pritiskom i ucenama. Međutim, i pre nego što je ona saslušana, policija je podnela krivičnu prijavu protiv Glavaša.

Nikoga od ubijenih lica nije poznao. Seća se jedino dr Kutlića, kao lekara, ali ga nije znao lično. Kasnije, u januaru 1992. godine mu je Đuro Perica poslao pismo u kojem mu piše da pretpostavlja da Glavaš zna za tragične okolnosti smrti dr Kutlića i apeluje na

njega da se zauzme za bezbednost njegove supruge Erike Kutlić. Optuženi je izrazio žaljenje zbog svih tih ubistava, ali to su bili izolovani incidenti pojedinaca, a ne rezultat službene politike i organizacije HV-a. U toku 1991. i 1992. godine je imao saznanja samo o ubistvima dr Kutlića i Bogdana Počučić. Pošto je to u nadležnosti policije, nije ni bio dužan da zna. Tek u nekoliko prethodnih godina je sve saznao o tome iz medija.

Osim Gordane Getoš Magdić i Ivica Krnjaka, nikoga od saoptuženih nije poznao. Optuženoj Getoš Magdić nije izdao naredbu za formiranje izviđačko diverzantske jedinice za posebnu namenu, niti mu je poznato da je to iko drugi uradio, jer ona, s obzirom na njenu tadašnju poziciju, takvu naredbu nije mogla da izvrši.

Naredbu o osnivanju izviđačko-diverzantske grupe u 3., 6. i 109. brigadi izdao je komandant Štaba za odbranu Slavonije 24.7.1991. godine. General Gorinšek, komandant Operativne zone Osijek, je 1.12.1991.godine izdao naredbu o osnivanju 1.diverzantske čete. Optuženi nije znao za ovu naredbu, niti je o njoj trebalo da bude obavešten, s obzirom da ta četa nije ni bila pod komandom odbrane grada.

SUS-om se komandovalo iz Operativne zone Osijek. Ona nikada nije bila u nadležnosti komande odbrane grada, tako da joj optuženi Glavaš nikada nije ni mogao izdati bilo kakvo naređenje. To je mogao da čini samo u odnosu na 106, 130. i 135.brigadu te Samostalni bataljon.

Nije naredio ničiju likvidaciju i svoj posao je radio zakonito, savesno i odgovorno sve do napuštanja HV-a krajem januara 1992. godine. U prilog toj tvrdnji je naveo da je u cilju obezbeđenja reda i mira u gradu naredio da se uvede policijski čas, zabranio je odsustvo vojnicima koji su za poslednjih 60 dana disciplinski kažnjavani i nošenje dugog oružja licima koja nisu na dužnosti. Zalagao se za pravnu državu, pa je 16.2.2002.,godine predsedniku države, Sabora, državnom tužiocu i MUP-u poslao dokument u kojem se žali na nedelotvornost policije u Osijeku.

Montirani proces

Ovaj krivični postupak je politički motivisan. Posebno je istakao ulogu bivšeg načelnika osiječke policije Vladimira Fabera. On ga je saslušavao, vrlo kratko, raspitujući se o nestanku Romka Oleara, kojeg optuženi ne zna. Ukazao je da je indikativno kako su u martu 2006. godine neki svedoci saslušani po pravilima za preduzimanje hitnih istražnih radnji protiv NN učinilaca zbog krivičnih dela za koja je Glavaš već tada bio osumnjičen i za koja mu se sada sudi. Nikada o događajima u Osijeku nije saslušan Vladimir Šeks, koji je od jula do septembra 1991. godine bio predsednik Kriznog štaba za Istočnu Slavoniju i Baranju, a samim tim vrhovna vojna i politička vlast u tom području. Šeks je bio upućen u sve događaje koji su se u to vreme dešavali, a imao je kancelariju u istoj zgradi, samo sprat više od Glavaševine. Funkciju višeg organa u odnosu na regionalne krizne štabove je vršila Vlada RH. Takođe bi trebalo pitati tadašnjeg Okružnog javnog tužioca u Osijeku Krunoslava Olujića zašto nije ništa preduzeo povodom nestanka i ubistava Srba u gradu. Optuženi se uopšte nije mešao u rad policije i tužilaštava. Kasnije je pomogao Olujiću da postane saborski zastupnik.

Krunoslav Fehir

Optuženi se posebno okomio na iskaz svedoka-saradnika Krunoslava Fehira. Izneo je kako on ne govori istinu, jer kaže da je u fioci video ličnu kartu Čedomira Vučkovića, a već više decenija se u Hrvatskoj ta isprava naziva osobnom kartom. Sama supruga Vučkovića je rekla da je njen muž otišao bez ikakvih dokumenata sa sobom. Fehir je takođe brkao imena oštećenih pa je za oštećenog Petkovića rekao da se preziva Petrović, iako ga je navodno lično poznao. Fehir nikako nije mogao da vidi ko je ulazio u kancelariju optuženog Glavaša, jer se u nju nije ulazilo iz hodnika, već iz kancelarije njegove sekretarice. Zaštićeni svedok nikako nije mogao postati pripadnik Zaštitne čete 12.7.1991. godine, jer je imao tek 15,16 godina i samo se motao po dvorištu opštine. Tek kasnije je primljen u HV pa ga je viđao u uniformi i s oružjem. Optuženi lično nije dozvoljavao da se HV-u priključe maloletnici bez pismene saglasnosti roditelja. Neverovatno je da je isti taj Fehir u ovom postupku svedok-saradnik, a da u postupku protiv Freda Marguša, koji je odgovarao za likvidacije u slučaju *selotejp*, nije pozvan ni kao svedok. Fehira je optuženi bolje upoznao tek nakon rata, dok je radio kao policajac i kada je dolazio u prostorije HDZ-a. Nisu imali nikakav lični sukob, ali je optuženi odbio njegov zahtev da ponovo postane član HDZ-a i da ga postavi za načelnika saobraćajne policije u Osijeku. Smatra da mu se Fehir sveti na ovaj način zbog osujećenja njegove ambicije.

Zapažanje:

Optuženi Glavaš vrlo loše izgleda, ali je tokom saslušanja bio veoma skoncentrisan. Dok je iznosio odbranu, optuženom je klimanjem glave ili čak dopunjavanjem njegovog iskaza suflirao branilac Miljević, na šta je reagovala zamenica ŽDO Jasmina Dolmagić tražeći da s time prestane. Prilikom postavljanja pitanja od strane zamenice ŽDO, branilac Madulić je ustao i rekao kako je pitanje sugestivno, ali je to učinio na takav način da je sam sugerisao optuženome kako da na njega odgovori. Predsednik Veća nije reagovao na to, kao ni kada je Glavaš krivični postupak nazvao montiranim političkim procesom, kada je insistirao da pročita dokumente, čak i sa oznakom tajnosti, *da bi javnost čula* i kada je prokomentarisao da je *bez kampanje, bogu hvala, iz pritvora pobedio na izborima*.

U sudnici ne vlada potreban nivo discipline. Tužioci i branioci su izneli brojne primedbe na zapisnik po njegovom zaključenju.

Na samom početku glavnog pretresa 6.12.2007. godine desio se incident kada je branilac optuženog Glavaša, advokat Madunić, prigovorio da je njegovom branjeniku uskraćeno da tokom pretresa nosi šal sa slavonskim narodnim motivima. Nakon toga je i sam optuženi Glavaš ustao i povišenim tonom zapretio predsedniku Veća da će, ukoliko mu se ne dozvoli da nosi šal, otkazati punomoćje svojim braniocima i tako onemogućiti održavanje današnjeg ročišta. Slična situacija bila je i u ponedeljak kada je predsednik veća popustio pred njegovom istovetnom pretnjom, jer mu isprva nije dozvoljeno da u sudnici obuče jaknu koja je deo slavonske narodne nošnje. Na ročištima 3. i 4.12.2007. godine optuženi je nosio tu jaknu. Po prekidu pretresa, Veće je opomenulo Glavaša zbog uvrede suda i dozvolilo mu da nosi šal.

Slobodan Lang, predstavnik HVIDR-e, se 4.12.2007.godine na hodniku u pauzi suđenja povišenim tonom obraćao zamenici ŽDO u smislu kako će optuženi Branimir Glavaš

umreti. Dva dana kasnije, redom je pitao posmatrače suđenja ko su i za koga rade, a pritom se sam nije prethodno predstavio.

Predlog odbrane

Odbrana optuženog Branimira Glavaša je nakon što je on saslušan, predložila da mu se pritvor zameni nekom blažom merom za obezbeđenje prisustva okrivljenog, obrazlažući to navodnom neusklađenošću Zakona o kaznenom postupku RH sa Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda te lošim zdravstvenim stanjem usled njegovog štrajka glađu. I sam optuženi je obećao da će se uredno odazivati na pozive suda pa je još naglasio da je njegov štrajk glađu usmeren na političke činioce koji su ga doveli u ovu situaciju i da ne predstavlja meru pritiska na sud.

Branilac optuženog Tihomira Valentića je takođe predložio da se pritvor prema njemu ukine.

Izjašnjenje zamenice ŽDO

Zamenica ŽDO se protivila ovakvim predlozima ističući da nema pomenute neusklađenosti i da je optuženi Glavaš u pritvoru sačinio video spot za potrebe izborne kampanje.

Odluka veća

Veće je odbilo oba predloga za ukidanje pritvora.

Odbrana optuženog Ivica Krnjaka

Optuženi se borbi za nezavisnost Hrvatske priključio iz inostranstva, kao disident. Došao je u Osijek i preko Vladimira Šeksa, poznanika od ranije, stupio u kontakt s komandantom Osiječkog korpusa. Kako je ranije bio pripadnik JNA i dobro diverzantski obučan, povereno mu je da formira obavestajnu službu i postane njen načelnik. Dok je obavljao tu funkciju, bio je sprat iznad SNO-a. Usled eskalacije sukoba sa JNA i *četnicima*, po naređenjima tadašnjih komandanata korpusa u Osijeku, Pejića u julu i Gorinška s konca 1991. godine ustrojene su diverzantske jedinice po svim brigadama.

Diverzantska četa (Samostalna uskočka satnija)

Na osnovu naredbe od 1.12.1991. godine postao je komandant diverzantske čete, koja je u januaru 1992. godine preimenovana u Samostalnu uskočku satniju (SUS). Pozivajući se da je napravio lapsus, kasnije je naveo da nije reč samo o preimenovanju, već o stvarnom nastanku te čete tek u januaru 1992. godine. Od decembra do januara optuženi se bavio formiranjem SUS-a i nije imao vremena da hvata civile po Osijeku. Od svoje mladosti je vojnik i veoma dobro su mu poznata pravila ratnog i humanitarnog prava i nikada sebi ne bi dozvolio da ubije civila. Prostorije za rad SUS-a je obezbedio Petar Kljajić, tadašnji predsednik Okružnog suda u Osijeku. Ova jedinica je imala tri voda. Njene aktivnosti su se odvijale u dubini neprijateljske teritorije, a ne u Osijeku. Izveli su petnaestak akcija u Hrvatskoj i Bosni pa nisu imali vremena da počine zločine za koje se sada terete. Iako ne zna sve njene pripadnike, jer ih je bilo 503, siguran je da Zdravko Dragić i Mirko Sivić nikada nisu bili u SUS-u. Za razliku od njih, Tihomir Valentić je bio član čete, a optuženu Gordanu Getoš Magdić poznaje pošto je saradivao s njom. Ova saradnja je

počela kada je ona januara 1991. godine stupila u SUS. Imala je dužnost da obaveštava optuženog Krnjaka o svim nedozvoljenim radnjama pripadnika SUS-a. Do tada ju je sretao samo na hodniku, jer je radila u istoj zgradi kao i on. Smatra da nema mnogo razlike između vojnoobaveštajne službe, čiji je bio načelnik u Osijeku i SIS-a, u kojem je ona radila, jer obe prate delovanje vojnih lica. Osnovni kriterijumi za prijem u SUS su bili da se radi o licu koje je odslužilo vojni rok u JNA, da je natprosečno fizički sposobno, da ima *duhovnih kvaliteta* i da stupa u četu dobrovoljno. Optužena Getoš Magdić je u četu ušla kao istaknuti predstavnik omladine HDZ-a i zato što joj je otac tada bio visoki funkcioner SIS-a. Upravo su se SIS i Služba za zaštitu ustavnog poretka bavile *petom kolonom* u Osijeku.

Odnos sa optuženim Glavašem

Optuženog Glavaša je u to vreme sreo nekoliko puta i, s obzirom na njegovu funkciju, smatra da je glupo i pomisliti da je on mogao da izda bilo kakvu naredbu za formiranje vojne jedinice. Dok su radili u istoj zgradi, Glavaš nikada nije dolazio u obaveštajno odeljenje, ali ni u sedište SUS-a u Školskoj ulici. Jedini nadređeni optuženom Krnjaku su bili komandant Osiječkog korpusa i glavni štab HV-a. Niko drugi mu nije mogao izdati nikakvu naredbu.

Seća se osobe s prezimenom Mamula, jer je s tim čovekom razgovarao oko sat vremena po pozivu jednog oficira koji je tvrdio da se radi o *četniku*. Taj razgovor je obavio lično on pred zapovednicima 106. brigade, ali ne u podrumu u Dubrovačkoj ulici. Pošto je utvrdio da se ne radi o *četniku*, lično ga je odveo u njegovoj kući.

Istakao je svoj loš odnos sa Željkom Amšlingerom, jer ga smatra odgovornim za izvesni nestanak municije. Osvrnuo se i na to što se u optužnici pominje puška *MGV* iz koje je navodno optuženi Dragić jednim metkom ustrelio oštećenog Ratkovića u obraz. Ta puška po svojim tehničkim karakteristikama ne može pojedinačno ispaljivati metke.

Potvrdio je da je izvršen pretres njegovog stana i automobila te da je policija tom prilikom pronašla i oduzela više predmeta, među kojima i zapisnik o saslušanju Branimira Glavaša, skinut s interneta, popis članova Udruženja dobrovoljaca SUS-a, a ne pripadnika SUS-a.

Zapažanje:

Tokom davanja odgovora na pitanja svojih branilaca, optuženi je sve vreme gledao u otvorenu svesku pred sobom, prstom pratio tekst u njoj, okretao listove i nosio naočare, što sve nije bilo slučaj kada je odgovarao na pitanja drugih učesnika u postupku. Time se stiče utisak da je unapred pripremio odgovore i čitao ih.

Predsednik Veća je dozvolio braniocu da optuženom Krnjaku preda dokumenta i da odgovara na pitanja s njima u vezi, a da prethodno nije proverio o kakvim dokumentima se radi. Na to je reagovala zamenica ŽDO, pa je određen prekid nakon kojeg je ustanovljeno da među tim pismenima ima i onih koja nose oznaku tajnosti.

Dokazni predlozi

Zamenica ŽDO je zatražila od suda da se od policije u Osijeku pribavi deo predmeta, koji su oduzeti od optuženog Krnjaka prilikom pretresa.

Branilac je tražio da se utvrdi pravilnost izvođenja pretresa, ali je optuženi potvrdio da nema primedaba na postupanje policije prilikom pretresa i da su potpisali na potvrdama o oduzetim predmetima njegovim. Optuženi Glavaš je rekao kako je na internetu učinio dostupnim zapisnik o njegovom saslušanju u leto 2006. godine.

Glavni pretres: 7. i 14.12.2007.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Odluke veća

Veće je odbilo zahtev branioca optuženog Ivica Krnjaka da mu se ukine pritvor i usvojilo dokazni predlog tužioca.

Obrana optužene Gordane Getoš Magdić

U kritično vreme nije bila ni na kakvoj komandnoj funkciji, pa ni u Diverzantsko izviđačkom vodu. Od 1989. do 30.9.1991. godine je bila sekretarica u HDZ-u Osijeku. U leto 1991. godine je, na poziv Ksenije Zbožil, prešla da radi u Centar za pomoć izbeglicama, da bi 30.9.1991., godine bila raspoređena u zgradu Županije, gde se nalazio SNO. Nastavila je da pomaže izbeglicama oko njihovog smeštaja, odevanja i ishrane, ali je radila i druge administrativne i tehničke poslove, pa je tako pomagala I Glavaševoj sekretarici Gordani Matoković da pere sudove i kuva kafu. I ranije je dolazila u zgradu Županije kod svog muža, koji je bio pripadnik Zaštitne čete. Po njoj je nelogično uopšte pomisliti da joj je Glavaš izdao naredbu da formira neku vojnu jedinicu, jer je žena, koja je tada imala samo 22 godine i bila je bez vojnog iskustva. Njega je znala iz viđenja i nisu uspostavili nikakav blizak odnos.

U SUS je ušla krajem februara 1992. godine i u njoj je, po nalogu Mirka Grošelja, obavljala poslove SIS-a, koji su bili administrativne prirode.

Predsednik Veća je pročitao zapisnike o saslušanju optužene u policiji od 20.6.2006. i u Županijskom sudu u Osijeku od 21. i 22.10.2006. godine.¹ Optužena je izjavila da ni jedna reč iz zapisnika u policiji nije njena, a da istražnom sudiji uopšte nije ni davala svoju odbranu sve do 28.12.2006. godine. Insistirala je da se plašila advokata Radoslava Arambašića, da je bila prinuđena da s njim, kao *nameštenim* braniocem, razgovara, jer nije mogla ni sa kim drugim. Predočeno joj je da je, dok ju je zastupao advokat Arambašić, razgovarala sa svojim ocem u prisustvu istražnog sudije i da se videla sa svojim bratom u sudu, a da od njih nije tražila da joj promene branioca.

Od ostalih optuženih lično poznaje još samo Ivicu Krnjaka i Tihomira Valentića. Jedini kontakt sa Krnjakom je bilo upoznavanje na hodniku zgrade Županije, dok je Valentić bratić njenog supruga. Spomenula je da je bila izložena *vrlo okrutnim, brutalnim i monstruoznim metodama* dok je saslušavana u policiji te nije želela o tome javno da govori dok se sa pretresa ne isključi javnost.

¹ vidi optužnicu posl.br. K-DO-76/06 od 16.4.2007.godine, str. 13-15

Odluka veća

Sa glavnog pretresa je u nastavku daljeg saslušanja optužene isključena javnost.

Zapažanje:

Dozvoljeno je predstavnicima nevladinih organizacija da prisustvuju toku postupka. Zapisnik o saslušanju optužene u policiji je težišni dokaz u ovom postupku. Na njemu se zasniva veći deo činjenica iz optužnice. Stoga je odbrana optužene bila upravljena na osporavanje zakonitosti tog zapisnika, pa je danas više isticala okolnosti koje su pratile sastavljanje tog zapisnika nego što je ukazivala na nelogičnosti u njemu.

Predlozi odbrane

Ponovo su postavljeni predlozi za ukidanje pritvora protiv optuženih Glavaša, Krnjaka i Getoš Magdićeve. Ovi predlozi su bili zasnovani na već ranije iznetim razlozima.

Odluka Veća

Odbijeni su predlozi za ukidanje pritvora.

Glavni pretres: 20.12.2007.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik Veća je saopštio da su odbačeni zahtevi odbrane optuženog za izuzeće svih sudija Županijskog suda u Zagrebu i predsednice tog suda.

Na osnovu pismenog nalaza i mišljenja lekara, predsednik Veća je utvrdio da je optuženi Glavaš sposoban za pretres.

Dokazni predlog

Zamenica ŽDO je predložila da se kao svedoci saslušaju Vladimir Faber, Antonije Gerovac, Željko Mikulić, Željko Krpan i Ankica Kovač.

Odbrana optuženog Mirka Sivića

Optuženi je do 1991. godine živeo u selu Jagodnjak, odakle je, zbog pritiska, sa porodicom otišao u Beketince. Čuo je da mu je kuća uništena i to ga je jako pogodilo. Nakon kraćeg boravka u Osijeku, priključio se ZNG. Tu je upoznao Josipa Joleta Zdravčevića koji mu je predložio da mu se pridruži u zaplenama oružja od *pete kolone* u Osijeku. Pristao je pa su početkom novembra 1991. godine došli po njega kombijem u kojem je bio i izvesni Boža iz Čepina. Nakon kraće vožnje stigli su do jedne kuće. Boža i Jole su ušli, a on je ostao da čuva stražu na kapiji. Čuo je pucnjeve. Otrčao je u dvorište i video ranjenog nepoznatog muškarca. U kući su našli dva sanduka pušaka sa municijom. Ranjeni muškarac je imao i pištolj *tetejac*. Odvezli su ga kombijem na obalu Drave. Boža im je naredio da pucaju u njega, što su i uradili. Optuženi Sivić je nišanio iznad glave muškarca i nije ga pogodio. Ne bi ni pucao, da ga nije bilo strah od Bože. Beživotno telo muškarca Boža je bacio u Dravu. Sledećih dana Zdravčević mu je predložio da se priključe novoj diverzantskoj četi, koja treba da deluje u neprijateljskoj pozadini u Baranji. Otišli su u jednu kuću u Osijeku, gde su ostali nekih nedelju dana, ali kako se

ništa nije dešavalo, vratio se u svoju jedinicu i s njom uputio u mesto Đakovačka satnica, gde je ostao dva meseca. U HV-u je bio do septembra 1993. godine, dok se nije razboleo. U to vreme nikoga od ostalih optuženih nije poznavao.

Iskaz u policiji

Na okolnost njegovog hapšenja rekao je da je na poziv sam došao u policiju u 8:30h, a ne u 22:00h kako se u spisima navodi. Najpre im je ispričao ovo što je danas kazao, ali su oni bili nezadovoljni pa su mu preteli kaznom zatvora od 20 godina ako ne bude saradivao. Pretnju je ozbiljno shvatio, iako nikoga nije ubio, pa je pristao da sve *natovari* Branimiru Glavašu. Vladimir Faber mu je nudio status zaštićenog svedoka, vojnu penziju i zaposlenje za sina. Zadržan je u policiji više od 70 sati. Pošto je bio iscrpljen, neispavan i nije uzimao terapiju, zdravstveno stanje mu se pogoršalo, pa im je rekao da rade šta hoće samo da se sve to završi. Faber mu je doveo advokata Branku Paprić, koja je navodno trebalo da završi sve oko statusa zaštićenog svedoka, pa joj je potpisao punomoćje. To je bio prvi put da mu je uopšte pomenuta mogućnost da angažuje branioca. Prethodno mu nisu ni predložili sadržinu krivične prijave protiv njega. Faber mu je predložio da se smesti na sigurno dok se ne završe hapšenja, ali je na kraju odveden kod istražnog sudije, koji mu je odredio pritvor. Nakon petnaestak dana, pošto nije pušten iz pritvora, uputio je svog sina Zvonka da ode kod Vladimira Fabera, ali ga nije uspeo naći. Zvonku je kasnije Josip Zdravčević rekao kako je zbog Faberove ucene morao optuženom Siviću da *smesti* zatvor. Zbog toga što je pritvoren, njegovi supruga i mlađi sin su se isekli žiletima.

Poricanje iskaza

Kada je optužni shvatio da su policajci od njega *iznudili* iskaz i da je prevaren, obratio se istražnom sudiji tražeći da bude saslušan, što je i usledilo 9.2.2007. godine i tom prilikom je izmenio svoj iskaz. Prethodna dva puta kada je saslušavan pred istražnim sudijom to nije učinio, jer je smatrao da će se Faber držati svog dela dogovora. Kada mu je zamenica ŽDO predložila da je 15 dana od početka njegovog pritvaranja proteklo još početkom novembra 2006. godine, optuženi je objasnio da je štrajkovao glađu od 20.11.2006.godine i da je po povratku iz bolnice uzeo drugog advokata, koji se morao upoznati sa spisom te da je tek tada kontaktirao istražnog sudiju.

Pošto je predsednik Veća pročitao zapisnike o njegovom saslušanju u policiji i pred istražnim sudijom², optuženi Sivić je naveo da je sve to od njega *iznuđeno* da kaže u policiji. To se vidi iz toga što nikakvog Getoša nije poznavao, ne zna ni za kakvu Gocu, seća se da su mu pokazivali fotografije lica u policiji i da su mu rekli da je među njima Goca. Optuženog Ivicu Krnjaka upoznao je tek 1993. godine kada je njegova jedinica bila u zadarskom zaleđu. Nije tačno da bi prepoznao lokacije koje se spominju u zapisniku, jer ga je policija vodila tamo i pokazivala ih. Takođe, nije tačno da je palio bilo kakva dokumenta, već su mu policajci sugerisali da to kaže kako bi njegov iskaz bio u skladu s iskazom Zdravčevića. Postojala je osoba s nadimkom Buše. Seća ga se, jer je taj čovek bio legionar.

Predlog odbrane

² vidi optužnicu posl.br. K-DO-76/06 od 16.4.2007.godine, str. 7-9

Branioци optuženih Glavaša, Krnjaka, Getoš Magdić, Sivića, Valentića i Dragića su predložili da se pritvor protiv njih ukine, i to detaljno obrazložili pozivajući se na razloge koje su već ranije iznosili.

Odluka veća

Veće je odbilo predloge odbrane.

Glavni pretres: 7.1.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik veća je konstatovao da je na osnovu nalaza i mišljenja veštaka utvrđeno da je optuženi Branimir Glavaš sposoban da učestvuje na glavnom pretresu.

Obrana optuženog Dina Kontića

Optuženi je u maju 1991. godine došao iz Nemačke u Hrvatsku da bi se priključio njenoj odbrani. Bio je u rezervnom sastavu MUP-a. Učestvovao je u napadu na Tenju u julu 1991. godine. Krajem iste godine njegova jedinica se vratila u Osijek gde je držala položaj prema Tenji u naselju Jug 2. Kako se ništa nije dešavalo, tražio je način da učestvuje u borbi pa je tako čuo da se osniva diverzantska jedinica. Sa saborcem Milanom Plezibatom je otišao u zgradu Županije i na prvom spratu u SNO se prijavio u tu jedinicu. Ne seća se lica koja su zapremila njegovu prijavu. Pošto se opet ništa nije dešavalo u decembru 1991. godine je ponovo otišao u zgradu Županije gde mu je rečeno da se komanda diverzantske jedinice preselila u Školsku ulicu. Tamo je saznao da se priprema akcija upada u Tenjski Antunovac pa je izrazio želju da u njoj učestvuje. Otišao je u mesto Brijest gde se okupilo oko sto vojnika, ali su čuli da je Prištapski puk, koji im se trebao pridružiti, doživeo saobraćajnu nesreću i da je akcija otkazana. Nakon toga više nije odlazio u diverzantsku četvu i sve vreme je provodio u Osijeku, u naselju Jug 2. Ne seća se lica na koja je nailazio u komandi u Školskoj ulici. U novembru 1991. godine je iz MUP-a prešao u 106. brigadu u kojoj je bio do maja 1992. godine kada se vratio u Nemačku. Pošto mu je predočen dokument u kojem se navodi da je od novembra 1991. do maja 1992. godine bio pripadnik vojne pošte 2128, optuženi je naveo da se 106. brigada verovatno vodila pod vojnom poštom 2128. Period novembra i decembra 1991. godine je vreme pada Vukovara, kada se Osijek našao u poluokruženju, pa su se vojnici raspoređivali prema potrebi i nije se vodilo računa ko kojoj jedinici pripada.

Optuženi je za vreme rata imao pušku *papovku*, a potom *kalašnjikov*. Nikada nije dužio *škorpijon*, kako navodi zaštićeni svedok *Drava*. Netačni su i navodi istog zaštićenog svedoka da je optuženi poznavao Starčevića i da je jednom prilikom rekao da je *usrao stvar* i da je *naš isplivao*.

Privodenje u policiju

Policajcima je rekao da nema nikakve veze s tim za šta je osumnjičen. U prostoriju u kojoj je bio dolazio je i bratić njegove supruge, policajac Vjekoslav Tapšanji. Pitao ga je da li je sve u redu i obaveštavao ga je o tome ko je *pukao*. Rekao mu je za optuženu

Getoš Magdić kako se upišala i usrala. Optuženi mu je kazao da on sa time nema ništa, a Tapšanji ga je pitao da li misli na svoju decu.

Istražnom sudiji nije hteo izneti svoju odbranu jer se nije dobro osećao zbog umora i iscrpljenosti, a kasnije zato što su se u novinama pojavljivali tajni dokumenti. Šokirali su ga iskazi ostalih saoptuženika.

Odnos s ostalim optuženicima

Optuženog Zdravka Dragića je upoznao u avgustu ili septembru 1991. godine kada je počeo da se zabavlja s njegovom sestrom, a svojom sadašnjom suprugom. Nisu se puno družili u to vreme pa ne zna kojoj je jedinici optuženi Dragić pripadao. Samim tim je netačno da ga je doveo u izviđačko-diverzantsku jedinicu. Optuženog Branimira Glavaša nikada lično nije upoznao. Optuženog Ivicu Krnjaka je video za vreme akcije u Tenjskom Antunovcu, ali nisu kontaktirali. Optuženu Gordanu Getoš Magdić zna kao suprugu Ivice Magdića, preko kojeg je u leto 1991. godine upoznao i optuženog Tihomira Valentića, s kojim se povremeno viđao nakon povratka u Hrvatsku 1993. godine.

Primedbe na iskaz

Optuženi Branimir Glavaš je stavio primedbu na naziv Prištapski puk, jer u to vreme nije postojala takva jedinica, već je postojao Samostalni bataljon sa Dubravkom Jezerčićem na čelu.

Optuženi Krnjak je stavio primedbu u smislu da je akcija u Antunovcu izvedena do kraja, ali da jedinica optuženog Kontića verovatno nije stigla na vreme da se u nju uključi.

Optuženi Mirko Sivić je stavio primedbu, jer ga optuženi Kontić nije spomenuo među saoptuženicima koje od ranije poznaje.

Odbrana optuženog Tihomira Valentića

Optuženi je od jula do 15. novembra 1991. godine bio pripadnik 3. gardijske brigade kada je gotovo stalno bio na prvoj borbenoj liniji. Zatim je prešao u vojnu policiju gde je ostao sve do 26.1.1992. godine, kada je pristupio u SUS. Ostao je u SUS i nakon što je ova jedinica pripojena 5. gardijskoj brigadi 1994. godine. Osporio je tačnost zapisnika o njegovom saslušanju pred istražnim sudijom od 20.9.2006. godine, u kojem stoji da je bio pripadnik SUS-a od novembra 1991. pa sve do 1994. godine. Smatra da je istražni sudija paušalno uneo u zapisnik te datume. Optuženi je bio umoran prilikom tog saslušanja. Prema podatku Kancelarije za odbranu Osijeka optuženi je od 8.7.1991. do 30.6.1996. godine bio u vojnoj pošti 3132 Vinkovci, što je verovatno oznaka 5. gardijske brigade.

Sedište SUS-a je bilo u Školskoj ulici. Kada mu je predočen njegov iskaz iz istrage u kojem je naveo da je njegova baza u SUS-u bila u jednoj kući u Retfali, optuženi je kazao da mu je rečeno da je komanda tamo, ali kako nikoga nisu zatekli, otišli su u Školsku ulicu. Ni on ni njegovi saborci nisu imali negativan stav prema pripadnicima drugih nacija i vera. U Osijek je izbeglo i dosta Srba. Da je odgovoran za ono za šta je optužen, ne bi nakon rata više od trideset puta odlazio u Srbiju. Nije tačno da je on u to vreme mogao upravljati vozilom, jer nije znao da vozi i nije imao položen vozački ispit. Takođe, niko ga nije zvao *Tiho* ili *Tiće*, jer je njegov nadimak *Pikac*.

Odnos s ostalim optuženicima

Optuženog Glavaša nikada nije lično upoznao. Optuženog Krnjaka je upoznao krajem januara 1992. godine. Optuženu Getoš Magdić zna kao suprugu njegovog bratića Ivica Magdića, ali nije znao da je bila pripadnica HV-a sve do 1992. godine kada je osnovan SUS. Optuženu i njenog supruga je posetio dva, tri puta s kraja 1991. godine dok su živeli u jednoj kući u Keršovanijevoj ulici. Optuženog Kontića poznaje od leta 1991. godine i on nije bio pripadnik SUS-a do 1992. godine. Optužene Sivića i Dragića uopšte ne poznaje.

Primedbe na iskaz

Optužena Gordana Getoš Magdić je stavila primedbu na tvrdnju optuženog da je nju i njenog supruga posećivao u Keršovanijevoj ulici, jer su oni još od 1987. godine stalno živeli u Aninoj ulici u Osijeku.

Odluka Veća

Veće je odbilo predlog advokata Petra Sabolića, branioca optuženog Tihomira Valentića, da se protiv njegovog branjenika ukine pritvor.

Glavni pretres: 8.1.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Obrana optuženog Zdravka Dragića

U rat se uključio u leto 1991. godine. Početkom septembra iste godine je bio u rezervnom sastavu MUP-a, da bi se početkom novembra odazvao pozivu na dvonedeljnu obuku u Zagrebu. Kada se vratio u Osijek, raspoređen je ne položaj u Vladislavcima, gde je držao stražu u smenama koje su trajale po desetak sati. Misli da je bio u okviru 130. brigade. Jednoj osobi se poverio da je nezadovoljan i da bi se aktivnije uključio u odbranu Hrvatske pa mu je taj čovek predložio da ode u Keršovanijevu ulicu u Osijeku, da se pozove na njega kada tamo nađe čoveka pod nadimkom Buše. Uradio je kako mu je rečeno i se sastao sa Bušom, koji mu je predočio da se radi o diverzantskoj jedinici. Krajem novembra 1991. godine saznao je da je primljen i da treba da sačeka poziv, jer jedinica još uvek nije formirana. Sredinom decembra 1991. godine se sastao sa Bušom i još tri nepoznate osobe, pa su zajedno otišli u naselje Brijest gde je bilo oko pedesetak vojnika. Trebalo je da idu u akciju oslobađanja Tenjskog Antunovca, ali je akcija otkazana. Oko Božića se optuženi još jednom sastao sa Bušom u jednom kafiću, i tamo mu je rekao da želi izaći iz jedinice. Vratio je oružje i municiju i time je završio angažman u toj jedinici. Sa Bušom se optuženi sastao ukupno četiri puta, ali je pored te kuće u Keršovanijevoj prolazio često jer je na putu od njegove kuće ka centru Osijeka.

Razgovori s policajcem Vjekoslavom Tapšanijem

Optuženog je septembra 2006. godine kontaktirao njegov bratić, policajac Vjekoslav Tapšanji, *uveravajući* ga da zna za likvidacije Srba u Osijeku 1991. godine. Ucenio je optuženog time što mu je stavio do znanja da zna za neke njegove kasnije nezakonite postupke. Takođe mu je rekao da bi mogao računati na blagu kaznu ili status svedoka

saradnika, ako pristane da saraduje s policijom. Tapšanji mu je tražio da potvrdi da su ubistva Srba počinili ostali saoptuženici kao pripadnici SUS-a. U strahu da ne bude krivično gonjen za drugo krivično delo, optuženi je na to pristao smatrajući da time *samo* potvrđuje druge dokaze koje policija ima protiv tih lica. Među optuženima njemu je od ranije poznat samo njegov šogor Dino Kantić.

Događaji u policiji

Optuženi je uhapšen 19.10.2006. godine. U policiji ga je Vjekoslav Tapšanji instruirao šta treba da kaže. Na računaru mu je pokazao imena optuženih i događaj za koji se terete. Prethodno mu je rečeno da mu je potreban branilac, pa kako optuženi nije imao sredstava da ga angažuje, Tapšanji mu je rekao da poznaje jednog advokata koji nije na Glavaševoj strani. Nakon nekoliko minuta je došao advokat Damir Ratković koji mu je skrenuo pažnju na težinu krivičnog dela za koje se tereti i mogućnost da se brani ćutanjem. Optuženi mu je odgovorio da je svestan svega i da ne želi da se brani ćutanjem te da je sve već dogovoreno s policajcem Vjekoslavom Tapšanijem. Potpisao je punomoćje advokatu Ratkoviću. Od 14:00h do 19:00h je saslušan i tom prilikom su mu postavljana pitanja u kojima je već bio sadržan odgovor. Na to ukazuje i *književni* stil kojim je zapisnik napisan, a kojim se optuženi Dragić ne bi znao izražavati. Tokom saslušanja pored policajca Maria Bratića koji ga je ispitivao, bili su prisutni još i zamenik ŽDO u Osijeku Kuharić, branilac Damir Ratković i zapisničarka. Povremeno su u prostoriju ulazili Vjekoslav Tapšanji i Vladimir Faber. Tapšanji je optuženome sugerisao da se prilikom privođenja istražnom sudiji, koje je usledilo nakon 50 sati, što više drži iskaza datog u policiji kako bi bio uverljiviji. To što je u svojim iskazima teretio i sebe, a ne samo ostale optuženike, optuženi je objasnio time da je poverovao Tapšanjičevim obećanjima da će se to tretirati blaže pošto je delovao po nagovoru drugih.

Predsednik veća je pročitao zapisnike o saslušanju optuženog Dragića u policiji i pred istražnim sudijom Županijskog suda u Osijeku.³ Optuženi je naveo da ne želi bilo šta više da navodi povodom tih zapisnika, jer je sve već objasnio u prethodnom izlaganju. Jedino je na pitanje svog branioca naveo da se događaj u kafiću *Jazz* na Božić 1991. godine nikada nije desio, već mu je to ispričao Tapšanji. Mlada muška osoba vezano za taj događaj bi verovatno trebalo da bude svedok-saradnik Krunoslav Fehir.

Zamenik ŽDO je predočio da iz današnjeg iskaza optuženog proizlazi da je ucenjen da u policiji tereti i optuženog Branimira Glavaša, koji se uopšte ne spominje u njegovim ranijim iskazima. Optuženi je to objasnio time da pretpostavlja da su hteli da preko njegovog iskaza *slome* optužene Ivicu Krnjaka i Gordanu Getoš Magdić kako bi oni dalje teretili optuženog Glavaša. Nije mu poznato ko bi mogao biti osoba pod nadimkom Tiho, koju je spomenuo u ranijim iskazima. Optuženog Tihomira Valentića 1991. godine nije poznavao.

Odluke Veća

Radi donošenja odluke o zakonitosti zapisnika o saslušanju optužene Gordane Getoš Magdić u policiji, kao svedoci saslušaće se Andrija Getoš, Tomislav Getoš, Ivica Magdić, Aleksandra Uzur, Radoslav Arambašić, Mario Bratić, Vjekoslav Tapšanji, Damir

³ vidi optužnicu posl.br. K-DO-76/06 od 16.4.2007.godine, str. 11-12

Ratković, Vladimir Faber, Antonio Gerovac, Željko Mikulić, Ankica Kovač i Željko Krpan. U istom cilju je određeno grafološko veštačenje potpisa punomoćja datog advokatu Radoslavu Arambašiću i biće izvršen uvid u zapisnik o obilasku pritvora 7.11.2006. godine koji je sačinio sudija mr Marin Mrčela.

Veće je odbilo predloge branilaca optuženih Glavaša, Krnjaka, Getoš Magdić i Sivića da se protiv njihovih branjenika ukine pritvor. S obzirom na činjenicu da će se 11.1.2008. godine održati konstitutivna sednica novog saziva Sabora RH te da će optuženi Branimir Glavaš postati saborski zastupnik, Veće će nakon toga po službenoj dužnosti doneti odluku o ukidanju pritvora protiv njega.

Glavni pretres: 21.1.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik Veća je konstatovao da je predsednik Hrvatskog sabora dostavio sudu pismenu odluku od 12.1.2008. godine kojom se odobrava dalje vođenje krivičnog postupka protiv optuženog Branimira Glavaša.

Zapažanje:

Optuženom Glavašu je konstituisanjem Hrvatskog sabora uspostavljen zastupnički imunitet od krivičnog gonjenja i određivanja pritvora, pa je saborsko telo nadležno za mandatsko-imunitetska pitanja odlučilo da odobri dalje vođenje krivičnog postupka protiv njega, ali nije odobrilo njegovo dalje pritvaranje pa mu je pritvor ukinut i od 11.1.2008. godine se brani sa slobode.

Predlozi odbrane

Branilac optužene Gordane Getoš Magdić, advokat Antun Babić je zatražio da sud ne sasluša svedoke Vladimira Fabera, Antonija Gerovca, Željka Mikulića, Željka Krpana i Ankicu Kovač, jer će njihovi iskazi biti neobjektivni. Ovo iz razloga što je Vladimir Faber snimljen kako govori da mu je zamenica ŽDO Jasmina Dolmagić pokazala zapisnik o saslušanju optužene Getoš Magdić, što nije smela da učini jer je tokom tog dela glavnog pretresa bila isključena javnost.

Branilac optuženog Ivice Krnjaka je zahtevao izuzeće zamenice ŽDO iz razloga što je pokazivanjem zapisnika neovlašćenom licu dovela u sumnju svoju nepristrasnost u ovom predmetu.

Odluka Suda

Odbijen je predlog da se ne saslušaju određeni svedoci. O zahtevu za izuzeće zamenice ŽDO Jasmine Dolmagić Veće je obavestilo ŽDO u Zagrebu, koje će odlučiti o zahtevu. Do donošenja odluke, optužnice će zastupati zamenik ŽDO Miroslav Kraljević.

Zapažanje:

Snimak razgovora između nje i Vladimira Fabera, nekadašnjeg načelnika policijske uprave u Osijeku, snimila je Ana Marija Getoš, sestra optužene, decembra 2007. godine i objavila u medijima. Na tom snimku Faber, sada pomoćnik ministra MUP, govori Ana

Mariji da optužena Gordana Getoš Magdić ima najveće šanse da dobije blažu kaznu ako bude govorila istinu i prizna delo za koje je optužena. Takođe, u medijima se čulo da je predsedniku Veća, sudiji Željku Horvatoviću poslato preteće pismo.

Saslušanje svedoka Andrije Getoša

Kako je svedok otac optužene Gordane Getoš Magdić, nije bio dužan da svedoči, ali je pristao da dâ iskaz.

Hapšenje optužene Gordane Getoš Magdić

Sa kćerkom je 18.10.2006. godine oko 20:30h došao u policiju i tu ih je sačekao načelnik policijske uprave Vladimir Faber, koji je svedoka uveo u svoju kancelariju i pokazao mu izjave zaštićenog svedoka *Drava* i optuženog Mirka Sivića. Nakon sat vremena razgovora, svedok je krenuo kući i tada mu je rečeno da je Gordana uhapšena.

Advokat Radoslav Arambašić

Advokata Radoslava Arambašića svedok zna još od 1991. godine. Angažovao ga je rekavši mu da je on tu samo da bude preko noći uz optuženu kako je ne bi maltretirali u policiji i da će kasnije uzeti drugog branioca. Arambašić mu je još tada rekao da zna sve i da je bio u policiji. Nije imao poverenja u njega kao advokata, jer *svi njegovi klijenti priznaju u policiji*. Sledećeg dana mu je Arambašić kazao da *svi pevaju* i da Gordana mora da prizna delo. Svedok je zatim otputovao sa zetom u Zagreb da se sastane sa Vladimirom Šeksom, predsednikom Sabora, kojeg poznaje iz detinjstva i od kojeg je tražio da mu samo pomogne da nađe advokata. Po povratku u Osijek se ponovo video s Arambašićem. Rekao mu je da nije istina ono što je njegova kćerka iskazala o optuženom Glavašu, na šta je Arambašić uzvratila sa *Ko jebe Glavaša!* Nije mu opozvao punomoćje jer se plašio da se Gordani ne desi nešto strašnije u policiji. Drugom braniocu, advokatu Lauri Valković, Radoslav Arambašić je odbio da preda spise. Kada je optužena dovedena iz policije u sud, bila je iscrpljena, preplašena i mokra. Svedok nije reagovao ni kada je saznao da advokat Arambašić zastupa njegovu kćerku, iako mu je ona opozvala punomoćje, jer nije znao da on kao otac može da angažuje drugog branioca.

Razgovori s Vladimirom Faberom

Vladimir Faber je svedoku kazao da optužena treba samo da potvrdi navode zaštićenog svedoka *Drava*, da je ona u celoj priči bila pion i da je on, Faber član komisije za pomilovanja.

Zapažanja:

Svedok je ostao protivurečan kada je naveo da nije znao da može kćerci uzeti drugog branioca, kada je advokata Arambašića upravo on angažovao.

Saslušanje svedoka Tomislava Getoša

Svedok je brat optužene i odrekao se prava da ne svedoči.

Advokat Radoslav Arambašić

U noći kada je Gordana uhapšena, advokat Arambašić je rekao svedoku i njegovom ocu, koji mu je potpisao punomoćje, da mu ne moraju objašnjavati, jer sve zna pošto je bio u policiji i da je najbolje da se optužena brani ćutanjem. Sutradan 19.10.2007. godine su se ponovo sastali s Arambašićem, koji im je ukazao da je stvar vrlo ozbiljna i da treba ići na neki *dil*. Nakon sastanka, svedokov otac i Ivica Magdić su otišli u Zagreb da nađu advokata. Poznato mu je i da je advokat Arambašić odlazio u Zagreb da se sastane sa Glavnim državnim odvjetnikom Mladenom Bajićem, ali im nije saopštio detalje tog razgovora. Svedok i njegov otac su u međuvremenu angažovali advokata Nedića da brani optuženu, ali mu policajci nisu dozvolili kontakt sa njom. Arambašić je nastavio da brani Gordanu tokom istrage, iako mu je otkazala punomoćje. Optužena je svedoku prilikom privođenja istražnom sudiji rekla *Morala sam, pomози*. Bila je iscrpljena i mokre kose ili jako oznojana. Svedok ima saznanja da je advokat Arambašić pretio optuženoj da će joj oduzeti starateljstvo nad kćerkom Laurom.

Odluka veća

Veće je odbilo predlog optuženog Ivica Krnjaka i njegovog branioca da se optuženom ukine pritvor.

Glavni pretres: 22.1.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik veća je konstatovao da je ŽDO u Zagrebu, Višnja Lončar odbila zahtev za izuzeće njene zamenice Jasmine Dolmagić.

Branilac optuženog Branimira Glavaša, advokat Veljko Miljević je *radi bolje atmosfere u sudnici* zatražio da se rukovodiocima i posmatračima nevladinih organizacija Documenta, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava i Građanski odbor za zaštitu ljudskih prava uskrati pravo da prate ovaj postupak u sudnici kao uža stručna javnost, jer su, suprotno stavovima najviših državnih zvaničnika, *problematizirali* u javnosti odluku Sabora da se Branimir Glavaš brani sa slobode. Veće je odbilo ovaj predlog, jer svako ima pravo da iznese svoje mišljenje o odlukama predstavnika političke vlasti.

Saslušanje svedoka Ivica Magdića

Svedok je suprug optužene. Neće se koristiti pravom da ne svedoči.

Advokat Radoslav Arambašić

Njegova supruga je uhapšena 18.10.2006. godine oko 22:00h. Sledećeg jutra se sastao s advokatom Arambašićem, koji mu je rekao da Gordani preti 20 godina zatvora te da mora saradivati sa policijom, iako je ranije obećao da će se Gordana braniti ćutanjem. Svedok je krenuo u Zagreb s ocem optužene, koji se tamo sastao sa Vladimirom Šeksom na dva sata, kako bi mu predsednik Hrvatskog sabora predložio nekog advokata za Gordanu. Nikoga im nije predložio i svedok je bio ljut zbog toga. Sledeći dan u Zagreb se uputio i advokat Arambašić. Rekao je da ide kod Glavnog državnog odvjetnika *po garancije*. Kada je saznao da je Arambašić pretio optuženoj da će joj oduzeti starateljstvo nad

detetom, svedok mu je rekao da ih ostavi na miru, zbog čega je osuđen. Smatra da je Arambašić radio to sve zato što u policiji postoje snimci kako *krvavi ruke* tokom rata, a tim snimcima je Arambašića ranije ucenjivao i svedokov, sada pokojni, prijatelj. Porodica je optuženog 20.10.2006. godine angažovala drugog branioca advokata Slavka Nedića, koji nije uspeo da dođe do nje, jer su mu policajci rekli da ona već ima branioca. Svedok nije mogao da objasni zašto advokat Nedić nije pokušao da preuzme odbranu i pred istražnim sudijom, već samo u policiji.

Dovođenje kćerke optužene u policiju

Svedok je na poziv ženske osobe odveo kćerku Lauru u policiju kako bi se videla s majkom. Policijska službenica je povelu devojčicu i uzela lične stvari, koje je svedok poneo uhapšenoj supruzi. Kćerku je preuzeo nakon četrdesetak minuta i ona mu je rekla kako je mama bila mokra.

Anonimna prijava o zlostavljanju deteta

Nakon hapšenja supruge, svedoka policija nije uznemiravala. Jednom prilikom su mu nudili zaštitu, ali ju je on odbio. Međutim, neko ga je anonimno prijavio Centru za socijalni rad kako zlostavlja maloletnu kćerku.

Svedok je naveo i da se sa svojom sadašnjom suprugom viđao tokom 1991. godine u SNO i u krugu SNO, dok je bio pripadnik Zaštitne čete.

Zapažanje:

Više pitanja branioca Antuna Babića upućenih svedoku su bila sugestivna. U nekoliko navrata, dok je pitanja postavljao zamenik ŽDO, branioci su u glas svedoku suflirali šta da odgovori.

Saslušanje svedokinje Aleksandre Uzur Burjam

Svedokinja je kućna pomoćnica Andrije Getoša. U noći hapšenja optužene Gordane Getoš Magdić, koju zna još iz detinjstva, bila je s njenim ocem u kupovini. Pridružila im se optužena, kojoj je oko 19:00h zazvonio mobilni telefon i ona je sagovorniku rekla: *Da, gospodine Faber i U kojem svojstvu?* Zatim je dala telefon ocu koji je rekao da će doći što pre. Otišli su najpre do stana optužene, a zatim u policijsku upravu, gde se Andrija zadržao oko sat vremena i odvezao je svedokinju kući.

Odluka Veća

Veće je odbilo predloge branilaca optuženih Ivice Krnjaka i Tihomira Valentića da se prema njihovim branjenicima ukine pritvor.

Zapažanje:

Branilac optuženog Ivice Krnjaka, advokat Domagoj Rešetar je ponovo i na ovom ročištu predložio da se protiv njegovog branjenika ukine pritvor, ponavljajući pritom iste one razloge koje je naveo prethodni put. Zamenica ŽDO je zbog toga zatražila da se ovom braniocu uskrati pravo da ponovo predlaže ukidanje pritvora, jer on to pravo očigledno

zloupotrebljava. Veće nije usvojilo njen predlog, ali je upozorilo advokata Rešetara da će to učiniti ako nastavi sa zloupotrebom procesnih prava.

Glavni pretres: 23.1.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Glavni pretres je odložen zbog odsustva optuženog Mirka Sivića. Naime, uprava zatvora je obavestila sud da je optuženi zbog zdravstvenih problema smešten u bolnici. Zatražena je medicinska dokumentacija za optuženog Sivića kako bi se utvrdila njegova procesna sposobnost.

Predsednik Veća je obavestio stranke i braniocce da će, na predlog tužioca, 25.1.2008. godine sprovesti uviđaj u kući u Dubrovačkoj ulici br. 30. u Osijeku.

Kako je glavni pretres odložen, Veće je, uz saglasnost stranaka, a na osnovu člana 305. stav 4. ZKP RH odlučilo da svedoka Radoslava Arambašića sasluša van pretresa.

Saslušanje svedoka Radoslava Arambašića

Svedok je, kao nekadašnji branilac optužene Gordane Getoš Magdić, upozoren da prilikom svedočenja ne sme povrediti dužnost čuvanja profesionalne tajne.

Događaji nakon hapšenja optužene Gordane Getoš Magdić

Ni na koji način nije uticao na optuženu u smislu da odlučuje kako će se ona braniti. Ona je osoba kojom ne možete manipulirati. Pre nego što ga je posetio Andrija Getoš, svedok nije imao nikakva saznanja o tome da je optužena uhapšena i za šta se tereti. Optužena je u noći hapšenja, i to nešto iza ponoći, svedoku potpisala punomoćje i rekla kako su policajci prema njoj bili korektni. Najpre je htela da se brani ćutanjem, ali, kada su joj predloženi iskazi ostalih optuženih, bila je u šoku. Tražila je da joj svedok izdejstvuje status svedoka-saradnika. U tom cilju svedok je sledećeg dana otputovao u Zagreb da se sastane sa Glavnim državnim odvjetnikom. Susret sa njim mu je zakazao Vladimir Faber koji ga je i vozio do Zagreba i nazad. Glavni državni odvjetnik Mladen Bajić je odbio mogućnost da optužena postane svedok saradnik. Istog dana, 20.11.2006. godine oko 20:00časova počelo je saslušanje optužene u policiji. Policajci su je prethodno pitali da li hoće da da iskaz, jer oni imaju dovoljno dokaza da je okrive i prema stanju stvari jer je ona bila na vrhu i izdavala je naređenja. Ispitivali su je dvojica policijskih službenika, a bili su prisutni svedok, kao branilac, zamenik ŽDO u Osijeku Željko Krpan i zapisničarka. Zapisnik je sačinjen u istoj prostoriji gde je bilo saslušanje, a Vladimir Faber se nije mešao u ispitivanje. Saslušanje je trajalo oko pet sati. Niko optuženoj nije pretio, niti primenjivao silu, pravljene su pauze u toku saslušanja, zapisnik je optužena pročitala i bez primedaba ga potpisala. Imala je problema sa disanjem, ali je to objasnila svojom uzbudenošću pa ju je smirivao rečima da ne žuri. Nije tačno da joj je svedok sugerisao da tereti optužene Glavaša i Krnjaka i da joj je bilo čime pretio. Svedok lično poznaje optuženog Glavaša i nikada s njim nije bio u sukobu, čak su saradivali za vreme rata. Optuženog Krnjaka i ne poznaje. Istražnom sudiji je optužena odgovorila da je sve u redu u pogledu njenog zdravstvenog stanja i ostala je kod svoje odbrane date u policiji.

Prilikom sledećeg saslušanja pred istražnim sudijom nije htela da iznosi svoju odbranu i žalila se da se ne oseća bezbedno u osiječkom zatvoru jer dobija pretnje, pa je istražni sudija naložio da se ona premesti u zatvor u Zagrebu. Tamo ju je svedok posetio tri puta. Prilikom poslednje posete mu je rekla kako bi pored njega angažovala još nekog branioca ispominjala je advokata Lauru Valković, koja nikada nije kontaktirala svedoka. Da mu je opozvano punomoćje, svedok je saznao tek 8.11.2006. godine kada je primio podnesak optužene od 2.11.2006. godine. Dok je bila u policiji, a zatim u zatvorima u Osijeku i Zagrebu, porodica optuženoj nije dostavila ništa od higijenskih potrepština, i to ju je jako pogodilo.

Odnos sa porodicom optužene

Problem je nastao jer otac, brat i suprug optužene nisu mogli da prihvate činjenicu da će joj biti suđeno i da se nalazi u pritvoru. Andrija Getoš je tražio da se ona brani ćutanjem, jer su to sve *udbaške budalaštine*, koje će on rešiti u kontaktu sa svojim prijateljima na najvišem nivou, pa je tim povodom odlazio u Zagreb. To nezadovoljstvo porodice optužene radom svedoka je kulminiralo kada je ona dala odbranu u policiji. Andrija Getoš je svedoku zapretio da će ga likvidirati ako mu kćerka bude osuđena, a suprug optužene Ivica Magdić ga je uz vređanje napao u zgradi suda. Svedok je tada hteo da otkáže punomoćje, ali je smatrao da treba da do kraja i pošteno obavi svoj posao i da ne ostavlja stranku u teškoj nevolji. Optužena je na zahtev svedoka Arambašića, a i da bi porodici pokazala da je zadovoljna njegovim radom, napisala 19.10.2006. godine pismo u kojem je poručila da će sama izabrati način svoje odbrane. Pokazao je pismo Andriji Getošu, ali je on rekao da to nije njen rukopis i zadržao ga je kod sebe. Ocu, bratu i suprugu optužene nije bilo dozvoljeno da je posećuju u pritvoru, jer su predloženi za svedoke.

Kćerka optužene

Kada je uhapšena, optužena je bila u paničnom strahu za svoju kćerku i tražila je da je čuje telefonom, a zatim i da je vidi. Policajci su joj sve to omogućili.

Obrazac punomoćja koji je optužena ispunila, ali ga nije potpisala, odnosi se na staranje o njenoj kćerki. Do toga je došlo jer je dobila pretnje od prijatelja svog muža iz Čepina, pa su policajci hteli da zaštite maloletnu Lauru nadziranjem njenog kretanja i kuće. To je suprug optužene odbio, rekavši da su te pretnje samo šala nekih osoba iz njegovog miljea. Optužena se ljutila zbog odluke supruga pa je htela da kćerku poveri na staranje supruzi svog brata Jadranki Getoš. Svedok joj je objasnio da on u njeno ime može pokrenuti takav postupak pred Centrom za socijalni rad, ali da mu treba ovlašćenje. Međutim, kada je trebalo da potpiše punomoćje, optužena se predomislila uz reči: *Bolje da mirujem. Tko zna što će budala napraviti, a ja ću to naknadno učiniti ukoliko se odlučim na taj korak.*

Sukob interesa

Svedok je u isto vreme kada je branio optuženu bio branilac po službenoj dužnosti u krivičnom postupku protiv Freda Marguša. Tek kasnije je saznao da se optužena i Marguš terete za ista krivična dela, ubistvo dr Milana Kutlića i pokušaj ubistva Radoslava Ratkovića. Na pitanje da objasni kako je mogao da ne zna da se i optužena i Fred Marguš terete za iste događaje, svedok je izjavio da na to nije obratio pažnju. Nije mu poznato da

je u pogledu spomenute dvojice oštećenih tužilac kasnije odustao od daljeg gonjenja Freda Marguša, jer je svjedok tokom postupka razrešen kao branilac po službenoj dužnosti. Freda Marguša svjedok poznaje od ranije i bili su u dobrim odnosima. Uprkos svemu tome, smatra da nije imao sukob interesa.

Posledice po svjedoka

Zbog postupanja u ovom krivičnom predmetu, svjedoku i njegovoj porodici je ugrožena bezbednost. Njegov sin je bio otećen, a svjedok ucenjen. Za to krivično delo je pravnosnažno osuđen Viktor Tolj. Vladimiru Faberu je zahvalan što mu je spasao sina pa su se u vezi s pitanjem bezbednosti porodice svjedoka i susreli na kafi aprila 2007. godine, nakon što je svjedok saslušan u ovom predmetu u toku istrage.

Uviđaj: 25.1.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik veća je sa kriminalističkim tehničarem u prisustvu branilaca optuženih Branimira Glavaša, Ivica Krnjaka, Gordane Getoš Magdić i Dina Kontića te punomoćnika oštećenog izvršio uviđaj na mestu gde se nalazila kuća broj 30 u Dubrovačkoj ulici u Osijeku. Konstatovano je da je kuća potpuno srušena i da je na 11,40m od ulice postojao podrum, širine 4,65m i dužine 10,80m sa zidanom peći. Na travnjaku se nalaze tri panja. U istom dvorištu na 7,90m od kuće se nalazio još jedan objekat razmere 6,00 x 5,40m, koji je takođe srušen. Sačinjena je fotodokumentacija koja čini sastavni deo zapisnika o uviđaju.

Zapažanje:

Ova kuća je prema navodima iz optužnice mesto zatvaranja i zlostavljanja četvorice oštećenih, među kojima i Radoslava Ratkovića, Alije Šabanovića i Branka Lovrića. Izbio je skandal o kojem se mnogo pisalo u hrvatskim medijima kada se saznalo da je kuća, u skladu s odobrenjem lokalnih vlasti, iako mesto krivičnog događaja, do temelja srušena po otpočinjanju ovog krivičnog postupka. Lokalnu vlast u Osijeku s koalicionim partnerima vrši politička stranka optuženog Branimira Glavaša.

Glavni pretres: 1.2.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svjedoka Željka Krpana

Svjedok je zamenik Županijskog državnog odvjetnika u Osijeku i u tom svojstvu je prisustvovao saslušanju optuženih Gordane Getoš Magdić i Mirka Sivića.

Saslušanje optuženog Mirka Sivića

Saslušanju su pored svjedoka prisustvovali optuženi Sivić, njegov advokat Branka Papić, dva policijska službenika Gerovac i Mikulić, zamenik ŽDO Miroslav Kraljević i zapisničarka. Optuženi je upozoren na njegova prava u skladu sa zakonom, a zatim mu je na uopšten način stavljeno do znanja kako postoji sumnja da je bio pripadnik vojne jedinice koja je 1991. godine u Osijeku izvršila neka ubistva. Pošto je patio od

reumatizma, ispitivan je polako. Svedok je video da je optuženi kod sebe imao i neku kesu s lekovima, ali se ne seća da li je uzimao lekove tokom saslušanja. Prema optuženome niko nije upotrebio silu niti pretnju. Pravljene su pauze radi odmora. Nakon što bi optuženi odgovorio na nekoliko pitanja, sadržina njegovih odgovora se unosila u zapisnik. Zapisnik su na kraju pročitali i potpisali i optuženi i njegov advokat. Vladimir Faber nije ulazio u prostoriju u kojoj je saslušan optuženi Sivić.

Saslušanje optužene Gordane Getoš Magdić

Optuženu su u prisustvu svedoka i njenog branioca advokata Radoslava Arambašića, naizmenično ispitivali policajci Gerovac i Mikulić. Zapisnik je po diktatu policajaca sačinila zapisničarka tako što je posle nekoliko odgovora optužene unosila njen iskaz. Pravljene su pauze radi odmora. Prema optuženoj u toku saslušanja nije primenjena prinuda. Međutim, optužena je delovala iscrpljeno, ali se nije žalila da je umorna ili neispavana. Bila je u stresnom stanju, jer bi učitala na po nekoliko sekundi prilikom kazivanja, glas joj je podrhtavao, gestikulirala je rukama i uzdisala, pa joj je branilac sugerisao da diše duboko. Prilikom unošenja njenog iskaza desilo se da smisao njenih odgovora nije pravilno unet u zapisnik te su optužena i njen branilac intervenisali tražeći da se zapisnik ispravi, i zapisnik je menjan u skladu s njihovim primedbama. Za sve to vreme niko nije ulazio u prostoriju u kojoj je saslušana optužena. Jedino je, i to na kratko, ušao načelnik policijske uprave u Osijeku Vladimir Faber. Pitao je prisutne da li je sve u redu u smislu da li imaju dovoljno sokova za posluženje. Obratio se optuženoj govoreći kako je bio u kontaktu s njenom porodicom i da je sve u redu. Po završetku saslušanja, optužena i njen branilac su uzeli primerak zapisnika, pročitali ga i potpisali. Sve vreme je zapisnik sačinjavan samo u sobi u kojoj je optužena saslušana. Jedino je štampač bio u susednoj prostoriji. Niko tokom saslušanja nije spominjao status svedoka-saradnika za optuženu. Saslušanje je okončano 21.10.2006. godine, nešto pre 1:00h.

Primedbe na iskaz svedoka

Branilac optuženog Zdravka Dragića je stavio primedbu da je svedok jedan od autora optužnice te da je zbog toga neobjektivan.

Saslušanje veštaka za grafologiju Marijana Krajine

Veštak je u svom pismeno izrađenom nalazu i mišljenju od 17.1.2008. godine s najvišim stepenom verovatnoće utvrdio da je potpis *Getoš* na punomoćju datom 18.10.2006. godine advokatu Radoslavu Arambašiću napisan rukom optužene Gordane Getoš Magdić. Dakle, ne radi se o imitatu, već o autentičnom potpisu optužene, što je utvrđeno na osnovu savremene analize opštih i posebnih karakteristika njenog rukopisa. Ne postoji pouzdanija metoda veštačenja rukopisa od one koju je veštak koristio. Materijal za upoređivanje je predstavljalo osam nespornih potpisa optužene sa zapisnika o njenom saslušanju, koji kvalitetom i vremenom nastanka odgovaraju spornom potpisu.

Primedbe na iskaz veštaka

Branioци optuženih Ivica Krnjaka i Gordane Getoš Magdić su primetili da je *s vidljivom nesigurnošću* napisano slovo *O* na spornom potpisu i da je veštak bio neuverljiv.

Glavni pretres: 13.2.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka Damira Ratkovića

Svedok je bio branilac optuženog Zdravka Dragića u vreme kada su ga saslušavali u policiji. Upozoren je na dužnost čuvanja profesionalne tajne.

Saslušanje optuženog Zdravka Dragića u policiji

Svedoka je službenik policije pozvao 19.10.2006. godine oko 13:00 časova da dođe u policijsku upravu (PU) u Osijeku. Po dolasku načelnik PU Vladimir Faber ga je obavestio da imaju osumnjičenog za ratni zločin. Radilo se o optuženom Zdravku Dragiću, s kojim je svedok obavio poverljiv razgovor u kojem ga je upozorio na ozbiljnost optužbi koje mu se stavljaju na teret i savetovao mu je da se brani ćutanjem. Međutim, optuženi Dragić se odlučno izjasnio da će izneti svoju odbranu, pa mu je svedok rekao da svojim iskazom ne tereti sebe niti sebi blisku osobu. Optuženi mu je potpisao punomoćje i rekao da je bio pozvan na informativni razgovor u policiju u 7:00 časova i da su policijski službenici korektno postupali s njim. Zatim je oko 14:45 časova počelo saslušanje kojem su, pored optuženog i svedoka, prisustvovali policajac Mario Bratić koji je saslušao optuženog, zapisničarka i zamenik ŽDO Zvonko Kuharić. Za vreme saslušanja je u sobu na kratko i bez obraćanja bilo kome od prisutnih ušao muškarac kojeg se svedok ne seća dobro. Optuženi je izneo svoju odbranu u vidu slobodnog pripovedanja, a posebna pitanja su mu postavljana da bi se nešto razjasnilo. Svedok je intervenisao tako što je tražio da se pojedine izjave optuženog Dragića unesu doslovno, kako diktat njegovog iskaza ne bi bio dvosmislen. Niko od prisutnih optuženome nije postavljao sugestivna pitanja, niti se služio obmanom. Saslušanje je završeno oko 19:00 časova. Kako je slušao diktat zapisnika i kako nije imao primedaba, svedok ga je potpisao bez prethodnog čitanja. Zapisnik je potpisao i optuženi Dragić. Na izlazu iz PU svedoku se obratio policajac, koji se predstavio kao Vjekoslav Tapšanj i napomenuo da mu je optuženi Dragić brat od ujaka.

Saslušanje pred istražnim sudijom

Istražni sudija je optuženog saslušao 21.10.2006. godine u dva navrata, najpre u podne, a zatim i predveče. Oba saslušanja su u svemu bila u skladu sa zakonom.

Svedok nije u srodstvu s oštećenim Radoslavom Ratkovićem, niti ga poznaje.

Zapažanje:

Predsednik Veća je zabranio niz nedozvoljenih pitanja svedoku, ali je to propustio da učini kada je optuženi Dragić tražio da se svedok izjasni da li ga smatra krivim za to za šta je optužen. Naknadno je intervenisao zamenik ŽDO stavljajući primedbu na zapisnik u smislu da je to bilo nedozvoljeno pitanje.

Saslušanje svedokinje Ankice Kovač

Svedokinja je bila zapisničarka prilikom saslušanja optužene Gordane Getoš Magdić u policiji. U izvođenju te radnje su još učestvovali dva policajca koji su naizmenično saslušali optuženu, njen branilac Radoslav Arambašić i zamenik ŽDO Željko Krpan. Načelnik Vladimir Faber je jedanput ušao i to na kratko i pitao da li im treba nešto, misleći na osvežavajuće piće. Saslušanje je trajalo od oko 17:00časova do nešto iza ponoći. Pravljeno je više pauza radi odmora, što nije konstatovano u zapisniku. U toku pauza optuženoj je omogućeno da ode u toalet. Odgovori optužene su verno uneseni u zapisnik te nije imala primedaba i prema njoj nije primenjivana prinuda. Optužena je bila uredna i očešljana, ali i vidno nervozna. Naime, trebalo joj je vremena da izgovori rečenicu, teško je disala i u nekoliko navrata je ustajala i činila po par koraka po prostoriji. Aparat na kojem je zapisnik odštampan se nalazio u susednoj prostoriji i vrata su sve vreme bila otvorena. Zapisnik su, pre potpisivanja, čitali i optužena i njen branilac.

Primedbe na iskaz

Optužena Gordana Getoš Magdić je stavila primedbu u smislu da ništa od toga što je ona tom prilikom kazala nije ušlo u zapisnik.

Zapažanje:

Nakon upornog insistiranja branioca Domagoja Rešetara da se u zapisnik unese pitanje uz odgovor svedokinje, predsednik Veća ga je upozorio da će ga novčano kazniti ako nastavi da ometa glavni pretres.

Dozvoljeno je da svedokinja odgovara na nevažna pitanja tipa u kojem svojstvu je otpratila optuženu do toaleta, da li je zapisnik rađen na obrascu ili nije, da li su policajci imali notese ispred sebe tokom saslušanja i slično.

Izvođenje materijalnih dokaza

Pročitani su zapisnici o saslušanju svedoka Radoslava Arambašića i Željka Krpana, koji su saslušani van glavnog pretresa.

Glavni pretres: 14.2.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka Vjekoslava Tapšanjija

Svedok je radnik PU i radio je na istraživanju ratnih zločina počinjenih u Osijeku tokom 1991. godine.

Odnos sa optuženim Zdravkom Dragićem

Optuženi Zdravko Dragić je svedoku brat od ujaka. Bili su u korektnim rodbinskim odnosima, ali su se retko viđali. Smatrao ga je osobom koja ne bi učinila ni prekršaj, mada se seća, po pričanju rodbine, da je bio u nekoj specijalnoj jedinici za vreme rata. Da je optuženi umešan u ratni zločin koji je istraživao, svedok je saznao dvadesetak dana pre njegovog hapšenja. Neposredno pre nego što je optuženi lišen slobode, svedok je zamolio načelnika PU Vladimira Fabera da mu dopusti da prisustvuje vođenju informativnog razgovora sa njim. Sledećeg dana je po dolasku na posao zatekao optuženog Dragića pa su nasamo kratko popričali. Videlo se po govoru i nelagodnosti da je u *stresnom stanju*.

Rekao mu je da će biti podvrgnut kriminalističkoj obradi zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva i da mu je potreban branilac. Usmeno mu je predočio delove iskaza zaštićenog svedoka *Drava* i operativna saznanja policije, kao osnove sumnje koje stoje protiv njega. Dalje vođenje informativnog razgovora je nastavio policajac Mario Bratić. Svedok je optuženome pokazao listu advokata kako bi angažovao nekoga od njih za branioca. Optuženi se opredelio za advokata Damira Ratkovića. Apsolutna je neistina da je svedok s optuženim Zdravkom Dragićem vodio privatni razgovor o krivičnom delu za koje se sada tereti i da ga je ucenio da dâ iskaz. Kojim bi to krivičnim delom mogao da uceni optuženog, kada nema težeg krivičnog dela od ratnog zločina.

Odnos s optuženom Gordanom Getoš Magdić

Tačno je da je svedok zajedno sa kolegom Bratićem obavio informativni razgovor s optuženom Gordanom Getoš Magdić, nekih pet meseci pre njenog hapšenja. Sa kolegama iz interventne policije je pokušao da uruči optuženoj poziv za informativni razgovor, ali je nisu zatekli kod kuće. Poznaje je iz viđenja. Pozdravio se s njom kada ju je video nakon što je došla u PU u Osijeku.

Odnos s optuženim Dinom Kontićem

Optuženi Dino Kontić je oženjen svedokovom sestričinom i videli su se nakon što je uhapšen. Neformalno su porazgovarali o celoj toj situaciji i delovao mu je utučeno.

Odnos s optuženim Tihomirom Valentićem

Optuženog Tihomira Valentića nije video u PU nakon što je uhapšen, nikada nije razgovarao ni sa njim ni sa njemu bliskim osobama.

Primedbe na iskaz

Optuženi Branimir Glavaš je stavio primedbu da je optuženi Zdravko Dragić bio zadržan u policiji 53 sata.

Saslušanje svedoka Maria Bratića

Svedok je radnik policije, koji je bio uključen u vođenje kriminalističke obrade radi rasvetljavanja likvidacije građana srpske nacionalnosti tokom 1991. godine u Osijeku.

Pozivanje optuženog Mirka Sivića

Svedok je putem telefona pozvao optuženog Sivića, koji se tada nalazio u Srbiji, da dođe na informativni razgovor u policiju. Osim te svedok nije vršio nijednu drugu službenu radnju prema njemu. Svedoku je ostalo u sećanju da je optuženi po dolasku u policiju imao problema sa ukočenošću ruku i teško je hodao pa mu je policajac Vjekoslav Tapšanji kupio neke lekove.

Saslušanje optuženog Zdravka Dragića

Svedok je obavio informativni razgovor sa optuženim Dragićem, nakon što je sa njime razgovarao policajac Vjekoslav Tapšanji. Optuženi je bio vidno uzrujan i plakao je. Nakon završetka informativnog razgovora svedok je optuženome rekao da je uhapšen zbog krivičnog dela ratnog zločina, da ima pravo da o tome obavesti sebi blisko lice i da

treba da angažuje branioca. Nakon što je pozvao telefonom suprugu, optuženi je zatražio da mu predlože nekog advokata za branioca. Vjekoslav Tapšanji mu je pokazao listu advokata, sa koje je optuženi izabrao advokata Ratkovića za branioca. Optuženi je Ratkovića opunomoćio, obavili su poverljivi razgovor, nakon kojeg se opredelio da iznese svoju odbranu. Niko od policijskih službenika prema optuženome nije primenio silu ili obmanu kako bi uticao na njegov iskaz. Pre saslušanja su mu saopštena prava koja ima po zakonu i osnove sumnje koji stoje protiv njega, a koji su se zasnivali na obaveštajnim podacima. Za vreme saslušanja, u prostoriju je na kratko ušao Vjekoslav Tapšanji, koji je prisutne pitao da li ima nešto treba, misleći na osvežavajuće piće.

Zapažanje:

Branilac optuženog Mirka Sivića, advokat Selim Šabanović je predsedniku Veća rekao *Vi namerno neke stvari ne unosite u zapisnik* pa ga je zamolio da se to više ne događa, na šta predsednik Veća nije reagovao.

Glavni pretres: 15.2.2008.

IZVEŠTAJ: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka Željka Mikulića

Policajac je i bio je pripadnik radne grupe koja je istraživala ratne zločine u Osijeku.

Postupanje prema optuženom Mirku Siviću

Optuženi Sivić je po dolasku iz Srbije 16.10.2006. godine prepodne pristupio u PU u Osijeku. Svedok i njegov kolega Gerovac su s njim obavili četvorosatni informativni razgovor. Optuženi je izrazio spremnost da iznese odbranu u prisustvu branioca i tužioca. Pre saslušanja je obavešten o pravima koja mu pripadaju po zakonu i ostvario je poverljivi razgovor s braniteljkom koju je izabrao sa liste advokata. Saslušanje je obavljeno u prisustvu zamenika ŽDO, branioca optuženog i zapisničarke. Trajalo je sedam, osam sati jer je optuženi ispitivan detaljno, a iskaz je davao polako. Pravljen su pauze radi odmora. Rekao im je da boluje od reumatskog artritisa pa su mu policajcu čak kupili neke lekove. Terapiju nije uzimao za vreme saslušanja, ali je imao lekove kod sebe u kesi. Prema njemu nije primenjen nikakav oblik prinude, obmane i iznude. U zapisnik je verno unesena sadržina odgovora optuženog a zapisnik su pre potpisivanja pročitali i optuženi i njegova braniteljka i nisu imali primedaba.

Postupanje prema optuženoj Gordani Getoš Magdić

Dobrovoljno je došla u PU u Osijeku. Pošto su je svedok i policajac Gerovac obavestili da je pozvana u svojstvu osumnjičene i predočili joj osnove sumnje protiv nje, optužena je bila vrlo neprijatna. Sat vremena je demonstrativno odbijala da sedne, hodala je po prostoriji, bacila je torbu na stolicu, odbijala je svaki kontakt pitajući ih da li znaju ko su ona i njena porodica te da imaju veze. Kada se smirila, pristala je na razgovor pa joj je usmeno predočena sadržina iskaza zaštićenog svedoka *Drava* i optuženog Mirka Sivića. Odbila je da bilo šta izjavljuje pa joj je rečeno da je uhapšena i poučena je o pravu na branioca i pravu da obavesti članove porodice. Oko ponoći u PU je pristupio advokat Radoslav Arambašić s kojim je obavila poverljivi razgovor u prisustvu njenog oca.

Braniocu je optužena lično potpisala punomoćje na zahtev policajaca i odbila je da iznese svoju odbranu. Sledećeg dana se kod policajaca interesovala za kaznu koja je zaprećena za krivično delo koje joj se stavlja na teret i raspitivala se kako da dobije status svedokasarađnika. Rekli su joj da o tome ne odlučuju oni, već državno odvjetništvo. Nikakva službena radnja prema optuženoj nije preduzeta sve do 20.10.2006. godine, kada je u poslepodnevnim satima nakon konsultacija sa braniocem i porodicom, odlučila da iznese svoju odbranu. Saslušanju je prisustvovao i zamenik ŽDO. Trajalo je više sati i pravljene su pauze. U jednom trenutku je na kratko u prostoriju ušao načelnik Faber pitajući ih da li im treba osvežavajuće piće. Kada je zapisnik bio gotov, pročitano je naglas, a nakon što je odštampan pročitali su ga i optužena i njen branilac i bez ikakvih primedaba potpisali. Prema optuženoj nisu korišćena nikakva nedozvoljena sredstva. Bila je i psihički i fizički stabilna tokom davanja iskaza. Postupanje policajaca prema njoj je bilo humano i profesionalno pa joj je osigurana posebna hrana, jer se žalila na probleme s varenjem. Čak joj je nabavljena i neskafa. Po odobrenju načelnika Fabera ocu optužene je dozvoljeno da je poseti, a izašlo se u susret i njenoj želji da vidi kćerku. Svedok se seća da je u PU dolazio suprug optužene zajedno s advokatom Nedićem, ali je optužena odbila da ga primi govoreći da ima branioca Arambašića.

Navodni nedozvoljeni uticaj na svedoke

Svedok je učestvovao u kriminalističkoj obradi u slučaju *Garaža* pa je u dva navrata razgovarao sa Milanom Šipošem u zatvoru u Gospiću. Najpre, zajedno sa policajcem Gerovcem, i to u vezi s povredom tajnosti postupka protiv Krunoslava Fehira i Branimira Glavaša. Drugi put zajedno sa Vladimirom Faberom koji je Šipošu ukazao na stavove državnog odvjetništva da će biti predložen kao svedok i da mora govoriti istinu te da ne računa na bilo kakve povlastice.

Primedbe na iskaz

Optuženi Mirko Sivić je stavio primedbu da svedok ne govori istinu, dok je njegov branilac, advokat Selim Šabanović primetio kako je iskaz svedoka *krajnje tendenciozan*. Optuženi Glavaš takođe smatra da svedok nije rekao istinu.

Zapažanje:

Predsednik veća je novčano kaznio branioca optužene, advokata Antuna Babića zbog vređanja suda komentaram kao predsednik Veća ne želi uvek da čuje ono što odbrana pita svedoka, već samo ono što njemu odgovara.

Advokat Ante Madunić, branilac optuženog Glavaša, je u toku saslušanja mobilnim telefonom fotografisao svedoka. Kada je, povodom toga, intervenisao zamenik ŽDO Kraljević, advokat Madunić se izvinjavao i obrazložio svoj postupak time da mu je bilo dosadno. Predsednik Veća je zatražio od branioca da izbriše fotografije koje je snimio, na šta je ovaj pristao, ali niko nije proverio da li je to zaista i učinio. Ovaj incident nije zabeležen u zapisniku, a advokat Madunić nije ni opomenut.

Glavni pretres: 18.2.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka Antonia Gerovca

Svedok je kao radnik policijske uprave u Zagrebu jula 2005. godine upućen u Osijek gde je učestvovao u istraživanju ratnih zločina počinjenih tokom 1991. i 1992. godine.

Postupanje policije prema optuženoj Gordana Getoš Magdić

Optužena je došla u zgradu policije u Osijeku u pratnji svoga oca. Bila je bahata u početku. Deminstrativno je bacila svoju jaknu i torbu na stolicu pitajući policajce da li znaju ko su ona i njena porodica i pozivala se na svoje veze. Policajcima je trebalo više od sata da je smire i uspostave normalan kontakt s njom. Tada su joj saopštili da postoji osnovana sumnja da je učestvovala u izvršenju krivičnog dela ratnog zločina. Kada je, nakon dvosatnog razgovora, rekla da želi da ode, svedok joj je saopštio da je uhapšena i obavestio je o pravima koja po zakonu ima osumnjičena osoba. Nedugo zatim je došao njen branilac Radoslav Arambašić i priložio je punomoćje, obavio s njom poverljivi razgovor i obavestio ih da će se ona braniti ćutanjem. Od jutra do večernjih sati 19.10.2005.godine svedok i njegov kolega Mikulić su proveli s optuženom u neformalnim razgovorima, čuvajući je. Omogućeno joj je da je posete branilac, otac i suprug, koji joj je doneo nešto garderobe, i da pozove telefonom kćerku, majku, brata i njegovu suprugu. Optužena se raspitivala o zaprećenju kazni za ratni zločin te o mogućnosti da postane zaštićeni svedok, ali joj je jasno stavljeno do znanja da to može odobriti samo Glavni državni odvjetnik RH. U poslepodnevnim satima 20.10.2005.godine optužena je odlučila da dâ svoju odbranu. Svedoka je o tome obavestio načelnik PU Vladimir Faber. Prethodno je optuženu, na njen zahtev, posetila kćerka. Tokom višesatnog saslušanja optužene pravljene su pauze. Bila je uzbuđena pa joj je branilac govorio da duboko diše. U toku saslušanja u prostoriju je ušao i načelnik Faber, ali na kratko, pitajući ih da li im treba piće. Po završetku, svedok je pročitao zapisnik dva puta, pre i posle štampanja, a zatim je insistirao da optužena i njen branilac pročitaju zapisnik pre nego ga potpišu. Kada su oni to učinili svedok se pozdravio s optuženom, koja mu je zahvalila na korektnom postupanju. Svedok se seća da je advokat Nedić dolazio sa suprugom optužene u policiju, ali je ona odbila da se vidi s njim.

Postupanje policije prema optuženom Mirku Siviću

Nije mu poznato kada je i kako optuženi Sivić došao u PU u Osijeku. On i policajac Mikulić su prvo obavili informativni razgovor s optuženim, zatim su mu predočili osnove sumnje protiv njega, obavestili ga da je uhapšen i saopštili prava koja mu, kao licu lišenom slobode, po zakonu pripadaju. Pre hapšenja, još u toku dana, svedok je otišao s optuženim Sivićem da vidi jednu kuću u Keršovanijevoj ulici kako bi proverili njegove navode, ali o tome nisu sastavili nikakvu službenu belešku. Ne seća se da li je optuženi sam izabrao branioca ili mu je dodeljen po službenoj dužnosti. Usledilo je saslušanje, kojem su prisustvovali svedok, njegov kolega Mikulić, braniteljka, zapisničarka i zamenik ŽDO. Saslušanje je proteklo u najboljem redu. Odštampani zapisnik je naglas pročitao pa su ga još jednom, pre potpisivanja, pročitali optuženi i njegova braniteljka. Netačno je da je optuženome nuđen status zaštićenog svedoka, da je učenjivan kaznom zatvora od dvadeset godina ako ne bude teretio optuženog Branimira Glavaša i da u zapisnik nisu unošene njegove izjave. Optuženi boluje od reumatoidnog artritisa i zbog toga se teško kretće, ali je rekao da je to njegovo *redovno stanje* i da je uzeo propisanu

terapiju. Policajci su izrazili spremnost da pozovu lekara ako mu se stanje pogorša, ali za time nije bilo potrebe.

Primedbe na iskaz

Optuženi Branimir Glavaš i Mirko Sivić te branilac Domagoj Rešetar su stavili primedbe u smislu da iskaz svedoka nije istinit i da se u bitnome razlikuje od iskaza svedoka Arambašića i Mikulića.

Zapažanje:

Branilac optužene, advokat Antun Babić je uporno, velikim brojem pitanja tražio da se svedok izjasni zašto nije sačinjen zapisnik o saslušanju optužene Getoš Magdić u policiji u kojem bi se konstatovalo da se ona brani ćutanjem. Inače, zapisnik o saslušanju osumnjičenog u policiji ima smisla sačiniti samo ukoliko osumnjičeni, u prisustvu branioca, pristane da iznese odbranu.

Branilac optuženog Glavaša, advokat Veljko Miljević se obratio zamenici ŽDO, kada je ona intervenisala u vezi s jednim njegovim pitanje, rečima *Samo se vi lijepo sjednite. Svaki put se diže kada osjeti da je opasno*. Predsednik veća ga je opomenuo.

Glavni pretres: 19.2.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Glavni pretres je odložen, jer je neposredno pre njegovog početka optuženom Mirku Siviću pozlilo. Njegov branilac je predložio da se pribavi medicinska dokumentacija za optuženog kako bi se utvrdilo da li je sposoban da ubuduće prati glavni pretres.

Branioci optuženih Getoš Magdić i Sivića protivili su se vanpretresnom saslušanju veštaka Marijana Krajine.

Glavni pretres: 25.2.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik Veća je objavio da je na osnovu nalaza i mišljenja veštaka utvrđeno da optuženi Mirko Sivić nije sposoban da prati tok krivičnog postupka zbog akutnog pogoršanja reumatoidnog artritisa, pa je glavni pretres odložen.

Zapažanje:

Optužena Gordana Getoš Magdić je tražila od predsednika Veća da se nešto konstatuje u zapisniku, na šta joj je on rekao da zna o čemu je reč i da sedne. Kasnije je u medijima objavljena izjava njenog branioca Babića da je njegova branjenica bila veoma uzrujana zbog susreta sa svedokom Vladimirom Faberom tog dana u zgradi suda. Faber je, takođe u medijima, rekako kako se susreo s optuženom i da ju je samo pozdravio.

Glavni pretres: 13.3.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik Veća je objavio da je Veće na osnovu nalaza i mišljenja veštaka utvrdilo da je optuženi Mirko Sivić sposoban da prati tok glavnog pretresa, baš kao i optužena Gordana Getoš Magdić, koja je u međuvremenu započela štrajk glađu.

Saslušanje svedoka Vladimira Fabera

Svedok je bio načelnik PU u Osijeku od 2005. do 2007. godine. Tokom celog tog perioda bio je na udaru lokalnih medija, optuženog Glavaša lično i uticajnih ljudi iz njegove stranke, poput osiječkog župana Bubala. Govorili su da je poslat da montira politički proces protiv optuženog Glavaša. Međutim, osnovni zadatak mu je bio da istraži ubistva Srba u Osijeku tokom 1991. i 1992. godine. U tom cilju je formirana radna grupa od desetak policajaca, kriminalističara iz Osijeka i Zagreba.

Postupanje prema Mirku Siviću

Oktobra meseca 2006. godine su na osnovu iskaza zaštićenog svedoka *Drava* i drugih operativnih podataka saznali da je u ubistva na Dravi, tzv. slučaj *Selotejp* umešan optuženi Mirko Sivić. Nakon njegovog dolaska u PU, dana 16.10.2006. godine svedok je samo jednom razgovarao s njim pitajući ga kako se oseća i kako se prema njemu postupa. Optuženi mu je odgovorio da su policajci bili korektni i da su mu omogućili uzimanje lekova. Niko mu nije nudio status svedoka-saradnika.

Lišenje slobode optužene Gordane Getoš Magdić

Daljim tokom policijske istrage 18.10.2006. godine je utvrđeno da je u ceo slučaj umešana i optužena Gordana Getoš Magdić. Kako joj poziv za informativni razgovor nije mogao biti uručen na kućnoj adresi, svedok je optuženu pozvao telefonom. Obavestio ju je zašto i u kojem svojstvu se poziva i upozorio da će biti dovedena ako se ne odazove pozivu. Nije spomenut bilo kakav nalog za hapšenje u tom razgovoru. Po dolasku u PU optužena se uputila s policajcima na informativni razgovor, a svedok je sa njenim ocem ostao u jednoj kancelariji, gde mu je načelno rekao da je pozvana zbog kriminalističke obrade povodom krivičnog dela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. Andrija Getoš se tada pozvao na svoje političke veze na visokom nivou. Optužena Getoš Magdić je na početku informativnog razgovora bila *bezobrazna*, ali kada je suočena s osnovama sumnje protiv nje, odbila je da dâ iskaz uz opasku da se boji za svoj život. Tada joj je saopšteno da je lišena slobode. Svedok nije prisustvovao saslušanju optužene, osim što je jednom ušao da prisutnima ponudi osveženje.

Branilac Radoslav Arambašić

Oko ponoći je s ocem optužene došao advokat Radoslav Arambašić, koji je u početku bio arogantan te je povišenim tonom pretio svedoku kako će ga smeniti i pitao ga zna li ko je on i s kojim pravom je uhapsio optuženu. Ubrzo se smirio pa je obavio poverljivi razgovor sa svojom branjenicom. Sledećeg dana se nakon ponovnog razgovora s optuženom raspitivao o mogućnosti da ona dobije status svedoka-saradnika. Faber je tim povodom službenim automobilom povezo braniooca Arambašića u Zagreb na razgovor s Glavnim državnim odvjetnikom RH Mladenom Bajićem, koji je odbio da optuženoj da status svedoka-saradnika.

Kćerka optužene Gordane Getoš Magdić

Svedok je na zahtev optužene obavio s njom neformalni razgovor u kojem je ona istakla svoju zabrinutost za svoj i život svoje kćerke, tražeći od njega pomoć. Kazala je i da želi da opunomoći advokata Arambašića da izdejstvuje da staralac njenoj kćerki bude supruga njenog brata i zatražila je da se sastane sa kćerkom. Svedok joj je objasnio njen položaj i rekao da će preduzeti sve u svojoj moći da obezbedi sigurnost njenog deteta. Takođe joj je odobrio susret sa kćerkom, ali tako da to optužena organizuje sa svojom porodicom pa joj je u tu svrhu dopušten telefonski razgovor sa njima. Kćerku optužene je u policiju doveo njen suprug. Kod optužene ju je odvela policajka u civilu, kako bi se sprečio štetan uticaj na dete zbog uniforme.

Postupanje prema ostalim optuženima

Dana 19.10.2006. godine je pretresena kuća optuženog Ivica Krnjaka, koji je priveden, a po pozivu su isti dan pristupili optuženi Dino Kontić, Tihomir Valentić i Zdravko Dragić. U odnosu na njih, kao i na sve optužene, policajci su postupali krajnje korektno i na njih niko ni glas nije povisio, a svakome je omogućeno da na kraju saslušanja iznese eventualne primedbe na zapisnik. Svedok se u to lično uverio u neposrednom kontaktu s optuženima, pitajući ih za tretman u policiji.

Trajanje zadržavanja optuženih u policiji

Zbog opsežnosti i složenosti kriminalističke obrade, od istražnog sudije je zatraženo i dobijeno odobrenje da se neki od optuženih zadrže dodatnih 24 sata. Činjenica je da su maksimalni rokovi za zadržavanje lica lišenih slobode prekoračeni u pogledu optuženih za pola sata ili sat, ali to je posledica zahteva istražnog sudije da se optuženi privode jedan po jedan. Ovo je zabeleženo u spisu i opravdano bezbednosnim razlozima i time da nije bilo tehničkih uslova da se svi odjednom privеду u Županijski sud u Osijeku. Privođenje istražnom sudiji je realizovano bez prisustva medija da optuženi ne bi bili poniženi. Privedeni su u sud uz krivičnu prijavu na kojoj je jasno napomenuto da se kao njen prilog ne nalazi iskaz optužene Gordane Getoš Magdić, jer je njeno saslušanje još bilo u toku. Zapisnik o njenom saslušanju je dostavljen istražnom sudiji istovremeno kada je ona privedena.

Navodni nedozvoljeni uticaj na svedoke

Svedok se sastao sa Milanom Šipošem u zatvoru u Gospiću radi informativnog razgovora po nalogu ŽDO, a povodom krivičnog dela odavanja službene tajne. Sa Radoslavom Arambašićem se sastao povodom rešavanja otmice njegovog sina i netačno je da su se sastali nakon Arambašićevog saslušanja u Zagrebu. S oštećenim Nikolom Vasićem se sastao u vezi s pretnjama koje su mu upućivane i policijskom zaštitom koju je zbog toga dobio.

Susret s Anom Marijom Getoš

Susret svedoka s Ana Marijom Getoš, sestrom optužene, jedan je u nizu susreta koje je imao kako bi od sebe odbacio klevete iznesene u javnosti o navodnom mučenju i zlostavljanju u PU u Osijeku. Ana Marija je zatražila da se s njime susretne kako bi *utvrdila* da li je njena sestra bila mučena u policiji te da li zaista postoji osnovana sumnja da je učinila krivično delo za koje je optužena. On je više puta odbijao taj sastanak, ali je

na kraju pristao. Tražio je od nje da optužena prestane s lažima o njegovom radu i radu policije. Radilo se o nameštalji, jer je njihov razgovor snimljen i objavljen. Protiv Ana Marije Getoš je podneo krivičnu prijavu zbog krivičnog dela neovlašćenog snimanja iz čl.131.st.1. i 2.KZ.

Zapažanje:

U zapisnik je, suprotno zakonu, u nekoliko navrata unet deo iskaza svedoka u kojem je prepričao izjave optužene i izjave njenog branioca o razgovoru s njom. Naime, na takvim izjavama optužene dok je bila lišena slobode u policiji ne može se zasnivati presuda. Branilac optužene Getoš Magdić je gotovo deset puta postavio svedoku jedno te isto pitanje, zašto nije sačinjen zapisnik o saslušanju optužene u policiji u trenutku kada je rekla da će se braniti ćutanjem. Predsednik Veća je to tolerisao, baš kao i pitanja kojima je traženo od svedoka da tumači zakon o krivičnom postupku, što je svedok odbio. Advokati Babić i Madunić su se svedoku obraćali s *gospodine svedok*.

Glavni pretres: 14.3.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Glavni pretres je odložen, jer je Veće zaprimilo podnesak upravnice Zatvorske bolnice u Zagrebu, kojim se potvrđuje da optužena Gordana Getoš Magdić, koja je u bolnici od 12.3.2008. godine zbog štrajka glađu, nije u stanju da prati glavni pretres.

Zapažanje:

Zamenica ŽDO Jasmina Dolmagić je predložila da se glavni pretres nastavi, jer zakon to dozvoljava pošto je procesna nesposobnost optužene prouzrokovana štrajkom glađu, to jest njenom krivicom. Predsednik Veća joj je odgovorio da uzrok nesposobnosti tek treba da bude utvrđen i da se glavni pretres odlaže.

Glavni pretres: 26.3.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Odluka Veća

Veće je donelo rešenje, kojim je

- usvojilo predlog branioca optuženog Branimira Glavaša te je, kao nezakonit, izdvojilo iz spisa zapisnik o saslušanju svedokinje Angeline Ratković
- odbilo predloge da se, kao nezakoniti, iz spisa izdvoje zapisnici o saslušanju optužene Gordane Getoš Magdić u policiji, i pred istražnim sudijom od 20, odnosno 21.10.2006. godine te zapisnici o saslušanju optuženog Zdravka Dragića u policiji i pred istražnim sudijom od 19, odnosno 21.10.2006.godine
- odbilo, kao nevažne, predloge za saslušanjem Freda Marguša, Darie Orlovac i Maria Kovača, predlog za dopunsko grafološko veštačenje i predloge za uvid u spise Županijskog suda u Osijeku posl. br K-33/06, K-31/07, Kir-1109/06, Kir-1121/06, Kir-807/06, Kir-1119/06 i Kir-1142/06.

Glavni pretres: 24.4.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Na glavni pretres nije pristupio optuženi Mirko Sivić zbog zdravstvenih problema, što su potvrdili lekari iz Zatvorske bolnice u Zagrebu.

Kako ne postoje uslovi da se održi glavni pretres, Veće je, uz saglasnost stranaka, odlučilo da vanpretresno sasluša pozvane svedoke.

Saslušanje svedokinje-oštećene Svjetlane Petković

Nestanak Đorđa Petkovića

Svedokinja je kćerka oštećenog Đorđa Petkovića. Rođen je 1946. godine, bio je povučen i nije se bavio politikom. U vreme kada je nestao, a bilo je leto 1991. godine, nije se viđao ni sa jednom ženskom osobom. Ranije je živeo u vanbračnoj zajednici s Ljerkom Vidanec. Kada je Antuna Košira pitala za svog oca, rekao joj je da su ga odvela trojica naoružanih gardista na informativni razgovor, nakon čega se nikada nije vratio. Čula je razne priče o njegovoj sudbini, ali pouzdanih saznanja nije imala sve do početka ovog postupka. Jedna komšinica ju je pitala zašto čuti, kada je ona čula da joj je otac odveden i ubijen.

Saslušanje svedokinje Zdenke Petković

Svedokinja je bivša supruga oštećenog Đorđa Petkovića. Sa kćerkom je, nakon njegovog nestanka, došla u njegov stan, ali kako nije bio tamo, obratile su se komšiji Antunu Koširu.

Saslušanje svedoka Antuna Košira

Odvođenje Đorđe Petkovića

Seća se da su gardisti od Petkovića tražili izvesne podatke i dokumente, a posebno fotografiju njegovog bratića, koju on nije imao. Pretresli su mu ormar. Nakon petnaestak minuta odveli su ga uz upozorenje da ne pravi nikakve nagle pokrete. Dosta vremena je prošlo od tada i svedok se ne seća izgleda gardista. To se sve desilo 1991. godine na praznik Male gospe koji pada na dan 8.septembra. Seća se, jer se baš povodom tog praznika spremao da ode kod prijatelja, kada je kod njega došao jedan od vojnika. Sada se seća tačnog datuma, jer je u međuvremenu razmišljao o tome i setio se praznika.

Primedba na iskaz

Zamenik ŽDO je ukazao na nelogičnost da se svedok sada seća tačnog datuma odvođenja oštećenog Petkovića, a da se toga nije mogao setiti ni na posebno postavljeno pitanje pre godinu i po kada je dao iskaz tokom istrage.

Zapažanje:

Svedok je ranije spominjao da se sve odigralo krajem avgusta, ili početkom septembra 1991. godine. Prema optužnici, oštećeni Petković jenakon ubistva Čedomira Vučkovića, odveden da bi bio likvidiran po naredbi optuženog Glavaša dana 31.8.1991. godine, od kada mu se gubi svaki trag.

Glavni pretres: 25.4.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik Veća je na osnovu nalaza i mišljenja sudskog veštaka konstatovao da je utvrđena procesna sposobnost optuženog Mirka Sivića.

Odluka Veća

Veće je odbilo predlog branioca optuženog Sivića, advokata Selima Šabanovića, da se pozove i dodatno sasluša veštak dr Vladimir Gašparović u vezi sa sposobnošću njegovog branjenika da prati suđenje.

Izrevoltiran odlukom Veća, branilac Selim Šabanović je otkazao punomoćje optuženom Siviću i napustio sudnicu.

Odluke Veća

Pošto je optuženi Sivić naveo da ne može i ne želi da angažuje drugog branioca, Veće je odlučilo da mu postavi branioca po službenoj dužnosti. Glavni pretres je odložen jer nisu bili ispunjeni zakonski uslovi da se održi, a troškove odlaganja ovog ročišta snosiće advokat Selim Šabanović. Optuženi Sivić je, uprkos upozorenjima predsednika Veća, nastavio da ometa red pa je odlukom Veća udaljen iz sudnice.

Glavni pretres: 12.5.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik Veća je konstatovao da je branilac optuženog Sivića advokat Selim Šabanović opozvao svoju odluku o otkazu punomoćja. Ovaj branilac je opomenut da će mu Veće, ukoliko ponovo bude vršio opstrukcije, oduzeti pravo da brani u postupku. Optuženi Sivić je opunomoćio i advokata Damira Uroića. Kako je sada optuženi obezbedio stručnu odbranu, Veće je razrešilo dužnosti braniteljku po službenoj dužnosti Vesnu Zaninović Vujasinović.

Izvođenje materijalnih dokaza

Predsednik Veća je pročitao zapisnik o uviđaju, zapisnik o sekciji tela Čedomira Vučkovića te niz dokumenata kojima se potvrđuje njegova smrt, zatim je izvršen uvid u fotodokumentaciju i skicu lica mesta.

Saslušanje svedoka Ladislava Bece

Uviđaj povodom ubistva Čedomira Vučkovića

Preduzimao je službene radnje kriminalističara tokom uviđaja. Zbog nepostojanja tragova penjanja i preskakanja ograde i zbog pravca pružanja tragova krvi, koje je pronašao na licu mesta, nije mu bila logična priča prisutnih gardista o *teroristi* koji je preskočio zid. Naime, tragovi krvi su ukazivali da se ubijeni kretao od zgrade, a ne prema njoj. Svedok se ne seća od koga je dobio podatak o identitetu ubijenog Čedomira Vučkovića i njegovoj adresi. Nije znao da ti podaci nisu bili poznati dežurnom sudiji Filipoviću. Puška koju je

oštećeni Vučković imao kod sebe te puška iz koje je ubijen i čaure nađene na licu mesta nisu izuzeti, jer to nije tražio istražni sudija koji je vodio uviđaj. Bilo mu je čudno što je nekih petnaestak minuta morao da čeka da mu iz zgrade donesu pušku marke *Thompson*, koju je pokojni Vučković, navodno, imao kod sebe. Na licu mesta je bio veći akumulator. Na svedoka tokom uviđaja niko nije vršio pritisak. Optuženog Branimira Glavaša tamo nije video.

Primedbe na iskaz

Optuženi Glavaš je naveo da svedok nije sproveo uviđaj u skladu s pravilima struke.

Saslušanje svedoka Dragana Popovića

Uviđaj povodom ubistva Čedomira Vučkovića

Bio je šef odeljenja za kriminalističko-tehničke poslove pri osiječkoj policiji u to vreme. Dežurni policajac ga je obavestio da se telo nekog čoveka nalazi u zgradi opštine i preporučio mu je da i on ode, iako se tamo nalazio dežurni kriminalističar Ladislav Bece. Po dolasku svedok je zatekao svog kolegu Becea, koji mu je rekao da ima nešto čudno u vezi tragova krvi i da sumnja u priču o *teroristi* koji je preskočio zid da bi pokušao atentat na Branimira Glavaša. Čuo je i da je neko rekao da je istražni sudija u zgradi opštine kako bi pozdravio *Glâvu*, odnosno optuženog Glavaša, kojeg svedok, kao ni Krunoslava Fehira, nije video.

Saslušanje svedoka Krista Klarića

Uviđaj povodom ubistva Čedomira Vučkovića

Kao policijski pripravnik, svedok je prisustvovao uviđaju. Na licu mesta nije video optuženog Branimira Glavaša i Krunoslava Fehira. Seća se da je rečeno da je na Vučkovića pucao mlađi vojnik, bivši pripadnik JNA. Oružje koje je kod sebe, navodno, imao Vučković, doneseno je iz zgrade na zahtev službenih lica, ali ono nije izuzeto. U toj zgradi su se nalazile kancelarije SNO, županije i opštine, koje je obezbeđivala Prištavska, odnosno Zaštitna četa.

Glavni pretres: 13.5.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka Mladena Filipovića

Uviđaj povodom ubistva Čedomira Vučkovića

U kasnim večernjim satima 31.8.1991. godine policija ga je, kao dežurnog istražnog sudiju, pozvala radi sprovođenja uviđaja povodom ubistva čoveka u dvorištu županije. Tamo su se već nalazili kriminalističari Bece, Popović i Klarić. Video je neživotno telo nepoznatog muškarca obučenog u belu košulju kratkih rukava s ranama u predelu trbuha. Naredio je izradu skice lica mesta i fotodokumentacije te izuzimanje svih tragova. Pet ili šest vojnika su pričali da je ubijeni preskočio ogradu i tako upao u dvorište te da su svi oni pucali na njega. Pokazivali su na pušku marke *Thompson* koju je ubijeni, navodno, imao kod sebe. Svedok je naredio da se puška fotografiše, a sam je zapisao njen serijski

broj. Nije dao nalog za uzimanje *parafinske rukavice* i oduzimanje oružja pošto se plašio. U ostalom, i sami policajci su mogli to da urade, jer je on pre njih otišao rekavši im da mu jave ako još nešto dodatno uoče. Za vreme uviđaja niko nije vršio pritisak na njega. Vojnici na licu mesta su dolazili i odlazili pa ih je u pojedinim trenucima bilo i više od pet. Od dvojice njih je uzeo podatke, jer su oni jedini pristali na to. Rekli su mu da znaju šta se desilo, ali ne i da su oni pucali. Seća se da se jedan prezivao Šošćarić, dok je drugi imao nadimak *Bill* i moguće je da se prezivao Brekalo. Od prisutnih je poznavao vojnika Ratka Žuvelu i civila Zdenka Mitra. Optuženog Branimira Glavaša i Krunoslava Fehira tamo nije video. Verovatno su njegov ulazak u zgradu SNO pogrešno protumačili kao odlazak kod optuženog Glavaša. Nije smatrao za shodno da pregleda garaže, jer tamo nije uočio ništa sumnjivo. Svestan je da uviđaj nije u svemu sproveden prema pravilima struke, ali to pravda teškim uslovima. Naime, Osijek je bio granatiran pa je bilo na snazi zamračenje. Mišljenja je da je pogrešio kada je ubijenog u zapisniku o uviđaju označio kao teroristu, ali su ga prisutni vojnici u to uveravali, a on nije imao razloga da ne poveruje tvdnjama hrvatskih vojnika. Naložio je obdukciju tela, ali mu je patolog dr Kraus rekao da imaju puno posla i da će izvršiti samo spoljašnji pregled leša. Svedok je taj razgovor sa dr Krausom spomenuo i prilikom saslušanja pred istražnim sudijom, ali ovaj nije uneo te njegove reči u zapisnik. Kada mu je predočeno da je, sada pokojni, dr Kraus zapisao da je istražni sudija naložio samo spoljašnji pregled leša, svedok je tvrdio da to nije tačno.

Nakon uviđaja

Sutradan je saznao da je u telu ubijenog pronađena sumporna kiselina, zato je naložio da se izvrši kompletna obdukcija. Međutim, nije se usudio da ode i za potrebe veštačenja oduzme oružje od vojnika koje je zatekao na licu mesta, jer se plašio. Nije znao ni ko im komanduje, a Osijek je bio u to vreme na prvoj liniji fronta. Identitet ubijenog lica mu je poznat od obdukcije ili nešto ranije. Seća se da je jedna žena prijavila nestanak supruga pa se možda otuda saznao identitet. Sigurno zna da su mu policijski službenici rekli da kod ubijenog nisu našli nikakva lična dokumenta.

Zapažanje:

Svedok tvrdi da niko nije vršio pritisak na njega, a niz svojih profesionalnih propusta pravda strahom od prisutnih vojnika, koje nije smeo ni da legitimiše.

Saslušanje svedoka dr Mladena Marcikića

Obdukcija tela Čedomira Vučkovića

Svedok je lekar specijalista patologije. Radio je u bolnici u Osijeku kada je, sada pokojni, dr Zorislav Kraus izvršio obdukciju tela oštećenog Čedomira Vučkovića. Dr Kraus je uočio povrede na ždredu, jednjaku, želucu i tankom crevu oštećenog pa je poslao uzorak na toksikološku analizu u Zagreb. Utvrđeno je da su povrede nastale usled dejstva sumporne kiseline, koja je zaživotno dospela u organizam Vučkovića, jer u suprotnom ne bi nanela povrede tankog creva. Prostrelne rane su, takođe, nanete zaživotno. Svedok nije siguran, ali pretpostavlja da je dr Kraus u trenutku obdukcije znao da se radi o Čedomiru Vučkoviću. Nema saznanja da je na dr Krausa neko vršio pritisak, jer je, umesto

naloženog spoljašnjeg pregleda leša, izvršio obdukciju. Inače, u to ratno vreme je bilo uobičajeno da se traži samo spoljašnji pregled.

Glavni pretres: 14.5.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka dr Zlatka Kramarića

Bio je predsednik skupštine grada Osijeka petnaest godina. Početkom svih problema u istočnoj Slavoniji smatra osnivanje Srpske demokratske stranke(SDS) u Dalju, a kao početak rata navodi dan ubistva bivšeg načelnika policije u Osijeku Josipa Reihla Kira.

Odnos sa optuženim Glavašem

Imao je korektan odnos s optuženim Branimirom Glavašem. Zna ga kao sekretara SNO i od decembra 1991. godine kao komandanta odbrane grada Osijeka. Nisu imali prisniju saradnju. Razlike koje su postojale između ljudi na čelu grada u to vreme, nisu bile toliko izražene da bi dovele do nekakvog neprijateljstva između njih. Od ostalih optuženih površno poznaje Ivicu Krnjaka i Gordanu Getoš Magdić.

O oštećenom Nikoli Vasiću

Svedok nije bio pristalica medijskih manipulacija pa se tako javno usprotivio televizijskom prilogu Hrvatske televizije (HTV) u kojem je oštećeni Nikola Vasić prikazan sa sve šubarom na glavi i oružjem u ruci uz komentar kako se radi o *četniku* i nekakvom vojvodi.

Saznanja o likvidacijama Srba

Tokom 1991. godine je čuo za nasilne upade u kuće i nestanke civila. Zbog toga je u januaru sledeće godine u Osijek došla delegacija iz Zagreba koju su činili tadašnji ministri pravde, unutrašnjih poslova, odbrane, zatim predstavnik vlade i glavni državni tužilac. Za pomoć mu se obratila supruga oštećenog dr Milana Kutlića. Tim povodom je razgovarao sa Zdravkom Pejićem, koji je radio u Službi za zaštitu ustavnog poretka (SZUP) i tražio od njega da ceo slučaj istraži. Od Pejića je čuo da je oštećeni Radoslav Ratković prilikom svedočenja rekao da su momci koji su ga zarobili govorili zagrebačkim naglaskom i da nisu poznavali grad Osijek.

Svedokova biografija

Knjiga koju je svedok napisao *Gradonačelnice, vrijeme je* predstavlja skup njegovih ličnih zaključaka. To što je u njoj napisao da je upravo optuženi Glavaš bio vođa oružane akcije u Tenji, ne znači da je on to zaista i bio. Napisao je da se u SNO stvaralo prvo jezgro hrvatske vojske, jer su se oko Glavaša okupljali ljudi koji su hteli da brane Hrvatsku. Međutim, i to treba uzeti s rezervom. Svedok je mišljenja da je u Osijeku *...ispričana jedna od najljepših ratnih priča.*

Prištabska četa

Za postojanje Prištabske čete je saznao od Srećka Lovrinčevića kada su mu dodeljeni lični čuvari, iako ih on nije tražio. Izvršno veće, čiji je sastavni deo bio i SNO, je

osnovalo tu jedinicu radi zaštite značajnih osoba i objekata u gradu. Svedok nije imao nikakve ingerencije nad SNO, jer kada je on u aprilu 1993. godine postao gradonačelnik, tada SNO više nije ni postojao.

Primedbe na iskaz

Tužilac je stavio primedbu na istinitost iskaza ovog svedoka.

Glavni pretres: 28.5.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Izvođenje materijalnih dokaza

Uprkos protivljenju tužiteljke, izvršen je uvid u spis Vojnog suda u Osijeku u krivičnom predmetu protiv Nikole Vasića radi utvrđivanja da li je oštećeni u kritično vreme bio civil ili vojno lice.

Saslušanje svedoka-oštećenog Nikole Vasića⁴

Odluka veća

Na zahtev oštećenika, a radi zaštite ličnog i porodičnog života, isključena je javnost tokom njegovog saslušanja u svojstvu svedoka.

Glavni pretres: 29.5.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka Srećka Lovrinčevića

Uloga izvršnog veća

Tokom 1991. godine je bio predsednik Izvršnog veća opštine Osijek. Kada se stanje u gradu dramatično pogoršalo, 20.6.1991. godine je radi zaštite važnijih objekata naredio osnivanje Zaštitne čete. Naredbu je izvršio sekretar SNO optuženi Branimir Glavaš. Pre nje formirali su još jednu jedinicu, ali manje brojnu i njeni pripadnici su predstavljeni kao rezervni sastav MUP-a kako bi sve bilo *legalno*. Izvršno veće je formiranim četama davalo određene prostore za smeštaj pa su tako Samostalnoj uskočkoj satniji date prostorije u Školskoj ulici u Osijeku. Nije se moglo desiti da takve jedinice budu u nekom objektu, a da Izvršno veće nije o tome bilo upoznato.

⁴ Svedok je ranije, u toku istrage, izjavio da ga je grupa uniformisanih muškaraca 12.7.1991. godine odvela iz porodične kuće. Nastavili su da ga tuku u zgradi SNO gde je doveden i saslušan u prisustvu muškarca, kojeg je video prilikom dolaska i kojeg je kasnije prepoznao na televiziji kao optuženog Branimira Glavaša. Seća se da je u prostoriju u kojoj je mučen i ispitivan u jednom trenutku ušao i Mirko Grošelj, koji ga je prepoznao i pitao šta će on tu. Ubrizgali su mu injekcijom neku supstancu i prisilili ga da pije neku tečnost. Od udaraca kundacima, rukama i nogama po celom telu, u više navrata je gubio svest. Iz tog razloga se ne seća kada su ga obukli u uniformu JNA, nalepili mu lažnu bradu, stavili šubaru sa kokardom i pored slike Predsednika RS Slobodana Miloševića snimili te to prikazali u medijima predstavljajući ga kao četničkog vojvodu. Svakodnevno su ga salušavali i tukli dok nije razmenjen 15.8.1991. godine.

Krizni štabovi

Svedok je bio i član Kriznog štaba, osnovanog u avgustu 1991. godine, čiji su članovi bili načelnici policije, teritorijalne odbrane (TO) i neki sekretari, među kojima i sekretar SNO. Postojali su i regionalni krizni štabovi, kojima su bila podređena izvršna veća opština i opštinski krizni štabovi.

Saznanja za likvidacije Srba u Osijeku

Tek naknadno je iz medija saznao za događaje za koje se terete optuženi u ovom postupku. Za vreme rata po ceo dan je bio u Izvršnom veću, a odlazio je i u komandu grada, Krizni štab i SNO, ali nigde na tim mestima nije uočio nikakva dovođenja i zatvaranja civila. U tim zgradama je bilo mnogo više prostorija koje bi bile podesnije za zatvaranje i mučenje od improvizovanih objekata u kojima su se, prema navodima iz medija, takve stvari dešavale.

Zapažanje:

Nakon davanja iskaza, svedok je predočio Veću, a ono prosledilo strankama specifikaciju 109 dokumenata, koje je svedok sačuvao i koji se odnose na rad Kriznog štaba i Izvršnog veća tokom 1991. i 1992. godine.

Saslušanje svedoka Danijela Bogdanovića

Radio je u SZUP-u u odeljenjima za antiterorizam i analitiku. Nikada nije čuo da je iko pokušao atentat na optuženog Branimira Glavaša ili bilo koga drugog u dvorištu zgrade SNO. Od načelnika službi Budića i Pejića je saznao da je tadašnji sekretar SNO optuženi Glavaš rekao da svedoka treba *likvidirati* iz službe. Nikada nisu imali nekakva otvorena neslaganja. Nakon penzionisanja sreće je optuženog Glavaša, koji ga je pitao kako mu je u penziji, što, po svedoku, ukazuje da je on bio jako dobro upoznat sa svime što se tada u Osijeku dešavalo.

Glavni pretres: 30.5.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka Zdravka Pejića

Saznanja o likvidacijama Srba

SZUP, gde je bio načelnik, nije pridavao veću pažnju nestancima i ubistvima *osoba* u Osijeku, jer se to dešavalo u razmacima, a i brojne osobe hrvatske nacionalnosti su u to vreme ginule u Osijeku. Mnogo im je bio zanimljiviji novinar *Večernjih novosti* i pripadnik kontraobaveštajne službe (KOS) Rajko Subotić, jer je o tadašnjim događajima u Osijeku, a posebno o optuženom Branimiru Glavašu, pisao vrlo neobjektivno.

Ubistvo Bogdana Počuče

Zainteresovali su se za te događaje tek kada je ubijen Bogdan Počuča, saradnik SZUP-a. Njega su *u po bela dana* odveli i ubili na Dravi uniformisani muškarci. Telo je pronađeno posle nekoliko dana, ali nikada nije utvrđeno ko ga je ubio.

Ubistva dr Kutlića i Miljenka Stanara

Zatim su sledila ubistva dr Milana Kutlića i Miljenka Stanara. Stanar je bio *ortodosksni* Srbin, jer je pre rata javno pokazivao srpski nacionalizam zbog čega je prekršajno kažnjavao. Imajući to u vidu, svedoku vest o njegovoj smrti nije bila *neočekivana*.

Pokušaj ubistva Radoslava Ratkovića

Svedok je saznao od Mata Šalinovića da su Radoslava Ratkovića pokušali da ubiju ljudi koji nisu iz Slavonije, jer su govorili drugačijim dijalektom. U to vreme u Osijeku je bila ekipa specijalnih jedinica MUP-a iz Zagorja.

Postupanje prema Nikoli Vasiću

Seća se kada su dva nepoznata uniformisana lica dovela oštećenog Nikolu Vasića u dvorište opštine. Prethodno mu je njegovo dovođenje najavio Mirko Grošelj. Oštećeni Vasić je delovao zapušteno, bio je uplašen, otežano je disao i imao je ogrebotinu na čelu. Rekao mu je da su ga osobe u maskirnim uniformama legitimisale u njegovom stanu, a zatim dovele u prostorije SNO, gde je saslušan uz batine, jer je kod njega, navodno, pronađeno oružje. Po okončanju razgovora u SZUP-u, svedok je oštećenog prosledio Ivanu Grujiću, koji ga je kasnije pustio, jer Vasić nije znao ništa o tome što je interesantno za službu. Po mišljenju svedoka, Nikola Vasić je kao član SDS-a bio *nacionalno opterećen*.

Postupanje prema Snežani Berić

Jednom prilikom je kod svedoka u kancelariju dovedena Snežana Berić. Neko mu je to prethodno najavio, ali to svakako nije bio optuženi Glavaš. Delovala je *sasvim normalno*. Nije bila uplašena, čak se ponašala pomalo arogantno. Žalila se da su je verbalno maltretirali uniformisani muškarci.

Istraga

Kako su u stanove likvidiranih Srba useljeni Hrvati, svedok je pomislio da iza svega stoji tadašnji predsednik Okružnog suda u Osijeku Petar Kljajić, inače blizak optuženom Glavašu. Iz tog razloga su, po odobrenju ministra policije Josipa Boljkovca, prisluškivali Kljajića da bi nakon pola godine operativnog rada *utvrdili* da ni on ni Branimir Glavaš, s kojim je stalno bio u kontaktu, ne stoje iza tih događaja. Služba je centrali u Zagrebu tokom 1991. godine poslala spisak od desetak lica za koja sumnja da vrše likvidacije po Osijeku, ali se sada ne seća njihovih imena. To su bila lica problematičnog ponašanja, smešteni su bili u *Pampasu*, kod zoološkog vrta, uz Dravu. Takođe, zna da je Fred Marguš bio vođa grupe koja je u Čepinu vršila likvidacije viđenijih Srba.

Odnos a optuženim Glavašem

Svedok je bio svestan da on, Mirko Grošelj i Josip Reihl Kir nisu odgovarali optuženom Branimiru Glavašu, ali su njihove smene sprečili ministar Boljkovac te Manolić i Perković, i to iz razloga što bi preuzimanjem funkcija u policiji i tajnim službama optuženi Glavaš imao *neograničenu moć* u Osijeku. Razlog svedokovog sukoba s optuženim je bio u tome što ga je upozorio da Mato Šabić planira da ga ubije. Ovo dobronamerno upozorenje Glavaš je protumačio kao podmetanje tajnih službi te se svim

snagama obrušio na svedoka, koji je bio prinuđen da podnese ostavku, baš kao što su to učinili i Mate Šalinović i Marko Budić. Seća se da je na sastanku Kriznog štaba na kojem je doneta odluka o vojnoj akciji na srpsko selo Mirkovci, jedini optuženi Branimir Glavaš od prisutnih upozorio da se vodi računa o civilima.

O optuženom Krnjaku

Poznato mu je da je u Osijeku bila formirana antiteroristička i antidiverzantska jedinica na čijem je čelu bio optuženi Ivica Krnjak.

Glavni pretres: 3.6.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Odluke veća

Glavni pretres je odložen zbog nepristupanja optuženog Mirka Sivića pa je naređeno veštačenje njegove sposobnosti da učestvuje u postupku. Usvojen je predlog tužioca da se saslušanje zaštićenih svedoka *broj 06* i *Drava* obavi tako što će se prikriti njihov identitet, dok će prilikom saslušanja potonjeg biti isključena javnost. Odlučeno je i da se saslušaju kao svedoci Josip Perković, Gordan Čačić, Nikola Jaman, Ištvan Mihalek, Boro Ivković, Luka Šarić, Nedeljko Leko, Zlatko Boras, Ksenija Zbožil, Nena Mesić, Stanko Višević, Marko Rotim, Zvonko Borovička, Tihomir Jalžetić i Krunoslav Ižaković. Odbijen je predlog tužioca da se iz spisa kao nezakoniti izdvoje zapisnici o saslušanjima svedoka Zlatka Borasa, Marka Leke i Tihomira Jalžetića, koji su kazivali o *nezakonitim delatnostima* Nikole Vasića, kada mu je suđeno pred Vojnim sudom u Osijeku.

Glavni pretres: 4.6.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje veštaka prof. dr Vladimira Gašparovića

Veštak je u pisanom nalazu i mišljenju, a nakon pregleda optuženog Mirka Sivića, utvrdio da je on sposoban da učestvuje u postupku.

Saslušanje svedoka Mata Šalinovića

Bio je zamenik načelnika, a nakon ubistva Josipa Reihla Kira i načelnik policije u Osijeku.

Odnos s optuženim Glavašem

S obzirom na svoju funkciju saradivao je s sa najvišim funkcionerima vojne i civilne vlasti u gradu. Prisustvovao je sastancima Kriznog štaba za Slavoniju i Baranju, na čijem je čelu bio Vladimir Šeks, a članovi Zlatko Kramarić i Branimir Glavaš kao i niz vojnih komandanata. Isprva je njegova saradnja sa njima bila dobra, ali se to vremenom promenilo. Najpre se sukobio s Petrom Kljajićem, predsednikom Okružnog suda u Osijeku, jer su sudije odbijale da izlaze na uviđaje. Taj sukob se produbio nakon puštanja Freda Marguša iz pritvora. To se desilo *uz blagoslov* optuženog Branimira Glavaša, koji je bio *broj 1* u Osijeku i sa Kljajićem *kao prst i nokat*. Usledili su medijski pritisci na

svedoka kako je *jugonostalgicar* i *srbočetnik* što je dovelo do blokade rada policije pa je bio prinuđen da dà ostavku septembra 1992. godine.

Prištabska četa

Zna za postojanje Prištabske čete koja je obezbeđivala zgradu opštine, ali nije tačno da je pokojni Josip Reihl Kir postavio Nikolu Jamana za komandanta te čete.

Istraživanje ubistava Srba u Osijeku

Nema neposrednih saznanja o ubistvima koja su predmet optužbe. Na njihovom rasvetljavanju policija je radila zajedno sa SIS-om, na čijem je čelu bio Mirko Grošelj. Imali su saznanja da su izvršioi bili uniformisani pa su pretpostavljali da su iz HV-a ili ZNG-a. Optuženi Branimir Glavaš nikada nije pokušao da utiče na njega u vezi s istragom ubistava.

Saslušanje svedoka Miroslava Karača

Svedok je fotografisao telo oštećenog Čedomira Vučkovića na odeljenju patologije u osiječkoj bolnici. To je bio prvi slučaj ubistva sumpornom kiselinom. Seća se da je u tom periodu pronađeno dvadesetak leševa *s potpisom*, odnosno karakterističnim načinom izvršenja ubistva. Naime, svima su bili selotejpom oblepljeni usta i ruke, a na glavi su imali prostrelne rane od vatrenog oružja.

Izvođenje materijalnih dokaza

Reprodukovan je snimak lica mesta ubistva oštećenog Čedomira Vučkovića i obdukcije njegovog tela.

Zapažanje:

Između ostalog, snimljen je, blizu garaža, akumulator sa kojeg su skinuti čepovi i na kojem su bile mrlje nalik na krv. Oštećeni Vučković je bio obučen u pantalone, cipele, belu košulju i prsluk. Imao je prostrelne rane na telu i povrede oko usta.

Glavni pretres: 9.6.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Odluke Veća

Predsednik Veća je objavio odluku od 5.6.2008. godine da se razdvaja postupak protiv optuženog Mirka Sivića u odnosu na ostale optužene.

Odbijen je predlog odbrane optuženog Glavaša da se ne sasluša svjedok-saradnik Krunoslav Fehir.

Saslušanje svedoka-saradnika Krunoslava Fehira

Za vreme saslušanja ovog svjedoka Veće je isključilo javnost.

Glavni pretres: 11.6.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Odluka veća

Veće je odbilo predlog branioca optuženog Branimira Glavaša da se iz spisa kao nezakoniti izdvoje zapisnici o saslušanju svedoka-saradnika Krunoslava Fehira.

Saslušanje svedoka Dražena Pavičića

Ubistvo Čedomira Vučkovića

Svedok je došao u Osijek da bi se pridružio odbrani grada. Obreo se u SNO gde je sačekao optuženog Branimira Glavaša da bi s njim razgovarao. U jednom trenutku se začula pucnjava u dvorištu SNO. Neko je povikao: *Sigurno četnici!* Kada su došli u dvorište tamo su zatekli vojnika koji je rekao: *Pucao sam. Htio je bježati.* Kasnije je saznao da je vojnik koji je pucao bio šesnaestogodišnji Krunoslav Fehir. Svedok je video obrise tela nekog čoveka na zemlji i nije uočio oružje pored njega. Porekao je deo svog iskaza iz istrage tako što je opovrgao da se za ubijenog muškarca pričalo kako je bio zatvoren u garaži i da se tamo nalazi još jedan čovek koji je uplašen za svoju sudbinu te da je popio kiselinu. Do dolaska policije i vršenja uviđaja je prošlo desetak minuta i svedok nije uočio da su u tom vremenu bilo koga odveli iz garaže.

Prištabska četa

Svedok je postao pripadnik Prištabske čete koja je imala zadatak da čuva objekte u kojima su organi vlasti i ličnosti poput Vladimira Šeksa. Zapovednici vodova u toj četi su bili Šime Bubalo, Josip Fehir, Ratko Žuvela i Nikola Jaman. Čitajući monografiju *160. brigada* naknadno se setio da je Nikola Jaman bio komandant jednog voda, a ranije ga nije spominjao.

Primedbe na iskaz

Tužilac je stavio primedbu na istinitost iskaza.

Saslušanje svedoka Božidara Buhina

O oštećenima Lovriću i Vasiću

Oštećeni Branko Lovrić i Nikola Vasić su bili *idejne vođe* i oko njih su se okupljali Srbi. Lovrić je bio revoltiran zbog degradacije time što je sa mesta direktora premešten za referenta u HPT-u. Vasić je hteo da osnuje u HPT *Stranku za Jugoslaviju* pa je vrbovao ljude da mu se priključe, ali svedok nije pristao na to. Prilikom pretresa ormarića kojeg je na poslu imao Vasić, policija je pronašla oružje i dokumenta. Kada su to otkrili, dvojica policajaca su ga odvela i nije se nakon toga vraćao u HPT. Svedok je postao komandant voda po odluci direktora HPT-a, a uz saglasnost optuženog Glavaša i Šeksa. Obojica su pružali besplatnu pravnu pomoć Hrvatima, koji su radili u HPT i bili gonjeni zbog povreda radne obaveze i nekih krivičnih dela. Vod je vršio evidentiranje ulazaka i izlazaka zaposlenih u HPT. Mirko Grošelj se raspitivao kod svedoka koji zaposleni u HPT-u ne dolaze na posao i koji odbijaju mobilizaciju. Među licima o kojima su razgovarali su bili i oštećeni Nikola Vasić i Branko Lovrić.

Primedbe na iskaz

Tužilac je primetio da svedok sada drugačije opisuje odvođenje oštećenog Nikole Vasića iz pošte nego u istrazi.

Glavni pretres: 16.6.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Čitanje iskaza svedokinje dr Silve Butković Soldo

Bila je lekar u Okružnom zatvoru u Osijeku. Ne seća se oštećenog Nikole Vasića, ali kada joj je predočen protokol o evidenciji pregledanih pacijenata koji postoji u spisu, kazala je da je zaista ona ta koja ga je pregledala 14.7.1991. godine. U protokolu je upisana dijagnoza na latinskom jeziku, zbog čega pretpostavlja da je pacijent prvo obrađen na traumatologiji osiječke bolnice. Imao je udarac u glavu s leve strane, udarac na levoj polovini grudnog koša te neku ranu ili oguljotinu, dok ostale povrede nije mogla pročitati. Iz dokumentacije dalje proizlazi da mu je propisana terapija protiv bolova.

Zapažanje:

Kako poziv svedokinji nije uredno uručen, ona nije pristupila u sud pa je veće uz saglasnost stranaka pročitalo njen iskaz, koji je dala u istrazi.

Saslušanje svedoka Željka Lasića

U kući Nikole Vasića je prilikom pretresa pronađeno oružje. Policajci su ga nakon privođenja fizički maltretirali i podneli krivičnu prijavu zbog oružane pobune i nedozvoljenog držanja oružja, ali je Vasić kasnije razmenjen. Nakon dovođenja Vasić je u policijskoj stanici delovao *prkosno*, ali nije imao nikakve vidljive povrede ne telu.

Primedbe na iskaz

Tužilac je stavio primedbu na iskaz u delu u kojem je svedok govorio o privođenju Nikole Vasića.

Saslušanje svedoka Ivana Fereneca

Prilikom saslušanja ovog svedoka, na njegov zahtev, isključena je javnost.

Zapažanje:

Svedok je invalid i kreće se pomoću invalidskih kolica. U prethodnom periodu, a povodom njegovog saslušanja u svojstvu svedoka, upućen mu je niz pretnji. Upravo zbog toga je zatražio da se isključi javnost dok on daje iskaz.

Veće je dozvolilo da među posmatračima iz nevladinih organizacija koji su pratili ovo saslušanje bude i Ivan Drmić, funkcioner Hrvatskog demokratskog saveza Slavonije i Baranje(HDSSB), političke stranke, koju je osnovao optuženi Branimir Glavaš.

Izvođenje materijalnih dokaza

Pročitani su novinski članci pod nazivom *Crno bijeli svijet*, na šta je optuženi stavio primedbe u pogledu autentičnosti pojedinih delova tog njegovog intervjua.

Glavni pretres: 17.6.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Čitanje iskaza svedoka Josipa Kelemena

Iskaz svedoka iz istrage je sud pročitao, uz saglasnost stranaka, jer svedok nije mogao da se odazove na današnje ročište.

Saslušanje svedoka Davora Špišića

Svedok je sa kolegom Topićem objavio knjigu *Slavonska krv*, koja predstavlja zbirku intervjua koje je do 1992. godine dao optuženi Branimir Glavaš. Među njima se nalazi i intervju naslovljen kao *Crno bijeli svijet* koji je dao svedoku i koji je optuženi autorizovao pre objavljivanja u *Glasi Slavonije*. Optuženi Glavaš mu je bio zanimljiv sagovornik, jer je bio komandant odbrane Osijeka, grada u ratnoj zoni, i zato što je izražavao *neortodoksne* stavove u odnosu na centralnu vlast u Zagrebu.

Saslušanje svedoka Daria Topića

Svedok je potvrdio da je sa kolegom Špišićem intervjuisao optuženog Glavaša, koji je tražio autorizaciju teksta i da su priredili knjigu *Slavonska krv*. Prilikom intervjuisanja u prostoriji su se, između ostalih, nalazili Eduard Bakarec i Andrija Getoš. Dodao je i da je taj intervju i ukupna uređivačka politika *Glasa Slavonije* imala *ratnu koncepciju* i psihološko-propagandnu funkciju, upravo iz razloga što je optuženi Glavaš bio predsednik nadzornog odbora tog lista.

Primedbe na iskaz svedoka

Optuženi Branimir Glavaš je osporio tačnost navoda da je autorizovao intervju koji je dao svedocima.

Izvođenje materijalnih dokaza

Pročitani su delovi monografije *160. osiječka brigada* iz 1992. godine, na šta su optuženi Glavaš i njegovi branioci stavili primedbe da nije u vezi s predmetom optužbe i da je reč o slobodnoj interpretaciji autora, koja ne odgovara činjenicama.

Glavni pretres: 18.6.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka Dražena Rajkovića

Svedok je novinar koji je u leto 1991. godine intervjuisao optuženog Branimira Glavaša, jer je on bio simbol otpora u Osijeku i otvoren prema medijima radi popularizacije borbe.

Seća se da je u dvorištu SNO video garaže i da ga je dan nakon njihovog razgovora fotoreporter pod nadimkom *Futy* obavestio kako je pokušao atentat na Glavaša i da je snimio mesto ubistva pokojnog Čedomira Vučkovića.

Saslušanje svedoka Roberta Pauletića

Krajem avgusta 1991. godine je, kao novinar *Slobodnog tjednika*, intervjuisao optuženog Branimira Glavaša. Sticajem okolnosti otišli su i na ratište u Brijest, gde su se hrvatske oružane snage sukobile sa JNA. Svedok tamo nije video optuženog Glavaša, ali ga je video Rajković kada su se vraćali. Od fotoreportera Alojza Krivobrađa pod nadimkom *Futy*, koji je kasnije stradao u ratu, sledećeg dana je čuo kako je prethodno večer neki muškarac ubijen prilikom pokušaja da izvrši atentat na optuženog. Ta njegova priča iz druge ruke je bila osnova za članak *Spriječen atentat na Glavaša*, objavljen u *Slobodnom tjedniku*. Svedok nije autor tog članka, iako je potpisan, ali je zato napisao tekst *Trojica na fronti smrti*, objavljen u istom listu, koji je Veće pročitalo kao dokaz. Takođe je ukazao da to što spominje Glavašev štab ne znači da je to uistinu bio vojni štab, da to što o Josipu Fehiru govori kao o pripadniku Prištabskog puka rezultat je onoga što je čuo tada i možda to nije bilo baš tako. Optuženi Branimir Glavaš ni na koji način nije uticao na njih da objave članak o navodnom atentatu na njega. Da je hteo, mogao je tu priču da plasira u *Glasi Slavonije*.

Glavni pretres: 23.6.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik Veća je objavio da će se putem video veze saslušati svedok-oštećeni Radoslav Ratković koji je pristupio u Veće za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu. Kako je reč o obliku pružanja međunarodne pravne pomoći i s obzirom da se svedok faktički ne nalazi u sudnici Županijskog suda u Zagrebu, saslušanje će se obaviti van glavnog pretresa i u odsustvu opšte javnosti, ali će iskaz ovog svedoka biti javno pročitano u daljem toku glavnog pretresa.

Saslušanje svedoka-oštećenog Radoslava Ratkovića

Odvođenje

Svedok je živio u kući u Novoj Tenji, u blizini koje je dana 1.7.1991. godine Antun Gudelj ubio Josipa Reihla Kira, Gorana Zobundžiju, Milana Kneževića i teško ranio Mirka Tubića. Nakon toga, njemu i supruzi je naređeno da napuste kuću zbog vršenja uviđaja. Preselili su se kod njegovog šogora u Osijeku, odakle su svedoka 7.12.1991. godine odvela tri vojnika. Prema njihovom govoru zaključuje da su bili *domaći ljudi*, mada vozač automobila, izgleda, nije dobro poznavao grad pa je vozio i u zabranjenom smeru. Kasnije mu je supruga rekla da su vojnici koji su ga odveli imali zagorski naglasak pa je tako i rekao istražnom sudiji prilikom prethodnog saslušanja.

Ispitivanje i maltretiranje

U podrumu dvorišne zgrade u Dubrovačkoj ulici broj 30 u Osijeku su ga ispitivali ko su *četnici* koje poznaje i s kojima saraduje. U samoj prostoriji je prilikom dolaska uočio

stolicu, nekakvu peć i kantu. Pod svetlošću petrolejke je video na podu tragove krvi. Tukli su ga rukama i nogama te drškom od pištolja. Kada je pao sa stolice, jedan od njih ga je udario tom stolicom. U jednom trenutku su prestali da ga tuku, uz komentar da će *propevati* kada dođe *Šef*. Nakon izvesnog vremena ponovo su ga tukli i zalepili širokom samolepljivom trakom ruke na leđima i usta u koja su mu prethodno ugurali zgužvani papir. *Šef* mu je oduzeo novčanik, tražeći od ostalih da unište dokumenta, dok je novac stavio u svoj džep.

Pokušaj ubistva

Automobilom marke *Audi* su ga odvezli do Drave u blizini *Tvrđe*. Na samoj obali jedan vojnik mu je rekao da je to poslednja šansa da se spase i kaže ko su *četnici* sa kojima saraduje. Pošto je svedok samo slegao ramenima, upucali su ga u desnu stranu lica pa su ga gurnuli nogom u reku. Pretpostavlja da je hitac bio ispaljen iz pištolja. Potonuo je, ali se nogama odbacio o dno reke i isplivao. Pošto mu je pri tom spala selotejp traka s usta, uspeo je da udahne vazduh. Usledio je drugi hitac, koji ga je pogodio u usta. Ponovo je zaronio u Dravu i plivajući ispod površine vode došao do obale. Skinuo je samolepljivu traku s ruku, dopuzao i sakrio se iza žardinjere pošto je video da dolazi neki automobil.

Ubistvo dr Kutlića

Gledao je kako iz kola vojnici izvode muškarca, pucaju u njega nakon čega pada u reku. Pretpostavlja da je taj čovek bio dr Milan Kutlić, jer je u *Glasi Slavonije* objavljeno da je ubijen istog dan kada je svedok ranjen.

U bolnici

Svedok je zatim izgubio svest i došao je sebi tek u bolnici. Četrdesetak dana je proveo na lečenju. Pošto su mu policajci *preporučili* da napusti grad, dva dana po izlasku iz bolnice je otišao u Sarajevo.

Počinioci

U njegovom dovođenju i pokušaju ubistva je učestvovalo ukupno pet osoba, ali se sada ne seća kako su izgledali. U svom ranijem iskazu je opisao muškarce koji su ga odveli. Jedan je bio plav i visok, drugi je imao kovrdžavu kosu, bucmast i niži, dok trećeg koji je vozio automobil nije zapazio. Muškarac koji ga je ispitivao, *Šef*, imao je duže lice, isturenu bradu i polupognuto držanje. Dok je bio u bolnici, povodom postupka protiv Freda Marguša, pokazivane su mu fotografije nekih lica, ali on tada nikoga nije prepoznao kao lice koje je učestvovalo u pokušaju njegovog ubistva.

Primedba na iskaz

Branilac optuženog Glavaša je primetio da postoji razlika u današnjem iskazu svedoka i iskazu koji je dao na suđenju Fredu Margušu, kojom prilikom je identifikovao osobu s nadimkom *Šef*.

Zapažanje:

Ovakav način saslušanja, bez njegovog dolaženja u Hrvatsku, obavljen je na zahtev svedoka.

Glavni pretres: 2.7.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka Ivana Gruića

Peta kolona u Osijeku

Svedok je bio operativac službe za zaštitu ustavnog poretka u Osijeku. Znao je za postojanje *pete kolone* u gradu, koja je delovala iz snajpera i navodila neprijateljsku minobacačku vatru radio signalima. Služba kojoj je pripadao je takva lica razoružavala i hapsila u saradnji s policijom.

Zlostavljanje Nikole Vasića

Oštećenog Nikolu Vasića mu je radi saslušanja doveo pripadnik ZNG pod nadimkom *Pišta*. Vasić je bio neobrijan, neprijatno je mirisao i teško je disao, ali nije imao vidljive povrede ne telu. Svedoku nije poznato gde je i sa kime Vasić pre toga bio. Ponudio mu je lekarsku pomoć, što je on odbio. Zatražio je samo da se opere, što mu je svedok omogućio. Pustio ga je nakon sat vremena razgovora kada je zaključio da nema relevantne podatke o *terorističkom delovanju* Srba u selu Briješće.

Zaštitna četa

Poznato mu je da je postojala zaštitna četa i to pri SNO, ali ne zna ko je njome komandovao.

Ubistva u Osijeku 1991.

Nema saznanja ko je i kako vršio ta ubistva. Sva saznanja ima iz medija, a ne iz okvira službe koju je u toku rata obavljao kao obaveštajac.

Saslušanje svedoka Ivice Špiraneca

Prištabska četa

Bio je pripadnik prištabske čete, ali mu nije poznato ko je njome komandovao. Nadimak *Pišta* je imao Ištvan Mihalik, ali je to čest nadimak i možda se radi o nekom drugom licu. Krunoslava Fehira je zatekao u četi, ali nije siguran da li je bio njen pripadnik ili se tamo samo *muva*.

Ubistvo Čedomira Vučkovića

Nalazio se u zgradi SNO kada je čuo pucanj. Izašavši na dvorište, video je na zemlji telo čoveka starog pedesetak godina. Ne seća se kako je bio obučen i da li je imao oružje. Kasnije je čuo da je nastradali bio prethodno uhapšen i da je bežao, moguće i iz garaže, te da ga je upucao Krunoslav Fehir. Nema saznanja da su u SNO dovođeni ljudi radi saslušanja.

Intervju

Povodom ubistva oštećenog Vučkovića, svedok je dao intervju novinarki *Jutarnjeg lista*, Verici Tomić. Međutim, ona je u novinskom članku napisala i ono što joj on nije rekao pa ju je svedok, po objavljivanju intervju, demantovao. Nije znao da je ona snimila njihov

razgovor. Napomenuo je da pati od posttraumatskog stresnog poremećaja (PTSP), da koristi mnogo lekova i da se svega slabo seća.

Primedbe na iskaz

Tužilac je stavio primedbe na iskaz svedoka, jer smatra da je on prećutao neke činjenice u vezi s ubistvom oštećenog Čedomira Vučkovića.

Odluka veća

Veće je odbilo predlog tužioca da se reprodukuje tonski snimak intervjua sa svedokom Ivicom Špiranecom, koji je dao novinarki Verici Tomić, jer je intervju neautorizovan. Takođe je odbilo predloge odbrane da se pribave zapisnici o ranijim saslušanjima svedoka-oštećenog Radoslava Ratkovića, jer je neposredno saslušan u toku ovog glavnog pretresa, i da se protiv optuženog Dina Kontića ukine pritvor.

Glavni pretres: 3.7.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedokinje Ane Diklić

Monografija 160. brigada

Svedokinja je autorka knjige *160. brigada*. Napisala ju je 1992. godine na inicijativu tadašnjeg direktora *Glasa Slavonije* Šimića. Monografija je imala propagandnu funkciju. Cilj je bio da se podigne moral hrvatskim vojnicima i da se demotiviše neprijatelj. U tu svrhu ona sadrži podatke, koje svedokinja sada naziva preteranim i uveličanim. Negira tačnost izraza koje je koristila za pripadnike brigade, nazivajući ih *Glavaševim bojovnicima* i *Glavaševim dečkima*. Pravda to nastojanjem da tekst učini stilski boljim. To što se optuženi Branimir Glavaš spominje na svakoj strani monografije tumači time da je on bio simbol odbrane Osijeka. Smatra netačnim i podatak da je prištabska četa preustrojena u 160. brigadu decembra 1991, jer je ta jedinica osnovana tek januara 1992. godine. Greške je primetila tek po objavljivanju knjige. Međutim, nije našla za shodno, a niko joj nije ni tražio, da bilo šta ispravlja i demantuje. Ne zna ko je bio komandant 160. brigade. Zapovednik prištabske čete nije bio Josip Fehir zvani *Šipac*, iako je tako napisala u knjizi.

Primedbe na iskaz

Tužilac smatra da je svedokinja smišljeno nastojala da ospori činjeničnu osnovu monografije i time njenu dokaznu vrednost.

Saslušanje svedoka Stanka Viševića

Prištabska četa

Svedok je bio zapovednik jednog od tri voda koji su činili prištabsku četvu, čiji je komandant od februara ili marta 1991. godine bio Nikola Jaman. Ne seća se ko je Jaman postavio na tu funkciju. Pretpostavlja da je to učinio komandant osiječkog korpusa, Zdravko Pejić. Novembra 1991. godine je prištabska četa postala samostalan bataljon pod

komandom Dubravka Jezerčića, a kasnije je ustrojena kao 160. brigada. Krunoslav Fehir je u to vreme bio maloletan i misli da u to vreme nije bio pripadnik čete.

Ubistvo Čedomira Vučkovića

Seća se da su nakon ubistva Vučkovića na licu mesta bili prisutni optuženi Glavaš, zatim Mirko Grošelj, Krunoslav Fehir i dvojica muškaraca s nadimcima *Tinta* i *Ledeni*. Ubrzo su ih sa tog mesta rasterali Grošelj i optuženi Glavaš. Ne zna kada je optuženi Branimir Glavaš postao pripadnik HV, ali se seća da je imao čin majora kada mu je u junu 1991. godine predao trofejno oružje kao nagradu.

Glavni pretres: 7.7.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Saslušanje svedoka Ljepojka Rukelja

Prištabska četa

Svedok se kao dobrovoljac priključio odbrani Osijeka u leto 1991. godine. Upućen je u SNO na čijem je čelu bio optuženi Glavaš. Raspoređen je u prištabsku čet, odnosno *Branimirov puk*, kako su je neki zvali, jer joj je komandant bio optuženi Branimir Glavaš. To mu je rečeno prilikom stupanja u jedinicu. Iako nije čuo da je optuženi izdao bilo kakvu naredbu, video ga je kako obilazi vojnike na terenu i pretpostavlja da je naredbe izdavao neposredno podređenima. Kasnije je ta jedinica prerasla u 160. brigadu.

Mučenja civila u garažama

Vod kojem je svedok pripadao, bio je smešten u zgradi škole, nedaleko od prostorija SNO. U blizini su postojale i garaže u koje su privođeni civili. Lično je video kada je nekoliko uniformisanih lica, među kojima je bio optuženi Glavaš, tuklo dvojicu muškaraca u jednoj od garaža. Optuženi je nogom udario jednog od njih. To je bio jedini put da je video premlaćivanje, ali, na osnovu onoga što je čuo, zaključuje da je tokom leta 1991. godine u garažama bilo zatvoreno ukupno deset do petnaest lica. Od svojih saboraca svedok je čuo da su zatvorena lica *završila* u Dravi. Smatra da su naloge za njihovo privođenje izdavali optuženi Glavaš, Josip Fehir i Ratko Žuvela. Video je kada je Josip Fehir predao vojniku papirić s imenom i adresom nekog Srbina kojeg treba dovesti. Svedok misli da je Ištvan Mihalik zvani *Pišta* bio podređen u lancu komandovanja optuženom Glavašu.

Ubistvo Čedomira Vučkovića

Svedok se nalazio u zgradi županije kada su se sredinom avgusta 1991. godine čuli buka i dva pucnja. Izašavši u dvorište, zatekao je brata optuženog Glavaša koji je rekao da je jedan muškarac ubijen prilikom pokušaja da izvrši atentat na optuženog Branimira Glavaša. Svedok je sa dvadesetak metara video telo tog muškarca i pored njega nije bilo oružja pa mu je cela ta priča bila nelogična. Pretpostavlja da je to bio jedan od muškraca koje je video da ih tuku u garaži pa je možda zato u ranijem iskazu spomenuo dvojicu *atentatora*.

O Krunoslavu Fehiru

Kasnije je čuo da je na Vučkovića pucao Krunoslav Fehir. On je bio pripadnik prištabske čete, nosio je uniformu i bio je naoružan pištoljem i puškom marke *Winchester*. Svedok prilikom ranijeg saslušanja nije spominjao svedoka saradnika Krunoslava Fehira zato što se toga naknadno setio. Krunoslav Fehir se takođe hvalio kako je zatvorene civile ubijao na Dravi pucajući im iz pištolja u glavu, dok je Josip Fehir jednom prilikom rekao kako njegov sin ubije četnika *bez problema*.

Primedbe na iskaz

Optuženi Branimir Glavaš i njegovi branioci smatraju da je iskaz svedoka neistinit, jer se on u kritičnom periodu nalazio u Laslovu a ne u Osijeku, i ukazali su na razlike između njegovog današnjeg i ranijeg iskaza.

Glavni pretres: 8.7.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Branilac optuženog Dina Kontića iz zdravstvenih razloga nije pristupio na glavni pretres pa je isti odložen, ali je, uz saglasnost stranaka i branilaca, odlučeno da se svedok Krunoslav Ižaković vanpretresno sasluša.

Saslušanje svedoka Krunoslava Ižakovića

Zaštitna četa

Nikola Jaman je bio komandant zaštitne čete koja je formirana 20.6.1991. godine odlukom Srećka Lovrinčevića, predsednika Izvršnog veća opštine Osijek. Ova jedinica je ranije postojala i delovala u okviru MUP RH i pod komandom Marka Radonića. Kasnije, 7.11.1999. godine je zaštitna četa preustrojena u samostalni bataljon i od nje je 6.1.1992. godine formirana 160. brigada.

Garaže

Svedok je radio u SNO od oktobra 1990. godine i svakodnevno je dolazio na posao pa bi sigurno znao da su u obližnjim garažama dovođeni i mučeni civili. To su samo medijske spekulacije.

Ubistvo Čedomira Vučkovića

Na dan ubistva Čedomira Vučkovića, svedok je s optuženim Glavašem i novinarima *Slobodnog tjednika* bio na terenu od podneva do oko 22:00 časa. Pri povratku je svedok svratio u jedan kafić pa ne zna šta se tačno dešavalo u dvorištu SNO. Kasnije je čuo da je Vučkovića ubio Zoran Brekalo. Za imena Vučkovića i Petkovića je saznao tek kada je počela ova *medijska hajka*.

O Krunoslavu Fehiru

Viđao je Krunoslava Fehira, ali smatra da je on tek kasnije, nakon leta 1991. godine, postao pripadnik zaštitne čete. Isprva je samo donosio vojnicima hranu i piće.

Bojna osiječkih branitelja

Svi koji su zadužili oružje od 15.10.1990. godine bili su u sastavu Bojne osiječkih branitelja (BOB). Njima je naknadno, 1996. godine, priznat status *branitelja*, kada je taj naziv jedinice po prvi put i upotrebljen. To što se *BOB* spominje u monografiji *160. brigada* iz 1992. godine svedok objašnjava time što su se neki tada hvalili kako su pripadnici Branimirove osiječke bojne(BOB). Ta knjiga je laički napisana s nizom grešaka i propusta. Bojna osiječkih branitelja nije imala svoje ustrojstvo i komandu i njen pripadnik, ali ne i komandant je bio optuženi Glavaš. Ova jedinica je bila nešto sasvim različito od prištabske čete, koju u monografiji autorka spominje pod skraćenicom *BOB*.

O optuženome Glavašu

S optuženim Glavašem svedok je tokom leta 1991. godine bio po 24 sata zajedno. Uglavnom je bio odeven u civilnu odeću, ali je iz propagandnih razloga prilikom odlazaka na teren i medijskih istupa oblačio uniformu. Zbog lične sigurnosti je nosio pištolj.

Primedbe na iskaz

Tužilac smatra da je svedok pristrasan, a njegov iskaz neistinit. Optuženi Krnjak tvrdi da je svedok pogrešio kada je rekao da ga je viđao u zgradi komande odbrane grada tokom 1991, jer je on tamo odlazio tek od februara 1992. godine.

Glavni pretres: 14.7.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Glavni pretres je odložen, jer zbog bolesti nije pristupio optuženi Ivica Krnjak.

Glavni pretres: 15.7.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Veštak prof. dr Vladimir Gašparović na osnovu postojeće medicinske dokumentacije nije mogao da se izjasni o procesnoj sposobnosti optuženog Krnjaka pa je pretres odložen radi vršenja novih medicinskih ispitivanja.

Glavni pretres: 29.8.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik Veća je konstatovao da nisu pristupili branioci optuženog Ivica Krnjaka i to Domagoj i Nedjeljko Rešetar zbog bolesti, a Petar i Domagojka Šale jer im je optuženi otkazao punomoćje iz finansijskih razloga. Optuženi je odbio predlog predsednika Suda da Sud prethodno snosi troškove branilaca Petra i Domagojke Šale kao branilaca po službenoj dužnosti.

Odluka Veća

Usvojen je predlog zamenice ŽDO te je optuženom Ivici Krnjaku određen branilac po službenoj dužnosti koji će ga braniti uporedo s braniocem Domagojem Rešetarem, jer su dosadašnji postupci ovog advokata bili usmereni na odugovlačenje postupka.

Kako nisu ispunjeni uslovi za održavanje glavnog pretresa, veštak dr Gašparović će, uprkos protivljenju optuženog Krnjaka, biti saslušan vanpretresno.

Saslušanje veštaka prof. dr Vladimira Gašparovića

Veštak je potvrdio da je optuženi Ivica Krnjak sposoban da učestvuje u postupku.

Glavni pretres: 1.9.2008.

Izveštaj: Darko Balać, FHP, Regionalni tim za praćenje domaćih suđenja za ratne zločine

Predsednik Veća je konstatovao da je svedokinja-oštećena Snežana Berić podneskom obavestila Sud da ne želi da da iskaz u ovom predmetu, dok je svedok-oštećeni Rajko Berić obavestio Sud da ne želi da dođe u Hrvatsku, jer je izložen pretnjama te strahuje za svoju bezbednost.

Odluka Veća

Usvojen je predlog braniteljke po službenoj dužnosti optuženog Ivica Krnjaka, advokata Vesne Zaninović Vujasinović, pa joj Sud daje dodatni rok da se pripremi za odbranu u ovom predmetu i glavni pretres se iz tog razloga odlaže.

Glavni pretres: 02.09.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Za današnji glavni pretres bilo je predviđeno saslušanje svedoka, ali se ni jedan od njih nije pojavio pred Sudom. Svedok Snežana Berić obavestila je sud da ne želi dati iskaz u ovom krivičnom predmetu, dok je svedok Rajko Berić obavestio sud da kao svedok ne želi doći u Hrvatsku jer je u velikom strahu i smatra se ugroženim budući da mu se preti, iz kog razloga ne želi prisupiti pred ovaj Sud.

Zahtevi za odlaganje glavnog pretresa

Branilac optužne Savića, advoka Vesna Zaninović Vujasinović zamolila je Sud da joj da dodatni rok da predmet prouči i pripremi se za odbranu. Veće je prihvatilo predlog i donelo rešenje da se glavni pretres odloži.

Glavni pretres: 13.10.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Na glavnom pretresu se nije pojavio optuženi Ivica Krnjak, koji se zbog zdravstvenih razloga nalazi na rehabilitaciji. Sud je doneo rešenje da se glavni pretres odloži, a da troškove odlaganja snosi optuženi Krnjak jer je optuženi znao da neće moći da prisustvuje suđenju a nije na vreme obavestio Sud, zbog čega su dolaskom drugih optuženih i njihovih branilaca nastali nepotrebni troškovi.

Glavni pretres: 04.11.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Zbog odlaganja glavnog pretresa koje je trajalo duže od dva meseca, u skladu sa članom 310. stav 3. ZKP glavni pretres je počeo ispočetka. Utvrđen je identitet optuženih, a nakon čitanja optuženice isti su se izjasnili da nisu krivi.

Dokazni predlozi tužilaštva

Zamenik ŽDO Miroslav Kraljević ostao je pri svim dokaznim predlozima kao na glavnom pretresu od 17.10.2007. godine. Predložio je da Sud pozove i neposredno ispita tada predložene svedoke, osim onih koje je ispitao u dosadašnjem toku postupka, ako i onih u donosu na koje je predložio da se njihovi iskazi pročitaju. Predložio je da pročitaju dokazi pronađeni pretresom kuće optuženog Krnjaka. Takođe, predložio je da Sud iz arhive MORH-a zatraži podatak o vrsti odružje kojom je raspolagala zaštitna četa u inkriminirano vreme. Sledeći predlog tiče se toga da se pročta zapisni o uviđaju koji je obavljen 25.01.2008. u Osijeku u ul. Dubrovačka br. 30, kao i članak iz novina *ST Trojica na frontu smrti*. Tužilac je odustao od onih dokaznih predloga koje je Sud odbio, a takođe ne predlaže one svedoke čije ispitivanje Sud nije usvojio.

Dokazni predlozi odbrana

Odbrana optuženog Glavaša ostala je pri svim dokaznim predlozima koje su predložili u dosadašnjem toku postupka. U odnosu na predloge tužilaštva, protivi se čitanju odbrane optužene Gordane Getoš Magdić, koju je iznela pred policijskim službenicima jer se radi o nezakonitom dokazu, kao i da se iz spisa izdvoji zapisnik o ispitivanju optužene. Protivi se čitanju iskaza i neposrednom saslušanju svedoka Krunoslava Fehira, kao i čitanju iskaza svedokinje Snježane Begić iz istrage, budući da se optuženi Glavaš više ne tereti za događaj u kojom je ona oštećena. Takođe, nije saglasna da se pročitaju iskazi svedoka koje je tužilaštvo predložilo u podnesku od 22.06.2008. Optuženi i njegovi branioci su predložili da se, kao svedoci, saslušaju: Aleksandar Stanković, Ivica Zbožil, Fred Mrguš i Darija Orlovac, Petar Biočić, Nenad Jakšić, Zvonko Borovička, Nenad Rubić, Antun Luburić, Dubravko Jezerčić, Zomo Jozefčak, Ratko Žuvela, Branko Zakanji, Marko Jonjić, Petar Kljajić, Senad Dupljak i Radojica Vučković.

Odbrana optuženog Krnjaka predložila je da se kao svedoci pozovu i ispitaju: svedok Dragan Zlosa, koji je u inkriminirano vreme bio jedan od zapovednika voda u SUS-u, tako da ga treba ispitati na okolnosti gde su ovi vodovi bili smešteni, da li je postojao neki tajni vod, kao i kakvo je bilo delovanje optuženog Krnjaka, svedok Ivan Šoltić, koji ima saznanje u vezi privođenja Borislava Mamule, kao i svedoci Milan Tomašegović Radoslav Arambašić, Antonio Gerovac i Tomislav Mikulić. Takođe, predložila je da se od ODjela za ninacije MOTH-a zatraži gde su optuženi, ali i Stjepan Bekavac i Mirko Savić primali platu u razdoblju od avgusta 1991. do kraja te godine, kako bi se utvrdilo gde su se u inkriminirano vreme nalazili.

Odbrana optužene Gordane Getoš Magdić nije imala novih dokaznih predloga.

Odbrana optuženog Dine Kontića ostala je pri dokaznim predlozima datim na zapisnik od 18.10.2008. godine.

Odbrana optuženog Tihomira Valentića nije imala novih dokaznik predloga.

Odbrana optuženog Zdravka Dragića ostala je pri svim dokaznim predlozima iznetim na glavnom pretresu 18.10.2008. i ponovo predložio da se kao nezakonit dokaz iz spisa predmeta izdvoji zapisnik o ispitivanju okrivljenog u PP Osijek od 19.10.2006. kao i da dva zaousbuja i bhegivun ispitivanju pred istražnim sudijom Županijskog suda u Osijeku od 21.10.2006. Predložila je da se na okolnost zakonitosti ispitivanja optuženog u PP OSijek kao svedokinja isptia zapisničarka Ivana Jerković. Sledeći predlog odnosi se na to da se obavi balističko veštačenje u pogledu funkcionalnih mogućnosti puške *MGV* kako bi se utvrdilo da li ova puška može ispaljivati rafalnu ili samo pojedinačnu paljbu.

Glavni pretres: 05.11.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Odluka Veća

Veće je usvojilo većinu od predloženih dokaza, osim predloga da se saslušaju:

- Angelina Ratković, na okolnosti događaja od 1.07.1991, kojom prilikom je smrtno stradano Josip Rajchel Kir, budući da ovaj događaj nije sadržan ču činjeničnom opisu krivičnih dela za koja se teteri optuženi Glavaš, Aleksandar Stanković, budići da je Sud neposredno ispitao svedoka Krunoslava Fehira, te će shodno tome i u vezi sa drugim izvedenim dokazima ceniti verodostojnost iskaza ovog svedoka, Fred Marguš i Darija Orlovac, Petar Biočić, Nenad Jakšić, Zvonko Borovička, Nenad Ribić, Antun Luburić, Tomo Jozefčak, Marko Jonjić i Petar Kljajić, Senad Dupljak, Radojica Vučković, Zlatko Čurlik, Damir Huber, Šime Bunalo, Milan Kaplan i Rudlof Hajnal;
- Dragan Zlosa, Ivan Šoltić, Milan Tomašegović, Radoslav Arambašić, Antonio Gerovec i Tomislav Mikulić;
- Fred Marguš, Vjekoslav Tapšanji i Marko Bratić, te Damir Ratković, Ivana Jerković.

Odbijen je predlog da se kao nezakonit dokaz iz spisa predmeta izdvoji zapisnik o ispitivanju optužene Gordane Getoš Magdić i optuženog Zdravka Dragić, jer je sud o tom predlogu već odlučio rešenje, a ovu odluku je potvrdio i Vrhovni sud RH svojim rešenjem pa se radi o presuđenoj stvari.

Optuženi Branimir Glavaš i Dino Kontić predožili su da u skladu sa članom 321. stav 2. ZKP budu ispitani na početku dokaznog postupka.

Saslušanje optuženog Branimira Glavaša

Osvrt na odbranu optužene Gordane Getoš Magdić

Optuženi je ostao pri svojoj odbrani, ali je u određenim delovima dopunio. Osvrnuo se na odbranu optužene Gordane Getoš Magdić, koju je iznela u PU osječko-baranjskoj 20.10.2006. kao i pred istražnim sudijom 21.10.2006. godine. Iz zapisnika o ispitivanju

osumnjičen Getoš Magdić priznaje da je njeno ispitivanje počelo 20.10.2006. u 17:25 časova, a okončano narednog dana u 00:15 časova. Kada se ima u vidu da je zahtev za sprovođenje istrage datiran sa danom 20.10.2006. može se zaključiti da je napisan dan ranije nego što je završeno njeno ispitivanje i to rađa sumnju u njegovu verodostojnost. Takođe, tadašnji načelnik PU osječko-baranjske pozvano se na njen iskaz, iako tada njeno ispitivanje nije bilo završeno. Ovo upućuje na činjenicu da su policijski službenici i Državno odvjetništvo iskonstuisali i krivičnu prijavu i zahtev za sprovođenje istrage, što se može utvrditi i time da su njihova obrazloženja identična.

Što se tiče sadržaja njene izjave, optužena je navela da je kao sekretarica HDZ-a premeštena na rad u podrumu zgrade Centra za obavještanje gde je obavljala poslove njegove sekretarice. Ovo nije istina, jer je te poslove obavljala Gordana Magdić, a takođe HDZ nikada nije koristila prostorije pomenutog Centra. Nije tačna tvrdnja optužene da ju je u julu i avgustu 1991. on pozvao u svoju kancelariju i rekao da je toku formiranje jedinice za posebne namene kojom zapoveda optuženi Krnjak, te da je njen zadatak odabir i provera ljudi koji će ući u sastav te jedinice, što potvrđuje izjava pukovnika Franje Pejića od 24.07.1991. iz koje je vidljivo da je ovom grupom trebalo da komanduje Stanko Paradžiković. Optužena je navela da joj je on najavio razgovor kod optuženog Krnjaka kako bi mu pomogla pri odabiru pripadnika Jedinice za posebne namjene. Ovaj navod je neistinit i nelogičan. Prema njenoj tvrdnji pripadnike grupe je odabirala na osnovu ranijeg poznanstva i spiskova ljudi koji su se dobrovoljno javili u SNO i čekali da budu raspoređeni neku od jedinica ZNG, što nije moglo biti jer u to vreme nije bilo regrutacije po principu dobrovoljnosti već putem redovne mobilizacije. Ona nije bila ni stručno osposobljena niti kvalifikovana za vršenje procene u pogledu potencijalnih pripadnika *diverzantske grupe*. Nije tačna ni njena tvrdnja da je učestvovala u podeli oružja u Osijeku jer je optuženi lično od načelnika PU osječko-baranjske Josip Rajchel Kira preuzeo oružje i sa desetak ljudi ovo oružje odveo na tajnu lokaciju, a nakon toga podelio po grupama. Spisokove ljudi koji su zadužili oružje imao je samo on, a predao ih je načelniku Kiru. Optužena je navela da je misli da je optuženi Glavaš bio nadređen optuženom Krnjaku, ali ova tvrdnja je neistinita jer u to vreme između njih nije postojala vojna subordinacija. Nije tačna ni njena tvrdnja da se diverzantska grupa formirala po preporuci ili odabiru njega ili optuženog Krnjaka. Ona je navela da su se sastanci Zapovjedništva te jedinice održavali u prostorijama gde je ustvari bio smešten Krizni štab za Slavoniju i Baranju, na čijem čelu je tada bio Vladimir Šeks. Optuženi je prisustvovao sastancima Kriznog štaba, ali njima nikada nije bila prisutna optužena niti su teme sastana bile ono što je ona navela.

Govoreći o slučajevima likvidacija, optužena je iznela da joj je on u ranu jesen 1991. u prostorijama SNA dao papirić na kome je stajalo ime Branka Lovrića sa pripremljenim pitanjima, a kada ga je nakon nekoliko dana pitala šta se dogodilo sa Brankom on odgovorio da se to nje ne tiče i da gleda svoja posla, da ne dolazi na posao, da se na zabava sa nji jer i ona *plivati*. Ovo nikako nije moglo biti s obzirom jer on Lovrića nije poznavao, niti se u to vreme nalazio u prostorijama SNA već je bio na lokaciji Europske avenije broj 11.

Optuženi negira da je učestvovao u onome što se događalo s oštećenim Radoslavom Ratkovićem jer je 7.12.1991. godine, kada se delo dogodilo, imenovan za zapovednika grada Osijeka i tog dana je prešao u ulicu Europske unije. Takođe, negira da je na optuženu i njenu porodicu vršio pritisak i upućivao pretnje kako ga ne bi teretila ukoliko dođe do posupka.

Mnogi od navoda optužene su kontradiktorni, tako da ih ne treba dodatno demantovati. Ipak, smatra da ga optužena nije namerno teretila u svojoj odbrani već da je to bio rezultat policijskog uticaja, ucena i iscrpljivanja, što je kulminiralo kada su policijski službenici za vreme ispitivanja doveli njeno dete.

Optuženi odbacuje da ima bilo kakve veze s izvršenjem krivičnih dela koja mu se stavljaju na teret. Od žrtava koje se navode u optužnici od ranije čuo samo za dr Kutlića, koji je radio u osiječkoj bolnici.

Glavni pretres: 06.11.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Nastavak saslušanja optuženog Branimira Glavaša

Osvrt na iskaze svedoka i navode dokumenata

Svedok Krunoslav Fehir je svedočio da je dana 31.08.1991. oko 20:00 časova, kada je ubijen Čedomir Vučković u njegovoj (Glavaševoj) kancelariji dao izjavu novinarima na HTV-u pod naslovom *Tko brani Hrvatsku*, što je neistina jer je HTV obavestila njegovu odbranu da je događaj simljen 26.08.1991. i emitovan 17.09.1991. Svedok Fehir je govorio da je u vreme kada se ubistvo dogodilo vidljivost bila dobra, odnosno da je dvorište samo delimično bilo osvetljeno uličnom rasvetom, što nije tačno jer u to vreme u tom delu grada vladalo potpuno zamačenje tj. ulična rasveta zbog kvara nije radila do januara 1992.

Svedok Ljepojko Rukelja govorio je o ubistvu Čedomira Vučkovića i naveo da se događaj dogodio popodne i da je u tome učestvovao optuženi. Njegovi navodi nisu tačni jer je Vučković ubijen noću, a sa druge strane, svedok navodi da s mesta gde se nalazio nije video osobu već samo tragove krvi. Takođe, svedok se 31.08.1999. nije nalazio u Osijeku već na terenu u mestu Laslovo.

U spisu se nalazi jedan kokument MORH-a o njegovom ratnom putu u kome se navodi da je od 15.10.1999. do 01.05.1991. bio zapovednik I bojne osječak brigade. To je ključna činjenica na kojoj se zasniva optužnica. Kako ovo nije tačno zatražio je od MORH-a objašnjenje, te je od Uprave za ljudske resurse, Službe za vojnu obavezu dobio odgovor da u inkriminisano vreme nije obavljano nikakve vojne dužnosti. Kao dokaz da se u inkiminirano vreme nije nalazio na vrhu političnog i vojnog odlučivanja u gradu Osijeku priložio je dva dokumenta.

Optuženi je Veću predao kao dokaz sledeće dokumente:

- dopis Izvršnog vijeća Skupštine općine Osijek od 21.06.2008, upućen Franji Čebiću, tadašnjem načelniku opštine, u vezi pojačavanja mera sigurnosi SO Osijek u kojem se spominje Nikola Jaman kao zapovednik zaštitne jedinice;
- dopis Izvršnog vijeća Skupštine općine Osijek od 18.07.2008. upućen Kriznom štabu za Slavoniju i Baranju u kojem se nalazi popis školskih objekata za privremeno korištenje pojedinim jedinicama;
- odluka kriznog štaba Izvršnom vijeću SO Osije od 4.11.1991. o odobravanju korišćenja objekata u Kuhačevoj br. 9 i Europske avenije broj 11 za potrebe Zapovjedništva grada;
- naredba Izvršnog vijeća SO Osijek od 21.06.1991, kojom se Nikola Jaman imenuje za zapovjednika Zaštitne čete;
- zaključak Kriznog štaba SO Osijek do 29.11.1991, kojim se prostorija *Agromeda* u Školskoj ulici br. 6 stavljaju na raspolaganje ZNG;
- dokument SNO-a od 04.04.1991. o imenovanju Štaba civilne zaštite opštine Osijek kojem je tada načelnik bio Damir Jurišić;
- dopis Tajništva SO Osijek od 02.07.1991. a radi se o protokolu sahrane Gorana Zubundžije u kojem se između ostalo navodi da o tome treba obavestiti zapovednika Zaštitne čete Nikolu Jamana;
- dokument Sekretarijata za opće upravne poslove SO Osijek od 7.10.1991. u kojem se jasno potvrđuje da se optuženi Glavaš navodi kao sekretar Sekretarijata za narodnu odbranu;
- dokument od 28.08.1991. u kojem načelnik Štaba civilne zaštite informiše Izvršno vijeće o sprovedenim merama potpunog zamračenja;
- dopis Kriznog štaba za istočnu Slavoniju i Baranju od 12.09.1991. iz kojeg je vidljivo da je Vladimir Šeks u to vreme bio zapovednik tog štaba;
- Izviješće Kriznog štaba od 27.09.1991. iz kojeg je evidentno da ovaj organ s tim datumom prestaje postojati;
- dokument Vlade RH od 11.09.1991. sa zaključkom kojim se zadužuju za rad pri kriznim štabovima na pojedinim područjima, policijskim upravama, pa je tako u tački 1. imenovane su osobe za PU Osijek, a kao koordinator grupe imenovan je Ivan Ramljak;
- dokument Vlade RH od 19.09.1991. kojim je imenovan povjerenik Vlade RH za koordinaciju kriznih štabova više opština te je time Vladimir Šeks imenovan za opštine koje obuhvataju PU OSijek;
- dopis potpredsednika Vlade RH Ivana Ramljaka od 8.12.1991. kojim se obraća Kriznom štabu RH tražeći određenu opremu;
- depešu Glavnog stožera RH od 17.10.1991. kojim se nalaže preduzimanje određenih novih mera u organizaciji HN-a, a u cilju efikasnijeg rukovođenja jedinicama.

Optuženi je predložio da se kao svedok pozove i ispita Radojica Vučković, nećak pokojnog Čedomira Vučkovića, na okolnost njegovog saznanja u pogledu nestanka lične karte Čedomira Vučkovića, o čemu je govorio svedok Krunoslav Fehir koji je rekao da je ispravu video u fioci stola optuženog Glavaša.

Optuženi odgovarao na pitanja tužioca i rekao da je iz civilnih struktura u vojne prešao službeno 2.11.1991. kada je imenovan za zamenika zapovednika odbrane grada Osijeka i da je tada zadužen za koordinaciju teritorijama i kontakte s javnošću. Njegov sedište je bilo u ulici Europske avenije br. 11. Nije mogao samostalno donosti odluke već je sprovodio zapovesti Ivana Bakarca. Čin bojnika je dobio dana 1.12.1991. zbog zasluga oko odbrane grada Osijeka što je trajalo više od jedne godine. Obavljao je funkciju zamenika načelnika PU od kraja 1990, člana regionalnog Kriznog štaba na čelu sa Vladimirom Šeksom, član Regionalnog kriznog štaba za Slavoniju i Baranju od sredine 1991. godine. Dok je egzistirao Zajednici štab odbrane izvedene su akcije na mesto Tenja 7.7.1991, napad na selo Čelije i akcija *Stradio* u kojoj je otkrivena jedna teroristička grupa. U akciji *Tenja* on nije imao nikakvu vojnu ulogu, osim što je nakon toga novinarima dao izjavu jer zapovednici nisu bili vični u komunikaciji s medijima, te je takvim istupom hteo smiriti građane Osijeka jer je tada bila pogođena jedna zgrada. Celom akcijom su rukovodili čelnici PU Osije, a učestvovali su pripadnici policijskih snaga iz Osijeka, PU Orahovice, Miholjca i drugih opština.

Kao pomoćnik zapovednika odbrane Osijeka povremeno je čuo za ubistva u Osijeku, ali o tome nisu primani izveštaji niti je bilo u njegovoj nadležnosti već u nadležnosti islučivo policijske uprave osiječko-baranjske. U to vreme dešavalo se da dnevno pogine više desetina vojnika i civila, tako da se u pojedinim slučajevima nije pridavala posebna pažnja. Kao pravnik, ali i kao pomoćnik zapovednika odbrane grada znao je odredbe Međunarodnog humanitarnog prava i vojnike je upozoravao na ove odbrebe i govorio da ih se pridržavaju. Za vreme rata u Osijeku pružao je zaštitu većem broju srpskog stanovništva koji su ostali u Osijeku. Nije imao nikakvog razloga da naredi ubistvo bilo koje osobe srpske nacionalnosti.

Saslušanje optuženog Dina Kontića

Optuženi je ostao pri svojoj odbrani, ali je dodao da nije tačno da je bio pripadnik neke tajne grupe, kako je to navedeno u optužnici. Takođe, nije tačno da je bilo koga dovodio u tajnu grupu, pa tako ni Zdravka Dragić nije doveo do reke Drave. Odbacije navode da je zajedno sa ostalim optuženima neovlašćeno ulostavljao i ubijao civilne osobe. U inkriminisano vreme nije imao nikakav čin već je bio običan vojnik. Za vreme dok se nalazio u HV nikada ga niko nije podučavao odredbama Međunarodnog humanitarnog prava u pogledu odnosa prema civilima za vremenom oružanaog sukoba.

Glavni pretres: 12.11.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Izvođenje materijalnih dokaza

U nastavku dokaznog postupka pročitani su iskazi sveoka koji su pred istim većem ispitani vanraspravno kao i na ranijoj glavnoj raspravi i to: Svetlane Petković, Zdenke Petković, Antuna Košira, Ladislava Bece, Dragana Popovića, Krste Klarića, Mladena Filipovića, Mladena Marcikića, Zlatka Kramarića, Srećka Lovrinčevića, Danijela Bogdanovića, Zdravka Pejića, Mate Šalinovića, Miroslava Korača, Dražena Pavičića, Božidara Buhina

i Željka Lasića. Za vreme čitanja iskaza svedoka Nikole Vasića, Krunoslava Feriha i Ivana Ferenea javnost je bila isključena.

Glavni pretres: 13.11.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Izvođenje materijalnih dokaza

Glavni pretres je nastavljen izvođenjem dokaza, odnosno čitanjem izjava svedoka Davora Špišića, Daria Topića, Dražena Rajkovića, Roberta Pauletića, Radoslava Ratkovića, Ivana Gruića, Ivica Špiraneca, Ane Diklić, Stanaka Viševića, Ljepojka Rukelja, Krunoslava Izakovića, transkript audio-zapisa o saslušanju svedokinje Snežane Beriće, izjava svedokinje Snežane Beriće.

Komentar:

Za vreme čitanja izjave svedoka Snežane Beriće optuženi Ivica Krnja upao je u reč predsedniku Veća, bez odobrenja ustao sa stolice i počeo vikati na predsednika Veća govoreći da se na taj način širi četnička propaganda te da on ne može to slušati. Predsednik Veća opomenuo je optuženog zbog njegovog ponašanja. Kako je optuženi nastavio da viče Veće je donelo rešenje da se optuženi Krnjak udalji iz sudnice do kraja današnjeg ročišta, a u slučaju ponovnog narušavanja reda biće isključen iz dalje praćenja toka postupka.

Glavni pretres: 14.11.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka-oštećene Erike Kutlić

Svedokinja je supruga ubijenog dr Milutina Kutlića. U toku 1991. godine oboje su radili u KBC Osijek. Sinovi su im živeli u Zagrebu, stariji je studirao dok je mlađi pohađao srednju školu. Početkom decembra 1991. otišla je da ih poseti, a u Osijek se vratila 5. decembra. Grad je bio granatiran i na ulicama su se videli mnogi koji su odlazili prema Zagrabu. Sa suprugom je razgovarala da i oni napuste Osijek, ali su odlučili da ostanu. Sledećeg dana mu je predložila da se u bolnici ostanu i preko noći, nakon završetka posla, ali je on odlučio da se vrati kući. Narednog dana, 7. decembra, dva puta je pokušala da kontaktira sa njim putem telefona. Prvi put oko podne a drugi oko 15:00 časova. Kada ga je uveče oko 20:30 časova ponovo nazvala više nije bilo ni signala. Jako se uzmenirila i pozvala je komšije Zvonka Grudena i Krešu Dorića. Te večeri je ostala u bolnici, a narednog dana ujutru je došla kući. Ulazna vrata su bila zaključana. U dnevnoj sobi je primetila da je telefon na podu odvojen od slušalice. Pepeljara je takođe bila na podu gde su bila rasuta tri opuška. Videla je izvučene fioke i izvrnute torbe i gornji deo suprugove pidžame. Popela se na sprat, ali ga ni tamo nije pronašla. Tamo je zatekla ispreturane kutijice i gornji deo pidžame. Pozvala je policiju i kada su došli rekli su joj da nema unakove provale i da zbog toga ne mogu obaviti uviđaj. Nakon toga je pozvala Krizini štab bolice i o tome obavestila i svog brata koji je u to vreme radio u Vojnom

sanitetu. Kontaktirala je i dr Pajtlera, Crveni krst i neke značajnije osobe iz tadašnjeg političkog života, ali joj niko nije znao reći šta se dogodilo.

Dana 14. decembra otišla je ponovo u Zagreb kod sinova i nakon nekog vremena nazvala je bratanica i rekao joj da ju je zvao policajac Vljako Petrović. Kada ga je nazvala rekao joj je da je njen suprug nađen mrtav. Obratila se Đuri Perici i on ju je pozvao da dođe kod njega u kancelariju u Sabor. Sačinio je jedno pismo, i to na papiru s memorandumom Sabora, i rekao joj da ga preda Branimiru Glavašu. U tom pismu Šuro Perica je od Glavaša tražio da njoj i njenoj dece pruži zaštitu. Sa pismom se uputila u Krizni štab, ali je na ulazu zaustavio stražar i rekao da je Glavaš ne može primiti. Predala mu je pismo a on ga je odneo Glavašu. Nikada nisu stupili u kontakt povodom ovog događaja. Poznavali su se samo posredno preko njegove rodbine.

Prema obdukcionom nalazu, njen suprug je zadobio prostrelne rane na glavi. Takođe, saznala je od inspektora Petrovića da su prilikom obdukcije vršili daktiloskopiju i utvrdili 27 podudarnosti u otiscima prstiju.

U toku 1993. ili 1994. godine u bolnici je dobila anonimno pismo koje je stiglo iz Đakova. U tom pismu se spominjala osoba sa imenom Lamza, kao osoba koja je tog dana ili večeri kada je nestao njen suprug pokazao nekim ljudima njihovu kuću, a taj koji je pisao pismo bio je vozač koji je dovezao te osobe do njene kuće. Kasnije se raspitala i utvrdila da je osoba sa prezimenom Lamza bio stolar u bolnici. Osoba koja je pisala pismo se izvinjavala jer je saznala da su oni jedana čestiti porodica. Godinu dana kasnije dobila je još jedno anonimno pismo koje je napisala ženska osoba koja je navela da je bila na večeri na kojoj se navodno ta osoba po prezimenu Lamza hvalila da je učestvovala u ubistvu njenog muža.

Saslušanje svedoka Mladena Pajtlera

Svedok je 1991. bio u Ravnateljstvu (upravi) bolnice u Osijeku. Nakon ubistva dr Kultića, njegova supruga Erika dolazila je u Ravnateljstvo i on je sa njom kontaktirao, ali se ne seća da je sa njom imao poseban razgovor u vezi tog događaja. U slučaju sumljivih okolnosti nečije smrti, što se utvrđivalo u Odjelu za patologiju, ovaj Odjel je o tome obaveštavao policiju. Tokom 1991. u bolnici u Osijeku radile su dve osobe sa prezimenom Lamza, jedan je bio stolar, a drugi je bio Damiz Lamza, njegov pomoćnik za ekomske posove. U vezi ubistva dr Kultića ništa drugo mu nije poznato.

Što se tiče slučaja Radoslava Ratkovića, on je ranjen smešten u bolnicu. U to vreme je postojala obaveza bolnice da u slučaju smeštanja osobe na koju je izvršen pokušaj ubistva o tome obavestiti nadležnu policijsku stanicu. Misli da je tako postupljeno i u slučaju Radoslava Ratkovića. Na odeljenju intenzivne nege Ratkovića niko nije čuvao, bar svedok to nije video. Ratković je njemu predao jednu cedulju, koju nije pročitao jer je rukopis bio nečitak a i nije ga puno zanimalo šta tu piše, tako da ju je samo prosledio dalje. Naime, Amšlinger [Željko] došao je u Ravnateljstvo bolnice i tom prilikom pokazao službenu legitimaciju MUP-a. Razgovarao je sa njim i sa upravnikom bolnice. Amšlinger je preuzeo cedulju, pročitao ju je pred njim ali ništa nije prokomentarisao.

Izvođenje matarijalnih dokaza

U nastavku dokaznog postupka pročitana je izjava svedoka Josipa Kelemana.

Glavni pretres: 17.11.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Na glavnom pretresu nije se pojavio optuženi Ivica Krnjak. Njegov branilac obavestio je Veće da je došlo do pogoršanja zdravstvenog stanja optuženog, ali da ne raspolaže medicinskom dokumentacijom. Veće je donelo rešenje da se glavni pretres odloži i da se, uz saglasnost stranaka u postupku, svedoci saslušaju vanraspravno u skladu sa članom 305. stav 4. ZKP.

Vanraspravno saslušanje svedok-oštećene Marije Lovrić

Svedokinja je supruga nestalog Branka Lovrića. Njega su iz svoje kuće odvele tri uniformisane osobe. Tada su se u kući nalazile i njegova majka i podstanarka Nevenka Vuković. Smatra da osobe koje su njenog supruga odvele ga zapravo nisu poznavale, već je to bilo naručeno od ljudi koji su radili u pošti. Njen suprug se nakon nedelju dana pšto mu je pretpostavljeni rekao da ima slobodnih sedam dana, trebalo ponovo vratiti na posao i javiti u poštu 2.12.1991. godine, međutim, on je dobio otkaz pre tog datuma i to 30.11.1991. Zbog toga joj je čudno kako su u pošti znali da se on neće pojaviti 2. decembra. Njen suprug nije bio nacionalno opterećen niti je bio pripadnik bilo koje stranke. Iako je on Srbin a ona Hrvatica nikada nije izražavao bilo kakve nacionalističke stavove. Pre tog događaja govorila mu je da, ako se boji, napusti Osijek, ali on nije hteo otići jer nikom ništa loše nije učinio. Nakon tog događaja on ja stupila u kontakt sa jednim njegovim prijateljem, inače grvatskim braniocem, koji joj je sugerisao da o tome ćuti jer bi je kao i njenog supruga mogao progutati mrak. Prijavila je njegov nestanak policiji 28.11.1991. a istog dana i Crvenom krstu. Krajem 1993. pokrenut je postupak za proglašenje njenog supruga umrlim. Trebalo je kao dokaz da dostavi potvrdu kada je podnela prijavu nestanka, tako da je otišla u policiju i Crveni krst i dobila potvrdu da je nestanak prijavila 15.01.1992, pto nije bilo tačno jer se tada nalazila u Zaprešću. Protestovala je, ali je radnica Crvenog krsta ljutito odgovorila da uzme tu potvrdu jer drugu neće dobiti.

Razgovarala je sa Draganaom Jovančevićem o događaju iz podruma HTC-a samo jednom prilikom. On je od svog jednog učenika saznano da je njen muž odveden u policijsku stanicu i da je smešten u podrumu II PP Donji Grad. Taj učenik je to video jer je ion tada bio tamo priveden. Rekao joj je da u vezi svojih saznanje neće svedočiti jer se radi o ozbiljnim stvarima i da oko ga neko nešto bude pitao reći će da se u to vreme nalazio u bolnici. Ona je proverila njegove navode ali su joj u stanici rekli da oti to nisu imali evidentirano. Goran Maroček, kriminalistički inspektor, rekao joj je da njen suprug nikada nije doveden u policijsku stanicu Donji grad. Nakon povratka kući pronašla je suprugovu dokumentaciju, ličnu kartu, pasoš i vozačku dozvolu. Dana 24.12.1991. sa

Nevenkom Vuković otišla je da da izjavu povodom odvođenja supruga. O tome je sačinjen zapisnik, ali joj je uručena samo potvrda.

Seća se da je početkom marta 1992. kroz njenu ulicu vozilom marke *BMW* metalik sive boje prošla jedna ženska osoba. Prolazeći pored kuće malo je usporila i gledala prema njoj. Ta osoba bila je optužena Gordana Getoš Magdić. Iako je tada nešto drugačije izgledala, imala je drugačiju firzuru, uspela je da je upamti.

Vanraspravno saslušanje svedokinje Nevenke Vuković

Svedokinja je živela kao podstanak kod Branka i Marije Lovrić od kraja 1989. ili početka 1990. godine. Kritične noći, 25. ili 26.11.1991, spavala je na spratu, u sobi njihovog sina koji se tada nalazio u Zagrebu. U kuću su došle jedna ženska i jedna mlađa mušak osoba i razgovarale sa Brankom. Nije bilo nikakvih grubih reči niti natezanja i na njihovo traženje da pođe sa njima na informativni razgovor, Branko je odmah pristao. Pitao je da li treba da ponese ličnu kartu, na šta su oni odgovorili da to nije potrebno. Izveli su ga iz kuće ruku vezanih liscama, odveli do automobila i u tom trenutku je iz auta izašao stariji muškarac, koga je ona videla sa leđa. Dok je ulazio u auto neko do njih mu je spustio glavu, ali nije bilo nikakvog opiranja. Istog dana popodne preselila se u kuću svog tadašnjeg dečka. Tada mu je samo grubo navela šta se dogodilo sa Brankom.

U vezi ovog događaja pre nekoliko godina ispitivao je jedan policijski inspektor i ona mu je tom prilikom rekala da ni jednu od tri osobe, koje su odvele Branka Lovrića, ne bi mogla da prepozna.

Glavni pretres: 18.11.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Veće svedoke saslušalo vanraspravno, u skladu sa rešenjem od 17.11.2008. godine.

Vanraspravno saslušanje svedoka-oštećene Desanke Dragičević

Svedokinja je sestra ubijenog Bogdana Počuče. Pre ubistva [28.11.1991.] njenog brata često su razgovarali telefonom i on joj nikada nije rekao da je primao bilo kakve prtnje. Prilikom njihovog poslednjeg razgovora delovao joj je upašeno i rekao da ga nazivaju, ali nije rekao ništa određeno. Njegov leš pronađen je u reci. Kada je obavestena da se leš nalazi na patologiji nije pristala da ga vidi jer joj je zet rekao da ti leševi koji su pronađeni u reci izgledaju grozno. Otišla je u njegov stan i tamo zatekla nekoliko osoba, misli da se radilo o izbeglicama. Naime, njegov brat nije odveden iz svog stana već iz stana njihovog brata Janka Počuče u Vilsonovoj ulici. Nakon njegovog ubistva u taj stan je ušla vojska. Kada se raspitivala o njegovom odvošenju, komšije su joj rekly da je on odvezen automobilom marke *dacia*.

Vanraspravno saslušanje svedoka-oštećene Zite Šabanović

Svedokinja je supruga ubijenog Alije Šabanovića. Nakon što je leš njenog supruga pronađen u reci Dravi, pozvana je radi identifikacije u Odjel patologije u KBC Osijek. Rekli su joj da se leš nalazi u groznom stanju, tako da nije imala snage da uopšte potvrdi da je to bio njen suprug. Alija je po nacionalnosti bio Makedonac, ali je rođen u Osijeku. Nikada joj nije rekao daje zbog nacionalnosti ili kao član Saveza komunista Jugoslavije imao problema. Ipak, seća da je krajem juna 1991. u firmi *Gradnja*, gde je bio zaposlen, organizovano čuvanje firme, tako da je i on bio ukučen, ali kada je trebalo da ode na stražu javljeno mu je da ne treba doći, da bi idućeg dana čuo da je to bilo po nacionalnoj osnovi, što ga je jako pogodilo i teško mu palo. Dan nakon njegovog nestanka [3.12.1991.] u zgradu su došle dve uniformisane osobe i sišle u podrum, gde su ih videle komšije Smilja i Stipe Marković. Rekli su joj imena tih osoba, ali ih se ona sada ne seća. O njegovom nestaku razgovarala je i sa komšijama, bračnim parom Blašković, ali oni o tome nisu imali nikakvih saznanja. Nakon toga se u gradu pričalo o nestanku njenog supruga, a u jednoj od tih priča spominjali su se i problemi u preduzeću *Gradnja* i krađi mehanizacije.

Vanraspravno saslušanje svedokinje Marije Prole

Dana [7.12.1991.] kada je iz kuće odveden njen šogor Radoslav Ratković dobila je vest da je Radoslavljev sin poginuo, tako da njegova supruga Angelina nije bila svesna da je Radoslav odveden iz kuće. To joj je svedokinja rekla tek sledećeg dana, nakon što se vratila iz osiječke bolnice, gde je razgovarala sa dr. Hanzerom. Dr Hanzera je poznavala jer je bio u dobrim odnosima sa njenim suprugom. On ju je odveo do Radoslava, čiji se krevet nalazio u hodniku bolnice. Uočila je da izgleda loše i sa njim se nije moglo razgovarati. Nakon toga posetila ga je još dva puta. Taga su ga veće premestili na maksilofaciojalno odeljenje kod dr Hanzera. Naime, u njegovu kuću došle su dve uniformisane osobe i rekle mu da mora poći sa njima radi obavljanja informativnog razgovora. On je to prihvatio normalno i otišao do podruma da se obuče. Te dve osobe, stare oko 30 godina, krenule su za njim u podrum, a zatim ga odvele.

Nekoliko godina kasnije pozvala ju je jedan osoba, koja se nije predstavila, i rekla da se Radoslav čuva Freda Marguša, nakon čega je spustila slušalicu.

Glavni pretres: 1.12.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka-oštećene Jelice Grubić

Svedokinja je supruga ubijenog Jovana Grujića. Početkom rata u Hrvatskoj njen suprug nije bio ni u jednoj stranci, nije imao oružje niti je služio vojsku. Pre inkriminiranog događaja počeo je telefonom dobijati anonimne pretnje. Seća se da je jedna prtnja usledila krajem oktobra, početkom novembra 1991. i tom prilikom ga je anonimna osoba nazvala četnikom i zapretila da će videti svoje kad oni dođu iz Sombora. Ovo je ozbiljno zabrinulo njenog supruga. Učinilo mu se da da mu je glas poznat i da se radi o jednom lovočuvaru po imenu Ahmet koji je radio u *Tikvešu*, sa kojim je inače bio u dobrim odnosima. Njemu su pretili i na poslu, ali ona ne zna ko.

Jovanov nestanak je prijavila policiji 15.11.1991, a takođe je crvenom krstu podnela prijavu. Obratila se a pomoć Srećku Lovrinčeviću, redsedniku Izvršnog vijeća, a on je uputio na načelnika PU Matu Šalinovića. Nekoliko dana nakon nestanka komšinica Jadranka Petrijevčanin je pitala može li doći kod nje i popiti pivo. Kada je ona otišla na komodi u stanu je uočila snop ključeva na kojima se nalazio i ključ od auta *renault 4*, a do tada te ključeve u stanu nije videla. Inače, taj auto je kroistio njen suprug, a i *Hrvtske šume* su imale ključeve od tog auta. Jadranka joj je rekla da će se raspitati u vezi nestanka. Sutradan je otišla u Mjesnu zajednicu i kada se vratila plačuli joj je rekla da je ubijen ili nestao. Svedokinja je kod nje osetila alkohol.

Osijek je napustila 22.11.1991. i sve do 17.03.1993. nije imala nikakvu informaciju šta se sa suptugom dogodilo. Prvu informaciju je dobila od policajca Milivojevića koji je radio u Vukovaru. Rekao joj je da je pronašen leš u reci Dravi i da bi se moglo radi o njenom suprugu. On je na lešu utvrdio prostrelnu ranu koja je imala ulaz na leđima. Leš se prvi put viđen negde na Dravi kod Sarvaša, a kasnije na drugom mestu, nizvodno. Opisao je odeću na lešu, tako da je to zaista mogao biti njen muž. Ubičaj je obavljen 18.03.1993, nakon čega joj je doneo delove odeće. Tada je bila sigurna da se radilo o Jovanu. Dana 19.03.1993. obavljen je još jedan uvičaj u prisustvu istražnog sudije Teofilovića i obdukcija od strane dr Vojvodića. Nakon toga, protiv NN lica je podnet zahtev za sprovođenje istrage od strane Općinskim sudom u Belo Manastiru. Čula je da je Branko Ferlin učestvovao u odvođenju njenog muža, ali ne zna da li je to istina. Za vreme dok su zbog rata boravili u podrumu zgrade susedi su govorili o spiskovima ljudi srpske nacionalnosti koji su živeli u njihovoj zgradi, a koje je trebalo doneti u Mjesnu zajednicu. Niko nije znao zbog čega su ti spiskovi sačinjavani.

Saslušanje svedok-oštećene Marije Zelinac

Svedokinja je kćerka ubijenog Svetislava Vukajlovića. Svetislav je živeo sam u kući u Vtnoj ulici broj 12. Ona je napustila Osijek 1. septembra 1991. godine i otišla u Rijeku, gde je boravila do februara 1992, kada se vratila u Osijek. Kada je u aprilu 1992. otišla u Državno dvjetiništvo pokazali su joj fotografije leša na kojima je prepoznala svog oca. Jedan sused joj je rekao da su njenog oca tražili i ispitivali neki uniformisani ljudi. Na kraju odveli džipom koji je bio maskirne boje. Susedi poznaju neke od njih, ali su se bojali da govore o tome. Čula je da je u to mogao biti umešan Zlatko Rizbaher.

Saslušanje svedok-oštećenog Miodraga Vukajlovića

Svedok je sin ubijenog Svetislava Vukajlovića zvanog Bajo. Razlog zbog kojeg je 9.07.1991. napustio Osijek je to što su ga nekoliko mladića napali nakon što je izašao iz lokala u kome je vlasnik rekao da Srbi više ne mogu dobijati piće. Nakon kraće verbalne provokacije u vezi imena njegovog oca oni su ga počeli tući, udarati a kada je pao na tlo udarali su ga nogama po telu. Bili su u sivim uniformama. Neke od njih je poznavao, čak su bili u dobrim odnosima. Rekli su mu da se sklonim jer će ga ubiti, pa je on to shvatio tako da se to zaista može dogoditi. Sledećeg dana je napusio grad i vratio se tek 1996. godine. Tog jutra kad je napustio osijek sreo je oca i rekao mu da će otputovati za

Zagreb. Niko nije zano da je otiša u Beograd. Nakon povratka u vezi nestanka mog oca razgovarao je sa Ivanom Viševićem, čija se kuća nalazila nedaleko od njegove, i on mu jer rekao da o odvođenju njegovog oca ne zna ništa. Rekao mu je da ga je policija ispitala i pitala gde se nalazi svedok. Razgovarao je i sa drugim komšijama i oni su mu potvrdili da je u kuću njegovog oca više puta dolazila policija.

Glavni pretres: 2.12.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Izvođenje materijalni dokaza

Pročitani su sledeći dokumenti:

- zapovijed zapovjednika Operativne zone Osijek Karla Gorinšeka od 2.11.1991. godine;
- zapovijed Zapovjedništva HV-a OZ Osijek, te zapovjednika Karla Gorinšeka od 7.11.1991. godine;
- zapovijed zapovjednika Operativne zone Osijek Karla Gorinšeka od 1.12.1991. godine broj 525-125-42;
- zapovijed zapovjednika Operativne zone Osijek Karla Gorinšeka od 1.12.1991. godine broj 525-126/45.

Odlukom MORH-a od 18.02.2008. sa napred pročitanih dokumenata skinuta je oznaka tajnosti.

Saslušanje svedoka Karla Gorineška

Pre dolaska u Osijek bio je član Operativnog odjela u zapovjedništvu Zbora narodne garde. Predsednik republike Franjo Tuđman ga je postavio za zapovednika Narodne garde za istočnu Slavoniju i Baranju i uputio u Osijek. Kada je početkom septembra 1991. došao u Osijek situacija je bila vrlo teška. Bio je zapovednik Operativne zone Osijek, ali je često boravio van grada. U zgradi u kojoj je bio smešten, osim Sekretarijata za narodnu odbranu, nalazio se Krizni štab za istočnu Slavoniju i Baranju na čijem čelu je bio Vladimir Šeks. U podrumu zgrade bilo je atomsko sklonište u kojem se nalazio operativni centar zapovedništva za Istočnu Slavoniju i Baranju i Centar za obavještanje. Krizni štab je posojao do oktobra 1991. i upravljao civilnim životima i pomagao u odbrani. Upoznao je optuženog Branimira Glavaša u njegovoj kancelariji. Opštinsko Vijeće za zaštitu tijela javne uprave je formiralo zaštitnu četvu. Ne može da tvrdi da je optuženog Glavaš zapovedao tom jedinicom, ali je to mogao da zaključi jer je kad su se upoznali nosio vojnu odeću i oružje. Predsednik republike Franjo Tuđman je početkom decembra 1991. u dogovoru sa svedokom postavio optuženog Glavaša za zapovednika odbrane grada Osijeka, zbog njegovih organizatorskih sposobnosti i jer je bio uvaženi član HDZ-a. Diverzantska četa [Sakostalna uskočka satnija] je formirana zbog delovanja u neprijateljskoj pozadini i imala je četiri, pet vodova koji su bili na različitim mestima u Osijeku. Nad njom je imao nadzor njegov pomoćnik za sigurnosne poslove. Tokom 1991. bila je aktivna *peta kolona* i protiv ovakvih elemenata delovali su obaveštajni oragani, redovna a kasnije i vojna policija.

Osim optuženih Glavaša i Krnjaka ostale optužene ne poznaje. Po njegovom dolasku u Osijek optuženi Krnjak je radio kao referent na sigurnosno-obaveštajnim poslovima i bavio se dojavom i radom vezano za neprijateljsku pozadinu. Kasnije ga je imenovao za zapovednika diverzantske čete i bio mu neposredno pretpostavljen. Svedok je 14.11.1991. ovlastio optuženog Krnjaka da sakupi dobrovoljce za odbranu Vukovara i Borova. Dok je boravio u Osijeku nije čuo da je optuženi primao zapovesti da privodi civile.

Nema saznanja da su do HV-a bili dovodeni i zlostavljeni civili ni da su vršene likvidacije civila u Osijeku tokom 1991. godine. Nikada nije video da su se u zgradu gde je bilo smešteno Zapovjedništvo dovodili i mučili civili. To nije čuo ni od svojih kolega.

Glavni pretres: 3.12.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka Gorana Flaudera

Svedok je novinar. Poznaje optuženog Glavaša. Njihovi odnosi su u početku bili korektni, jednom nedeljno odlazio je kod njega u zgradu SNO-a kako bi dobio neke informacije o stanju u Osijeku ili na nekom ratištu. Međutim, vremenom ga je počeo prikazivati u negativnom smislu u člancima *Slobodnog tjednika*, tako da su njihovi odnosi zahladili. Zbog toga su Osijek počeli odlaziti novinari Rajković, Pauletić, Krivograd kome je bio nadimak Futy i Keleman, pa su oni radili reportaže o stanju na ratištu u ovom delu Hrvatske. Optuženi Glavaš je u to vreme bio jedan od politički najuticajnijih ljudi u Osijek. Svedok smatra da on nije odgovoran za sve što mu se pripisivalo i da nije tačno ono što se za njega pričalo, već su se mnogi krili iza njegovog imena. Seća se da se pričalo da je na političkom skupu u Dalju u maju, junu 1991. Glavaš izneo radikalne stavove protiv Srba, ali da je to ustvari govorio Petar Kljajić. Međutim, ovakve navode optuženi nikada nije u medijima demantova te se stvarala slika da je on za sve kriv.

Optuženi Glavaš nosio je uniformu, što je bio uobičajeno, i svedok ga je viđao u grupi od sedam, osam naoružanih vojnika, pa se o njima govorilo kao o njegovoj straži. Jednom je u dvorištu zgrade SNO-a bilo postrojavanje BOB-a [Branimirova osiječka bojna]. Jedinica je krenula u akciju u Donji grad, a sa njom i optuženi. Tokom te akcije svedok je bio sakriven u haustoru, ali je preko motorole čuo da Glavaš vojnike upozorava da budu oprezni i da ne pucaju ukoliko ne budu izazvani. Na osnovu toga zaključio je da optuženi Glavaš rukovodi akcijom.

Što se tiče onosa između optuženog Glavaša i pokojnog Josipa Rajchel Kira, poznato je da su bili vrlo zategnuti. Osnovni razlog bio je pristup rešavanja tadašnjih predratnih prilika u Osijeku, pri čemu se Kir zalagao za miroljubiv pregovarački pristup sa građanima srpske nacionalnosti, a optuženi je imao radikalniji pristup. Kir se u junu 1991. svedoku žalio da ne može da razoruža Srbe u okolnim selima jer oni za to postavljali uslov da naoružani Hrvati vrate oružje policiji, ali je to optuženi Glavaš odbijao.

Što se tiče kirivičnih dela koja se optuženom Glavašu stavljaju na teret, svjedok nema nikakvih saznanja.

Od ostalih odputženih poznaje Gordanu Getoš Magdeić, koju je viđao u prostorijama Izvršnog vijeća i SNO-a. Nije znao da li ona obavlja neku dužnost, ali je mislio da je ona Glavaševa sekretarica jer ih je često viđao zajedno.

Glavni pretres: 4.12.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svjedoka Eduarda Bakareca

Svjedok je pre rata bio komandant rezervnog sastava TO. Početkom rata, na predlog tadašnjeg ministra odbrane Martina Špegelja, povereno mu je osnivanje brigade koja je dobila Treća brigada. Takođe, u Osijeku je 28.06.1991. formirano 106. birgadu i postao njen zapovednik. Osim ove dve jedinici i policije nije bilo drugih redovnih vojnih snaga. Postojala je jedna paravojna jedinica, koja je u decembru 1991. ušla u sastav 106. brigade. U vreme kada je svjedok postao zapovednik grada Osijeka, optuženi Glavaš je imenovan za pomoćnika zapovednika za IPD i koordinaciju s teritorijom. Po naređenju predsednika Tužmana u julu 1991. postao je načelnik Štaba odbrane grada, a optuženi zapovednik odbrane grada. Svjedok je saradivao sa optuženim Glavašem, za vreme dok je optuženi bio sekretar SNO, jer je samo SNO raspolagao materijalno-tehničkim sredstvima, ali i kadrovskim evidencijama kojima se svjedok služio prilikom popune jedinica i formiranja brigada. Ukoliko se nije nalazio u kancelariji, svjedok je saradivao sa njegovim zamenikom Mladenom Pavlovski. Zgradu SNO čuvali su naoružani vojnici, tako da su ga prilikom ulaska u zgradu proekontrolisali vojnici.

Ne može da se izjasni na koji je način optuženi ušao u Zapovjedništvo odbrane grada, ali misli da je to bilo na osnovu odluke predsednika republike Franje Tuđmana. Zapovjedništvo je u početku bilo smešteno u Kuhačevoj ulici, a kasnije je zbog granatiranja prebačeno u ulicu Evropske integracije. Dok se zajedno sa optuženim Glavašem nalazio u Zapovjedništvu nikada nije video da je tamo dolazio optuženi Krnjak, koga poznaje iz viđenja, niti bilo ko od ostalih optuženih.

Poznato mu je da su dva pripadnika HV-a procesuirani zbog krivičnog dela ubistva. Jedan se zvao Fred Marguš, koji je ubio neke civile u Peoinu, a drugi se zvao Kesić, koji je u Tvrđavici ubio neke osobe, verovatno srpske nacionalnosti.

Zadatak SUS-a [Samostalne uskočke satnije] je bio delovanje neprijatelja u pozadini. Nema saznanja da je SUS delovala na području Osijeka.

Nisu tačni navodi optužnice da je optuženi Glavaš bio stvarni a od 7.12.1991. i formalni zapovednik u Osijeku, jer je on u inkriminisano vreme bio zapovednik 106. brigade, 3. brigade i zapovednik odbrane grada Osijek, pa je u toj ulozi donosio naređenja. Optuženi mu, kao sekretar SNO, nikada nije izdao nikakvu vojnu naredbu niti je za to imao

ovlašćenja. Ipak, prve potvrde pripadnicima vojnih jedinica, pa tako i 3. i 106. brigade, izdane su od strane SNO jer on tada nije imao materijalno-tehničkih sredstava da ih izradi. Ovakva dokumenta, koja su bila blanko, trebovao je od optuženog Glavaša i na njima se nalazi faksimil.

Optuženi Glavaš nije izdao naređenje o napadu na Tenjski Antunovac početkom decembra 1991. On je tada bio pomoćnik za IPD i kontakte tj. kontaktirao je sa medijima i televizijom, ali nije mogao rukovoditi tom akcijom.

Saslušanje svedoka Zorana Marekovića

Svedok se nalazio u SUS-u od 3.01.1992. do februara 1992, kada je prešao u 106. brigadu u Osijeku. Ne zna kome je SUS bio vojno podređen. Ova jedinica se bavila prikupljanjem obavestajnog rada i delovanjem u neprijateljskoj pozadini. Poznaje optuženu Goradu Getoš Mafdić, ona je u više navrata u vojnoj odeći dolazila kod njega u Divaltovu ulicu. Bila je vrlo zgodna i upečatljiva devojka, pa kada se raspitao ko je ona saznao je da se u jedinici bavi obavestajnim poslovima. Od ostalih optuženih poznaje Branimira Glavaša, kao zapovednika grada, ali sa njim nije imao kontakata.

Jednom prilikom Vlado Frketić mu je rekao da su ga prilikom ispitivanja pitali da li mu je poznato da postoji četvrti vod SUS-a tzv. Kilerov vod i da je njegova zapovednica Gordana Getoš Magdić. Ni Vlado ni svedok nisu znali za taj podatak. Pre otprilike 5 godina policijski istražitelj Petrić mu je to ponovo pomenuo. Svedok misli da je uopšte nespojivo postojanje tzv. Kilerovog voda sa delovanjem jedinice SUS.

Optuženi Glavaš sa SUS-om nije imao nikave veze jer ga nije video da je bilo kada dolazio u ovu jedinicu. Nikada nije video da je neko od pripadnika SUS-a dovodio i zlostavljao civile i da su civili ubijani.

Glavni pretres: 8.12.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka Stjepana Antolašića

Svedok je u inkriminisano vreme bio načelnik obavestajnog odeljenja u Operativnoj zoni Osijek (VOS) kojom je zapovedao Karl Gorinšek. Osnovni zadatak njegovog odeljenja bilo je prikupljanje obavestajnih podataka o neprijatelju s ciljem planiranja vojnih aktivnosti njegove komande. Nekoliko dana po dolasku u odljenje Karl Gorinšek mu je rekao da je formirati jednu diverzantsku jedinicu kojom će zapovedati optuženi Ivica Krnjak sa ciljem da ova jedinica deluje u neprijateljskoj pozadini. Inače, pre dolaska u Osijek on je stupio u kontakt sa optuženim Krnjakom budići da su iz istog mesta te su znali od radnije, jer ga je interesovalo kakva je situacija u Osijeku. Osim VOS-a postojala je i civilna obavestajna služba (SUZUP) na čelu sa Zdravkom Pejićem, sigurnosno-informativna službe (SIS) na čelu sa Mirkom Grošeljom. Sve ove službe imale su svoju zonu delovanja, ali su međusobno saradivale. Međutim, službenoci SIS-a su neovlašćeno

ulazili u zonu odgovornosti VOS-a, što je svedoku otežavalo posao. To su radili na taj način što su širili određene dezinformacije.

U to vreme optuženi Glavaš je bio zapovednik odbrane grada Osijeka. Jenom prilikom svedok je došao u njegovu kancelariju zajedno sa načelnikom obaveštajne uprave Makom Pecotićem i toamo su zatekli načelnika Stožera grada Osijeka Eduarda Bakareca. Od optuženih poznavao je i optuženu Gordanu Getoš-Magdić, čiji je otac bio službenik SIS-a. Video ju je nakon pada sela Antunovac, negde u decembru 1991. zajedno u sa jednom grupom osoba za koje je mislio da su pripadnici SUS-a [Samostalne uskočke satnije]. Stekao je utisak da on zapoveda tom grupom jer ih je postojila a zatim vikala na neke od njih da se poprave, da poprave opremu. To se dešavalo u Županijskoj ulici preko puta zgrade Zapovjedništva. Bilo je to oko 20:00 časova, iako su na snazi bile odredbe o zamračivanju. Tada je u stoju bio Željko Krnjak, brat optuženog Krnjaka, a jedan deo boraca je bio naoružan *osom* i *zoljom*. Imali su uniforme a na glavi kacige. Svedok je bio u društvu kolege Mila Nekića i njih dvojica su se pozdravili sa optuženom. Kasnije mu je Željko Krnjak ispričao da je ta jedinici tada išla u Antunovac.

Svedok nema saznanja da su 1991. godien pripadnici HV-a nezakonito privodili i mučili civile, niti da je bilo likvidacija civila u inkrimisanom periodu. U to vreme je svedok učestovovao u radu Zapovjedništva Operativne zone na sastancima koji su se svakodnevno održavali. Sastancima je uvek prisustvovao načelnik SIS-a Slavko Kit i on nikada nije referisao nešto što bi se odnosilo na krivična dela počinjena od strane HV-a. Takođe, on nikada nije spomenuo SUS u nekon negativnom odnosno bilo kojem kontekstu. Tada je zapovednik SUS-a bio optuženi Ivica Krnjak. Ne seća se da mu je Mirko Grošelj rekao da su mu neki ljudi pravili probleme i da je između ostalog pomenuio optuženog Krnjaka.

Osim optuženog Glavaša, Krnjaka i Gordane Getoš-Magdić ne poznaje ostale optužene i prvi put ih vidi u sudnici.

Saslušanje svedoka Krešimira Dorića

Svedok je 1991. godine stanovao u kući svojih roditelja u Mrežnjačkoj u lici u Osijeku, a preko puta su stanovali Milutin i Erika Kultić. Jedne subote [7. decembra] u prepodnevnim časovima dr Kultić ga je pozvao na kafu, tako da su u njegovoj kući popili kafu i nešto se dogovorili oko ručka za sledeći dan. Nakon toga je otišao kući i oko 16:00 časova video je dvojicu vojnika koji su došli automobilom marke *yugo*, bez registracije, sa razbijenim zadnjim staklom. Pozvonili su na ulazna vrata kuće Milutina Kultića. Dr Kultić je nešto sa njima kratko razgovarao a zatim su vojnici otišli. Svedok nakon toga više nije video dr Kultića, a iste večeri oko 21:00 čas ga je pozvala njegova supruga rekavši da se on ne javlja na telefon i da on proveri da li je u kući. Predložio joj je da pozove suseda Zvonka Grudena, s kojim je Milutin bio dobar. Ipak, otišao je do njihove kuće i pokucao na ulazna vrata, ali kako se niko nije javljao vratio se nazad. Sledećeg jutra Erika Kultić mu je rekla da je njen suprug nestao i da je onva već obavestila policiju. O nestanku dr Kultića nikada nije razgovarao sa Zvonkom Grudenom.

Saslušanje svedoka Branimira Petener

Svedok poznaje optuženog Glavaša. Prvi put ga je sreo prilikom polaganja zakletve pripadnika SUS-a u februaru 1992. godine. Nakon toga sreo ga je još jednom i to dve godine kasnije prilikom razmene osmorice pripadnika SUS-a, koji su bili zarobljeni u nekom logoru u Srbiji. Od ostalih optuženih poznaje još Gordanu Getoš-Magdić. Nju je video nekoliko puta kada je došla u Zapovjedništvo SUS-a i pozdravila se. Ona je tada nosila vojnu uniformu. Koliko je njemu poznato, ona je bila član SIS-a. Poznato mu je da je optuženi Krnjak kao zapovednik SUS-a dobijao naređenja od Zapovjedništva Zornog područja. Seća se da je jedne noći dok se nalazio na dužnosti kurir mu je predao jedno naređenje iz Zapovjedništva Operativne zone koje je on prosledio optuženom Krnjaku.

Komentar:

Za vreme saslušanja svedoka Stjepana Antolašića optuženi Glavap je glasno komentarisao i time ometao rad suda, zbog čega da je predsednik Veća upozorio da se ponaša pristojno.

Glavni pretres: 10.12.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka Tihomira Aparija

Svedok je bio pripadnik 3. brigade od septembra 1991. godine, nakon akcije *Karadžićevo* i proboja za Vukovar 16.11.1991. je prešao u Samostalnu bojnu. U početku je Samostalna bojna bila smeštena u Crvenoj vojarni (kasarni), gde je bila i Sudentska četa. Zapovednik kasarne bio je Ratko Žuvela. U početku je bio vojnik, a kasnije je posao pomoćnik komandanta za pozadinu. Pre ulaska u HV nije imao nikakvo vojno obrazovanje, ali je postavljen za komandira jedinice u okoviru 107. brigade.

Nakon pada Tenjskog Antunovca i dolaska pripadnika 101. Zagrebačke brigade optuženi Glavaš mu je izdao naređenjenje da puca po bogatašima (purgerima). Prilikom akcije u Tenjskom Antunovcu zadiobio je povredu kuka.

Seća se da mu je optuženi Glavaš naredio da zuzme stan na adresi Kardinala Šepera broj 87, te da vlasnika Predraga Markovića ubije i baci u Dravu. Optuženi je Petru Kljajiću izdao, takođe, naređenje da napiše rešenje o privremenom korišćenju stana na ime svedoka. Svedok je otišao u taj stan i saopštio Markoviću da bi trebalo da ga ubije, a zatim ga je pitao da li ima gde da se smesti na drugom mestu. Rekao mu je da u Vukovarskoj ulici ima poznanika sa prezimenom Ilić, tako da su ga Juraj Štulac i svedok odveli tamo i rekli mu da ne napušta kuću kako bi ga mogli nadzirati. Sledeći da ga je obišao kako bi proverio da ga neko nije ubio. Bilo u je dao čoveka koji je bio Srbin a koji je ostao da čuva svoju imovinu, dok je veliki broj Hrvata pobegao iz Osijeka. Svedok nije u tom stanu uošte stanovao jer je imao kuću u mestu Gat i taj stan mu uopšte nije bio potreban. Stan je dao na korišćenje pukovniku Luliću, koji je u to vreme bio u Operativnoj zoni.

Optuženi Glavaš je izdao naredbu zapovedniku Samostalnog bataljuna (pri Zapovjedništvu grada Osijeka) Borisu Ostojiću da on, svedok, Josip Katančić i još neki drugi vojnici, uđu u kuću u Vilsonovoj ulici kako bi tamo oformili komandu (Štab Samostalnog bataljuna). Vlasnik kuće bio je Janko Počuča, brat ubijenog Bogdana Počuče. Oni su tako i uradili i nakon toga koristili kuću. O ubistvu Bogdana Počuče priča mu je Josip Katančić i rekao mu ga je zavezao žicom, ubio i bacio u reku u zimskoj luci. Nakon što su zauzeli kuću došla je jedna žena i predstavila se kao sestra Janka Počuče, tako da su joj dozvolili da uzme neke stvari iz kuće. Optuženi Glavaš nije znao da je Katančić ubio Počuču, jer bi ga u suprotnom kaznio.

Što se tiče *čišćenja* sela Ernestiva, Boris Ostojić mu je preneo da je to naredio optuženi Glavaš. On je čišćenje razumeo tako da u toj akciji niko ne sme ostati živ, što mu je pre akcije potvrdio Ostojić, navodeći da su tamo ostali samo Srbi.

Saslušanje svedoka Predraga Novakovića

Svedok je komšija Janka Počuče, brata ubijenog Bogdana Počuče. Janko je napustio Osijek u julu 1991. godine, nakon čega je Bogdan došao u bratovu kuću u Vilsonovoj ulici broj 19. Između njegove i Jankove kuće nije bilo ograde, tako da su delili zajedničko dvorište i često su se on i Bogdan sastajali u dvorištu i pričali. Jednom prilikom Bogdan mu se požalio da mu neko preti preko telefona, ali kako mu nije ništa više tekao ne zna o čemu se radilo. Kritičnog dana [28.11.1991.] oko 15:00 časova u njegovo dvorište ušla je grupa od tri, četiri uniformisane osobe sa puškama i krenula prema ulaznim vratima Bogdanove kuće. Svedok je to posmatrao sa prozora svoje sobe. Nakon nekog vremena je otišao do kuće u kojoj je stanovao Bogdan i pozvonio na ulazna vrata, međutim, Bogdan se nije javljao, tako da nije znao šta mu se dogodilo. Od tada ga više nisam video sve dok njegovo telo nije pronađeno u Dravi. Nakon Bogdanovog nestanka niko nije ušao u tu kuću, ali nakon 10 do 15 dana video da je da u tu kuću ulaze naoružani ljudi u maskirnim uniformama.

Glavni pretres: 11.12.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka Borislava Mamule

Svedoka su 1991. godine iz njegove kuće u Petrijevcima odvelo pet uniformisanih osoba i tom prilikom mu je oduzeto oružje i to pištolj marke *magnum*, streljački pištolj, video kameru, karbine itd. Tom prilikom jedan od vojnika mu je rekao da to čine zbog toga što je jedan gardista upuca iz jednog kombija na koje su se navodno nalazile registarske tablice koje je on imao na svom automobilu. Ipak, oni nisu odlazili do njegovog automobila koji se nalazio u garaži i proverili da li se radi o tačnom navodu. U to vreme njegova supruga se nalazila na lečenju u bolnici u Zagrebu. Seća se da je prilikom vožnje od Petrijevac prema Osijeku osetio da su prešli železnički prelaz, nakon čega je broja do 22 i tada se vozilo zaustavilo. Kada je optuženi Krnjak došao u kuću u koju su ga odveli rekao je vojnicima da popišu stvari koje su mu oduzeli. Međutim, nakon što je optuženi otišao, oni su međusobno pričali za koliko novca bi te stvari mogli prodati. U toj kući

zlostavljao ga je jedan mladić, koji mu je pretio prilikom odvođenja iz njegove kuće, i koji ga je udarao nogom i nekim drvenim predmetom i prisiljavao ga da jede tovarnu mast. Smatra da to nije bila naredba optuženog Krnjaka, jer kada bi na smenu došao drugi mladić on ga nije zlostavljao već ga je štitio. Ispitivali su ga o raznim stvarima, pa i o tome dali je u srodstvu sa generalom JNA Mamulom. Nakon dva dana putničkim vozilom prevezen je u drugu kuću [u Dobrovoljačkoj ulici] i to u podrum, gde je primetio zidanu peć, neke zamrzivače, metalne kuke koje su visile sa plafona i metalna vrata dok je prozor bio sveže zazidan, tako da je bio potpuni mrak. Tamo je proveo pet dana i samo ga je prvog dana tukao jedan vojnik. Prilikom povratka u Petrijevece, gde su ga vratili optuženi Krnjak i još jedan vojnik, pokušali su mu na glavu staviti jastučnicu koja je bila krvava, ali kako nisu uspjeli stavili su mu jednu rastezljivu traku preko očiju. Trebalo je da prođu jedan punkt i rekli su mu da ništa ne govori. Kasnije ih je pitao šta će biti sa oružjem koje su mu odzeli i oni su mu odgovorili da će oružje ostati za potrebe Hrvatske vojske. Optuženi Krnjak i vojnik su se u njegovoj kući zadržali kraće vreme dok su popili kafu i piće.

U kući u Dobrovoljačkoj ulici nalazila se neka druga jedinica, što je zaključio jer su tamo bolje postupali prema njemu, čak je jedan mladić rekao jednom od vojnika da ga više niko ne tuče. Tu je spavao na betonu, dali su mu dečije čebe da se pokrije a kasnije i jednu vojničku bundu. Nuždu je obaljao u prostoriji gde je bio zatvoren, a za hranu je dobijao i meso.

Vojnik koji je rekao da ga više ne tuku mu je, mesec dana nakon povratka, vratio neke VHS kasete i filmove i u kutiji u kojoj su se te stvari nalazile pronašao je zapisnik tj. popis oduzetih stvari. Taj zapisnik o oduzimanju stvari sastavio je vojnik sa imenom Krešo. Danas ne bi mogao da ga prepozna.

Za vreme dok je bio zatvoren vojnici koji su ga zarobili su u više navrata odlazili u njegovu kuću i uzimali stvari iz kuće. Vrednost stvari koje su mu oduzeli i popisali tada je iznosila oko 15, 20 hiljada nemačkih maraka, ali mu je oduzeto i zlato i nakit.

Ne može da se izjasni o izgledu kuće u Dobrovoljačkoj ulici jer je prilikom dovođenja i odvođenja imao zavezane oči. Za vreme zatvaranja u obe kuće imao je lisice na rukama, osim kada mu je drugog dana optuženi Krnjak dozvolio da obavi nuždu i kada mu je skinuo lisice sa jedne ruke.

Nakon ovog događaja jedna od osoba koja ga je zatvorila pokušala je da stupi u kontakt sa njim preko jednog njegovog prijatelja, ali do toga nikada nije došlo.

Izvođenje materijalnih dokaza

U nastavku dokaznog postupka pročitana je izjava svedoka Dragana Jovančevića od 30.11.2006. godine, s obzirom da svedok zbog bolesti nije u mogućnosti da se pojavi na glavnom pretresu.

Glavni pretres: 15.12.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka Ivana Šomodi

Svedok je pristupio SUS-u u oktobru ili novembru 1991, a pre toga je radio u Obavještajnoj službi u zgradi gde se nalazio i Sekretarijat za odbranu. Postao je zapovednik jednog voda koji je bio smešten u osnovnoj školi *Rade Končar*. Postojala su još dva voda čiji su zapovednici bili Frketić i Horvat, koji su ga posećivali jer se u podrumu škole nalazilo skladište radnog materijala. Zapovednik SUS-a je bio optuženi Krnjak, a SUS se nalazio pod Operativnom zonom Osijek. Zadatak je bio da se prikupе podaci o delovanju JNA u tadašnjim kasarnama koje su se nalazile u Osijeku i a poligonu C pokraj grada. Njegov vod imao je oko 30 vojnika, a ostala dva nešto manje. Broj vojnika je varirao jer je to bila dobrovoljna jedinica i nije se popunjavala na osnovu mobilizacije. Optužena je radi izvršavanja zadataka u IPD-u dolazila u njegovu jedinicu i obavještavala o trenutnoj političkoj istuaciji, budući da u to vreme čak nije bilo ni novina. Poznato mu je da je kasnije u Zapovjedništvu imala neke sastanke. Ipak, nije mu poznato da je ona zapovedla nekim vodom.

Od optuženih SUS-u su pripadali Gordana Getoš Magdić, koja je bila zadužena za informativno propagadnu delatnost (IPD) pri Zapovjedništvu, Tihomir Valentić i Dino Kontić. Optuženi Glavaš sa SUS-om nije imao nikakvog kontakta.

Svedok nema saznanja da su pripadnici SUS-a učestvovali u ubistvu civila srpske nacionalnosti 1991. godine.

Saslušanje svedoka Željka Bilandžića

Svedok je pristupio SUS-u jer se tamo već nalazio njegov polubrat Vlado Frketić. Dana 28.06.1991. postao je pripadnik 106. birgade, a u to vreme je optuženi Glavaš bio sekretar SNO-a. Svedok je bio prisutan kada su pripadnici SUS-a u januaru 1991. godine polagali zakletvu. Tom prilikom nije video optuženog Glavaša. Seća se da je čuo da je optužena Getoš-Magdić bila zapovednica 4. voda. Za potrebe jedinice on i drugi vojnici oduzeli su auto marke *mercedes* od osobe sa prezimenom Ratković, koja je bila upucana. O tome gde se auto nalazio saznali su od Dauta [Ismailji], koji je u to vreme radiou bolnici, a bio je sa njima u jedinici, tako da je znao mesto gde je auto bio parkiran. Automobil se nalazio u dvorištu kuće. Bila je noć kada su došli do tog dvorišta i jedan od njegovih kolega je auto stavio u pogon na taj način što je spojio žice. Već sledećeg dana pripadnici Vojne policije su im oduzeli taj automobil.

Saslušanje svedoka Siniše Krnića

Svedok je u toku 1991. bio policajac i pripadao je II PP čiji je zapovednik bio Imro Vrbešić. U podrumu zgrade su se nalazile zajendičke prostorije u kojima su spalivali pojedini službenici. Dok je on bio u smeni nije se desilo da su u taj podrum dovođeni građani srpske nacionalnosti i tamo ispitivani. U prizemlju se nalazio pritvor, a kako su u

to vreme po Osijeku padale zgranate događalo se da se pritvorene osobe zbog sigurnosti dovedu u podrum.

Jednom prilikom prepostavljeni je njemu i kolegi Pongracu rekao da se u bolnici nalazi osoba koja je preživela atentat. Njega su pripadnici HV-a pronašli negde u Dravi u Donjem gradu. Otišli su u bolnicu kako bi sa Rankovićem obavili informativni razgovor. Rečeno im je da to pretstavlja službenu tajnu i da o tome ne smeju ništa da govore čak ni svojim kolegama. Ranković je na glavi imao fiksator i vrlo je teško govorio. Nakon što su obavili razgovor obavestili su samo pretpostavljenog Vrbešića. Takođe, Rankoviću je ukraden automobil marke *mercedes*. U prijavi je navedeno da su vozilo otuđile dve ili tri osobe u maskirnim uniformama. Nakon nekoliko dana Ranković im je pokazao kuću u Dubrovačkoj ulici gde se događaj odigrao. Nisu pretražili kuću jer se ona nalazila u nadležnosti prve policijske stanice. Ipak, delovalo je da u kući nema nikoga jer je kapija bila zatvorena a ispred kuće nije bilo vozila. U to vreme imali su neke informacije da se u toj kući u Dubrovačkoj ulici nalaze neke osobe u vojnim uniformama, ali nisu imali saznanja da se tu nalazio neki vojni punkt.

Glavni pretres: 18.12.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Na glavnom pretresu se nije pojavila optužena Gordana Getoš-Magdić, tako da Veće donelo rešenje da se glavni pretres odloži.

Glavni pretres: 22.12.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Na glavnom pretresu nije bila prisutna optužena Gordana Getoš-Magdić jer se nalazi na lečenju na Psihijatrijskoj klinici KBC u Zagrebu. Veće je donelo odluku da se glavni pretres odloži, a da se u međuvremenu obavi psihijatrijsko veštačenje kako bi se utvrdilo da li optužena sposobna da učestvuje u postupku.

Glavni pretres: 30.12.2008.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje veštaka dr Vere Folnegović Šmalc

Veštak psihijatrijske struke pregledala je optuženu Getoš-Magdić i utvrdila da kod optužene postoji depresivni i ansiozni poremećaj. Na nju je uticao sudski proces, koji je izrazito stresogena situacija i za zdravu osobu. Potrebne su pauze između suđenja što bi smanjilo ukupni napor.

Saslušanje svedoka Vlada Frketića

Svedok je u dogovoru sa Slavkom Frangešom osnovao izviđačko-diverzanstu četi koja je imala za cilj izviđanje u okupiranom podrčju. Svedok je zapovedao jedinicom, ali nakon

ubistva Frangeša optuženi Krnjak je preuzeo brigu o jedinici i to u smislu logistika i izdavanja naređenja. Ova četa je izrasla u vod, koji je kasnije prerastao u SUS. SUS je bio podređen Operativnoj zoni za Slavoniju i Baranju čiji zapovednik je tada bio Karl Gorinšek. SUS je imao tri voda, dok svedoku nije poznato da je postojao tzv. *kiler vod*.

Poznaje optuženu Gordanu Getoš-Magdić. Nakon pada Tenjskog Antunovca, optuženi Krnjak mu je rekao da se dogovorio sa *glavnim* [optuženi Glavaš] da se grad povрати. Pre nego što je akcija počela, optuženi Krnjak mu je rekao da ode u Keršovanijevu ulicu i kaže da im se tamo pridruži optužena Getoš-Marković i nekoliko vojnika. Optužena i vojnici su došli a mesto polaska u akciju, ali nisu u akciji učestvovali. Ti vojnici su imali crne uniforme i bili su naoružani dugim oružjem i IC uređajima. Sa optuženom nije nikada razogvarao niti mu je bio poznat njen status u vojsci.

Šro se tiče optuženog Glavaša, nije mu poznato koju je funkciju obavljao u inkriminsano vreme, ali je imao legitimaciju pripadnika HV-a na kojoj se nalazio potpis Branimira Glavaša a iznad potpisa je bilo naslovljeno *zapovjednik*.

Jednom prilikom su njegova dva vojnika, za potrebe jedinice, dovezli auto marke *mercedes*, ali već sledećeg dana vojna policija je oduzela vozilo jer se radilo o vozilu neke žrtve.

Svedok nema saznanja da je neko od pripadnika SUS-a dovodio i zlostavljao civile ili da su pripadnici SUS-a ubili nekog civila u Osijeku. Ipak, jednom prilikom obratio mu se vojnik Zoran Sever-Smrček i rekao mu da je sa verenicom trebalo da uđe u jedan stan u Sijenjaku ali da ga je Nuno [Nurudin Šabanović] isterao iz stana i rekao *nismo sklonili tog čovjeka da bi ti ušao u taj stan*. Kada je pročitao optužnicu ovaj stan je povezao sa ubijenim Šabanovićem. O tome je obavestio Mirka Grošelja, tada načelnika SUS-a, a zatim Ivana Gruića. Nakon razgovora sa Gruićem na njega [svedoka] je pokušao atentat.

U decembru 1991. napustio je SUS jer je bio nezadovoljan situacijom u jedinici. Dan ili dva nakon toga u njegovu kuću došao je Nuno i rekao mu *hoćeš li se ti konačno nama pridružiti da osiguraš svoju djecu i pokoljenja*, što je odvio. Nakon toga kod njega je došao optuženi Krnjak sa dvojicom vojnika i pretio mu dok su njegova žena i deca bili prisutni. Optuženi mu je rekao da se mora vratiti u jedinicu jer niko osim njega nije mogao voditi operaciju *Batinski most*. Nakon toga vratio se u jedinicu i učestvovao u pomenutoj akciji.

Optuženi Krnjak ga je za vreme trajanja ovog postupka više puta uzemiravao i to tako što je u dva navrata nazvao njegovu suprugu i tražio joj njegov broj mobilnog telefona, a zatim i došao u njihovu porodičnu kuću i tražio njegovu adresu, s obzirom da svedok živi van Osijeka. Takođe, brat optužene je pokušao da razgovara sa njim, ali je on to odbio.

Glavni pretres: 07.01.2009.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Glavni pretres je nastavljen izvođenjem dokaza, odnosno čitanjem izjava svedoka Marije Lovrić, Nevenke Vuković, Desanke Dragičević, Zite Šabanović, Marije Prole, Vjenceslava Billa, Josipa Hanzera, Šime Ivaškovića, Silve Butković Soldo. Nakon toga pročitani su i izvršen je uvid u sledeće materijalne dokaze:

- članak *Četnički vojvoda iza rešetaka* iz novina *Slobodni tjednik* od 20.09.1991.
- smrtni list Matičnog ureda Osijek od 28.07.2005. iz kojeg prizlazi da je Zoran Brekalo preminuo 17.09.1991.
- članak *Spriječen atentat na Glavaša* iz iz novina *Slobodni tjednik* od 5.09.1991.
- kopije pasoša na ime Mladen Pavlovsky, kopije računa hotela *Thermal* u Moravskim Toplicama od 26.08.1991. kao i kopija sobne legitimacije na ime Mladen Pavlovsky 21-23.08.1991.
- kopije dopisa tadašnjeg ministra odbrane pisan rukom a naslovljen na ruke predsednika Skupštine općine OSijek od 23.03.1991.
- članci *Crno-bijeli svijet*, *Još samo pola sata*, *Sudbina Jastreba i Kult ili...* iz novina *Glas Slavonije*
- uverenje OZ Osije od 6.07.1992. kojim se potvrđuje da se Krunoslav Ferhir nalazio u 106. jedinici od 12.06.1991. do 31.07.1991.
- rešenje Ureda za obranu Osije od 6.04.1993. prema kojem se vojni veznik Krunoslav Ferif prenosi u pričuvni sastav HV-a.
- kopije službenih legitimacija pripadnika rezervne policije na ime Branimir Glavaš od 15.01.1991. kao i pripadnika rezervnog sastava ZNG na ime Branimir Glavaš.
- kopije službenih legitimacija pripadnika rezervne policije na ime Berislav Mišura od 15.01.1991. kao i pripadnika rezervnog sastava ZNG od 5.07.1991.
- naređenje zapovednika Štaba za obranu Slavnoije i Baranje Franje Pejića od 24.05.1991.
- skica lica mestakoju je sačinio svedok Krunoslav Fehir.
- nalaz i mišljenje veštaka neuropsihijatra Ljubomira Radovančevića od 5.07.2004, koji se odnose na lečenje svedoka Vjenceslava Billa na Psihijatrijskoj klinici KBC Zagreb i kojim je utvrđeno da svedok nije sposoban da putuje niti da bude prisutan na glavnom pretresu
- izveštaj Odjela posebnih krim. postrojbi od 26.10.2005. a povodom naloga ovog suda koji se dozvoljava tajno praćene Ištvana Mihaleka.

Glavni pretres: 08.01.2009.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Glavni pretres je nastavljen izvođenjem materijalnih dokaza:

- zapisnik sa sastanka održanog u Uredu Predsjednika RH Franje Tuđmana od 20.11.1991.
- transkript sa sednice održane u Uredu Predsjednika Republike Hrvatske od 20.11.1991.

Veće je donelo odluku da se na osnovu predloga stranaka kao svedoci pozovu i ispituju Tomislav Čombor, Smilja Marković, Stjepan Marković, Zdenko Blašković, Zoran Sever-Smrčak, Martih Spigelj, Darko Tolić i Josip Katančić.

Glavni pretres: 12.01.2009.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka-oštećene Svjetlane Petković

Svedokinja je kćerka nestalog Đorđa Petkovića. Nije joj poznato kada je njen otac nestao, ali je njegov nestanak prijavila početkom 1992. i to Gradskom društvu Crvenog križa Osijek. Sa ocem je imala svakodnevne telefonske kontakte u inkriminisano vreme. On je tada boravio u Osijeku, ali je zbog problema sa kičmom odlazio na terapije u Bizovačke toplice u Mađarskoj, ali ne duže od pet dana. Iako njen otac nije bio pušač, kada je nakon njegovog nestanka ušla u stan u pepeljari je zatekla nekoliko opušaka.

Saslušanje svedoka Mladena Pavlovsky

Svedok je u inkriminisano vreme bio zamenik optuženog Glavaša, koji je bio sekretar SNO-a i nije mogao biti u vojnoj hijerarhiji. SNO Osijek je intenzivno radio na organizaciji svih odbrambenih snaga, što je uključivalo osnivanje jedinica ZNG i HV, aktivnosti civilne zaštite, službe za osmatranje i obaveštavanje i jedinice za uzbunjivanje. Takođe, formirana je Zaštitna četa na osnovu naređenja Izvršnog vijeća općine Osijek i to na osnovu plana odbrane Osijeka sa ciljem zaštite opštinskih organa uprave, tako da se razlikovala u odnosu na druge vojne jedinice. U njegovom prisustvu optuženi Glavaš nikada nije izdavao naređenja Zaštitnoj četi, jer je njen zapovednik bio je Nikola Jaman. U to vreme je optuženi bio medijski dosta eksponiran tako da se sticao utisak da je bio zapovednik ovih jedinica. Prvi zapovednik odbrane Osijeka, u avgustu 1991, bio je Franjo Čebić, ali je u novembru na njegovo mesto došao Eduard Bakarec. Tada je optuženi Glavaš bio pomoćnik Bakarecu za koordinaciju sa teritorijom i za odnose sa javnošću. Optuženi Glavaš je 7.12.1991. postao zapovednik odbrane grada Osijeka i tada je bio uključen u zapovedne strukture.

U novembru 1990. u Hrvatsku je ilegalno stiglo oružje i to kontigent pušaka *kalašnjikov*. Optuženi Glavaš je oružje preuzeo od načelnika PU Osijek i određenu količinu ustupio Vukovaru, Orahovici i Naševcima.

U martu mesecu 1991. vršen je politički pritisak da se optuženi Glavaš ukloni sa funkcije sekretara SNO. Tadašnji ministar odbrane RH Martin Špegelj poslao je depešu o njegovom smenjivanju, ali je odluka povučena. Optuženi je više puta odlazio na razgovor u MORH i tada mu je nuđeno da dođe u Zagreb i preuzme dužnost inspektora HV-a. Svedok je sa Špegeljom razgovorao telefonom 24.01.1991. i tada mu je rekao da optuženi Glavaš mora biti sklonjen jer će biti ubijen.

Svedok nije bio na sastanku sa optuženim Glavašom 31.08.1991. godine jer se tada nalazio u Budimpešti.

Poznaje optuženog Krnjaka i optuženu Getoš-Magdić. Optuženi Krnjak se u odbranu RH uljučio u leto 1991. i to kao referent obaveštajnih poslova, a kasnije je postao zapovednik 1. diverzantske čete OZ koja je kasnije nazvana SUS. Optužena Getoš-Magdić je dolazila

u SNO, međutim nije bila službenica ovog organa nego je radila kao sekretarica opštinskog odbora HDZ-a. Bila je pripadnica SUS-a, ali ne zna u kom razdoblju.

Nema saznanja da li su pripadnici Zaštitne čete ili SUS-a hapsili, zlostavljali ili likvidirali civile.

Glavni pretres: 13.01.2009.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka Ištvana Mihalika

Svedok je bio u jedinici koja je do juna 1991. bila u rezervnom sastavu MUP-a, da bi se tada transformisala u Zaštitnu odnosno Prištabsku četvu. Vojnu nadležnost nad četom imao je Franjo Pejić. Zapovednik čete bio je Nikola Jaman a njegovi zamenici Josip Fehir i Stanko Višević. Iako je bio službenik SNO, istovremeno je bio i pripadnik Zaštitne čete sve dok ova jedinica u novembru 1991. nije uključena u Samostalni bataljun.

U prepodnevnom časovima dana [31.08.1991.] kada se dogodilo ubistvo u dvorištu zgrade SNO, zajedno sa optuženim Glavašem i Krunoslavnom Ižakovićem nalazio se na terenu kako bi pripadnicima čete podelili vojnu opremu i municiju i dali im logističku podršku. Oko 17:00 časova pukovnik Pejić je nazvao Glavaša i tada su saznali da je između Brijesta i poligona C došlo do sukoba između pripadnika Zaštitne čete i snaga JNA i da su neki pripadnici čete ranjeni. Optuženi je rekao da će on organizovati prihvat tih ljudi tako da je nazvao nekog u SNO i rekao da hitno prema gradskom stadionu pošalju autobuse i sanitet. Svedok je zajedno sa njim otišao do mesta gde je bio prihvat ljudi i tamo se zadržali kratko, nakon čega su otišli u naselje Jug 2. Između 22 i 23:00 časa vratili su se u kancelariju optuženog u SNO, gde su zatekli njegovu sekretaricu Gordanu Tomić. Ubrzo je došao Franjo Pejić, član Kriznog štaba zadužen za vojna pitanja, koji je takođe bio nadređen i komandantu Zaštitne čete. U društvu Pejića bio je Luka Šarić, a u hodniku je stajala osoba sa nadimkom *Tinta*. Kako mu je optuženi dao neke papire da ih kopira, otišao je preko puta u fotokopirnicu i tada je čuo jedan pucanj. Nije znao šta se dogodilo, čula se vika, tako da je sa ostalima iz zgrade istrčao van, a neko je povikao i da se ugase svetla. Kada je došao ispred zgrade video je veću grupu ljudi, među kojima optuženog Glavaša, Mirka Grošelja, kao i pripadnike čete Josipa Fehira, Stanaka Viševića, Zorana Brekala, Mirka Jonjića i Ratka Žuvelu. Video je da na zemlji neko leži. Neko od prisutnih je rekao da se radi o četniku koji je upao u dvorište. Grošelj je povikao da se mesto osigura i da se svi razidu, tako da se vratio u zgradu SNO. Pričalo se da je taj čovek sa zadnje strane preskočio ogradu i ušao u dvorište, ali je kasnije u medijima bilo da se ta osoba prethodno nalazila u garažama SNO. Budući da se ovaj kompleks zgrada nalazi u samom centru grada, čini mu se nemoguće da su u njih dovođeni i zlostavljani civili.

Krunoslav Fehira je sin Josipa Fehira. On u inkriminisano vreme nije bio pripadnik Zaštitne čete jer je bio maloletan. Viđao ga je da se muvao u dvorištu oko zgrade SNO, a na se bi je imao šarenu uniformu. Ipak, svedok kao skladištar SNO ga nikada nije zadužio opremom i naoružanjem.

Što se tiče Nikole Vasića, kada je doveden u podrum zgrade gde se nalazio Centar za obavješćivanje, svedok nije znao o kome se radi. Kasnije mu je Tihomi Petrinšak rekao da je on četnički vojvoda i da mu je u kući pronađeno naoružanje. Svedok je više puta silazio u podrum i video da u toj prostoriji osim Mirka Grošelja nije bilo drugih osoba niti vojnika Zaštitne čete. Nije primetio da je Vesića bilo ko zlostavljao. Bio je zadržan par sati a zatim odveden u PU Osiječko-baranjsku. Istog dana Mirko Grošelj mu je rekao da odnese Vasićeve naočare u PU, što je učinio i predao ih na portirnici. Ni na koji drugi način nije učestvovao u sprovođenju Vasića u SUZUP.

Poznaje optuženu Getoš-Magdić iz vremena kada je bila sekretarica HDZ, a njen suprug pripadnik Zaštitne čete, tako da je ona dolazila njemu u posetu u SNO. Nije tačno da je ikad vršio pritisak na nju i pretio joj u ime optuženog Glavaša.

Saslušanje svedoka Marijana Marića

Svedok je bio pripadnik jedinice koja je kasnije postala Zaštitna četa. Dok je jedinica bila rezervni sastav MUP-a postojala su tri odeljenja kojima su komandovali Josip Fehir, Nikola Jaman i Stanko Višević, da bi Josip Rajchel Kir kao zapovednika cele čete odredio Nikolu Jamana. Četa je imala zadatak da čuva vitalne objekte, kao i da čuva gradonačelnika, predsednika Izvršnog vijeća, sekretara SNO, pukovnika Pejića i Vladimira Šeksa. Četa je brojala oko 120 ljudi i svedok je bio zapovednik 2. voda.

Svedok nema saznanja da su u garažama, koje su nalaze u neposrednoj blizini zgrada SNO, dovođeni civili.

Što se tiče događaja od 31.08.1991, u to vreme nije se nalazio u dvorištu zgrade SNO. Nakon akcije u Brijestu dobio je slobodan dan od Josipa Fehira, tako da je sa kolegom otišao u kafić i vratio se nakon ponoći, a po povratku je u dvorištu zgrade SNO video policajce koji su vršili uviđaj. Neko od prisutnih je rekao da se, a vezano za osobu čiju siluetu je video na tlu, radilo o nekom četniku koji je preskočio ogradu kako bi izvršio atentat na optuženog Glavaša. Sutradan je čuo da je tu osobu upucao Zoran Brekalo.

Svedok je neformalno bio zamenik Josipu Fehiru i u tom svojstvu je ponekad pravio raspored stražara, a vršio je i obilazak straže. Što se tiče Krunoslava Fehira, on je u to vreme bio maloletan i nije mogao biti pripadnik Zaštitne čete i dužiti oružje niti je mogao da ima legitimaciju ZNG-a. Nije mogao da zaduži pušku *vinčester*, ali je takvu pušku zadužio njegov otac Josip Fehir. On je bio u jedinici zbog svog oca i obavljao je pomoćne poslove tako što je pripadnicima jedinice nostio cigarete i piće. Tog 31.08.1991. Krunoslav je mogao biti na stražarskom mesu jer ih je Josip Fehir raspustio a oružje je bilo dostupno.

Glavni pretres: 14.01.2009.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Saslušanje svedoka Nikole Jamana

Svedok je bio zapovednik Zaštitne čete dok je njegov zamenik bio Josip Fahir. Naime, u prvoj polovini 1991. uspostavio je vrlo bliske odnose sa Josipom Rajchel Kirom tako da ga je on u junu 1991. postavio na tu funkciju. Jedinica je u početku brojala oko 50-ak ljudi da bi kasnije bila izvršena mobilizacija od strane SNO odnosno optuženog Glavaša kao sekretara, tako da se broj povećao na 120 a zatim na oko 400 ljudi. Jedinica je postala previše velika da bi sa njom samostalno upravljao tako da je ona prerasla u Samostalni bataljun. Bataljon je krajem 1991. ili početkom 1992. formiran u 160. birgadu na čelu sa Dubravkom Jezerčićem. Optuženi Glavaš nije bio u rukovodećim strukturama niti je naređivao pripadnicima Zaštitne čete. Krunoslava Fehira je u četvrtu doveo njegov otac, ali kako je bio maloletan nije mogao da postane pripadnik već je uglavnom išao u nabavku. On nije dužio oružje iako postoji jedna njegova slika sa puškom *winchester*. Što se tiče oružja, svedok je do prvih 14 pušaka došao preko optuženog Glavaša, ali kome će ih podeliti lično je odlučivao.

Službene legitimacije pripadnicima Zaštitne čete izdavao je optuženi Glavaš, svedok i gospodin Tolić. Postojao je faksimil sa imenom optuženog Branimira Glavaša. Ove legitimacije svedok je trebao na način što bi otišao u SNO i od službenice uzeo više komada tj. onoliko koliko mu je trebalo. Radilo se o blanko legitimacijama na kojima je neko od saradnika SNO-a stavljao pečat tog organa i faksimil optuženog Glavaša, a svedok je lično upisivao podatke osobe koja bi postala pripadnik jedinice. Ovakvu legitimaciju nije izdao Krunoslavu Fehiru.

Što se tiče događaja od 31.08.1991. o tome je čuo u Nemačkoj gde ste tada nalazio. Optuženi Glavaš mu je prilikom posete u Nemačkoj rekao da je jedna osoba upala u dvorište zgrade SNO i da je tu ubijena. Obavljen je uviđaj kome je prisustvovao istražni sudija Mladen Filipović. Pričao se da je tu osobu ubio Zoran Brekalo, ali se kasnije ispostavio da ga je ubio Krunoslav Fehir. Krunoslav nije bio na rasporedu čuvanja straže, ali kako je tog dana jedan deo pripadnika čete intervenisao na poligonu C, usled nedostatka ljudi, on se našao na jednom od stražarskih mesta.

Naređenje da se izvrši akcija u Tenji izdao je Mato Šalinović zajedno sa Mirkom Goršeljem. Akciju su izveli pripadnici MUP-a, delovi 3. brigade i pripadnici Zaštitne čete. Tod dana, nakon završetka akcije, optuženi Glavaš je jednoj televizijskoj kući dao intervju. Svedok je bio jako ljut jer su pripadnici njegove čete bili bez njegovog znanja uključeni u akciju.

Od ostalih optuženih poznaje Ivicu Krnjaka. Zna da se on uključio u odbranu RH i da je u početku, zajedno sa Mirkom Grošeljem, učestvovao u stvaranju obaveštajnih službi. Takođe, poznaje optuženu Getoš-Magdić, koju je upoznao kao aktivistkinju HDZ-a. Optužena je često posećivala svog supruga Ivicu Magdića koji je bio pripadnik Zaštitne čete.

Svedok poznaje Nikolu Vasića. Jednom prilikom kada je silazio u podrum zgrade SNO-a, u atomskom skloništu je video Mirka Grošelja i Nikolu Vasića kako razgovaraju. U prolazu je pitao Grošelja šta radi, a on mu je odgovorio da ga ispituje, ali mu nije rekao o

čemu. Kasnije je saznao da su kod Vasića u kući našli oružje. Vasića su kasnije dvojica policajaca odvela u policiju.

Poznao je Đorđa Petkovića, ali ne može odrediti kada je čuo da je nestao.

Što se tiče ubistava civila, nakon pada Erduta i Aljmaša neke neformalne grupe ulazile su u stanove civila i činile ubistva koja su bila motivisana materijalnom korišću ili možda osvetom.

U nastavku dokaznog postupka pročitano je iskaz svedoka Gordana Čačića.

Glavni pretres: 15.01.2009.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Glavni pretres je odložen zbog nemogućnosti sudije Rajke Tomerlin Almer da prisustvuje suđenju usled bolesti.

Fond za humanitarno pravo

